ŠTO DONOSI ČLANSTVO U EUROPSKOJ UNIJI

PREGLED PREGOVARAČKIH POGLAVLJA

Tu pripadamo

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA
REPUBLIKE HRVATSKE

SADRŽAJ

Uvod 4
Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji 5
Pregovori s Europskom unijom 6

PREGOVARAČKA POGLAVLJA

1. poglavlje: **Sloboda kretanja roba** 7
2. poglavlje: **Sloboda kretanja radnika** 9
3. poglavlje: **Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga** 11
4. poglavlje: **Sloboda kretanja kapitala** 13
5. poglavlje: **Javne nabave** 15
6. poglavlje: **Pravo trgovačkih društava** 16
7. poglavlje: **Pravo intelektualnog vlasništva** 17
8. poglavlje: **Tržišno natjecanje** 19
9. poglavlje: **Financijske usluge** 21
10. poglavlje: **Informacijsko društvo i mediji** 22
11. poglavlje: **Poljoprivreda i ruralni razvitak** 24
12. poglavlje: **Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika** 31
13. poglavlje: **Ribarstvo** 33
14. poglavlje: **Prometna politika** 35
15. poglavlje: **Energetika** 37
16. poglavlje: **Porezi** 39
17. poglavlje: **Ekonomska i monetarna politika** 41
18. poglavlje: **Statistika** 43
19. poglavlje: **Socijalna politika i zapošljavanje** 44
20. poglavlje: **Poduzetništvo i industrijska politika** 46
21. poglavlje: **Trans-europske mreže** 48
22. poglavlje: **Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata** 49
23. poglavlje: **Pravosuđe i temeljna prava** 51
24. poglavlje: **Pravda, sloboda i sigurnost** 53
25. poglavlje: **Znanost i istraživanje** 55
26. poglavlje: **Obrazovanje i kultura** 56
27. poglavlje: **Okoliš** 58
28. poglavlje: **Zaštita potrošača i zdravlja** 62
29. poglavlje: **Carinska unija** 64
30. poglavlje: **Vanjski odnosi** 65
31. poglavlje: **Vanjska, sigurnosna i obrambena politika** 67
32. poglavlje: **Financijski nadzor** 69
33. poglavlje: **Financijske i proračunske odredbe** 71
34. poglavlje: **Institucije** 72
35. poglavlje: **Ostala pitanja** 74

DODACI

I. **Pregled ostvarenih pregovaračkih zahtjeva Hrvatske** 75
II. **Pregled ostvarenih zahtjeva Europske unije za prijelaznim razdobljima** 83
III. **Financijski paket za pristupanje Hrvatske Europskoj uniji** 84

Kontakti 86

ŠTO DONOSI ČLANSTVO U EUROPSKOJ UNIJI

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

UVOD

Završetkom pregovora 30. lipnja 2011. Hrvatska je prošla još jednu zahtjevnu dionicu na svojem putu prema punopravnom članstvu u Europskoj uniji. Rezultati skoro šestogodišnjih pregovora sadržani su u Ugovoru o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji koji će u prosincu potpisati najviši predstavnici Hrvatske i država članica Europske unije. Konačnu odluku o tome hoće li Hrvatska doista postati 28. država članica Europske unije donijet će hrvatske građanke i građani na referendumu koji će biti raspisan nakon potpisivanja Ugovora.

Nakon pozitivnog ishoda referenduma, slijedi postupak potvrđivanja Ugovora u Hrvatskom saboru i u svim državama članicama Europske unije, sukladno njihovim ustavnim odredbama. Nakon što ga svih 27 država članica i Hrvatska ratificiraju, Ugovor će stupiti na snagu, čime će Hrvatska 1. srpnja 2013. godine i službeno postati punopravna članica Europske unije.

Na ovom važnom pravnom aktu temeljem kojega Hrvatska pristupa Europskoj uniji radili su hrvatski i europski stručnjaci te je on, u svrhu informiranja hrvatske javnosti u rujnu ove godine, zajedno s ranije objavljenim pregovaračkim stajalištima i drugim dokumentima temeljem kojih je Hrvatska vodila pregovore, učinjen dostupnim javnosti na internetskim stranicama Vlade Republike Hrvatske kao i Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija.

Kao daljnji doprinos informiranju hrvatske javnosti o promjenama koje će punopravno članstvo donijeti Hrvatskoj i njezinim građanima Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija pripremilo je i ovu publikaciju koja nastoji pružiti pregled rezultata pregovora po svim pregovaračkim poglavljima. Namjera nam je da svakom zainteresiranom građaninu pružimo informaciju o glavnim promjenama koje za Hrvatsku donosi usklađivanje i prilagodba domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Europske unije po svim poglavljima pregovora, a sve kako bi na dan referenduma svoju konačnu odluku svatko mogao temeljiti na cjelovitoj informaciji i objektivnim činjenicama.

Ovdje također donosimo i pregled ostvarenih pregovaračkih zahtjeva Hrvatske, odnosno svih onih prijelaznih razdoblja, trajnih odstupanja i drugih dogovora koje smo tijekom pregovora postigli s Europskom unijom, vodeći računa o interesima hrvatskog društva i gospodarstva, uvijek kada smo smatrali da su oni potrebni za lakšu, djelotvorniju i bezbolniju prilagodbu europskim standardima. Osim hrvatskih zahtjeva čitatelj će pronaći i pregled ostvarenih zahtjeva Europske unije za prijelaznim razdobljima. Predstavljamo i financijski paket za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji izrađen prema planiranom stupanju u članstvo, 1. srpnja 2013. godine. Vjerujemo da ćete u ovoj publikaciji pronaći pojašnjenja koja će Vam pomoći u boljem razumijevanju pregovora ali i svega što je pred nama.

Budete li imali dodatnih pitanja, pozivamo Vas da se obratite na naš besplatni info-telefon **080 622 622**, da nam pišete na Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Trg Nikole Šubića Zrinskog 7–8, 10000 Zagreb, da nam pošaljete e-mail na mvpei@mvpei.hr ili da posjetite naše internetske stranice www.mvpei.hr. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

UGOVOR O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI

Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji međunarodni je ugovor između država članica Europske unije i Republike Hrvatske čije je sklapanje i stupanje na snagu pravna pretpostavka za ostvarivanje članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji i Europskoj zajednici za atomsku energiju.

Ugovorom o pristupanju utvrđuje se da Republika Hrvatska, po njegovom stupanju na snagu, postaje stranka Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, kako su izmijenjeni i dopunjeni (u daljnjem tekstu: izvorni ugovori) te se utvrđuju uvjeti za primanje u članstvo Republike Hrvatske i prilagodbe izvornih ugovora koje su potrebne radi tog primanja u članstvo.

Tekst Ugovora o pristupanju sastoji se od **osnovnog teksta,** koji ima četiri članka, te teksta Akta o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, s prilozima i njihovim dodacima (u daljnjem tekstu: **Akt o pristupanju**). Akt o pristupanju sukladno rezultatima pregovora utvrđuje uvjete pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji te s time u vezi sadrži potrebne prilagodbe izvornih ugovora i relevantnog sekundarnog zakonodavstva Europske unije.

Akt o pristupanju ima 55 članaka, 9 priloga, dva dodatka prilozima (popis postojećih mjera potpora i popis lijekova) te jedan protokol (o određenim aranžmanima u vezi s Kyotskim protokolom uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime). Uz Akt o pristupanju bit će također priloženi službeni prijevodi izvornih ugovora na hrvatski jezik, koji će postati službeni jezik Europske unije.

Prigodom potpisivanja Ugovora o pristupanju Republika Hrvatska i države članice Europske unije potpisat će i Završni akt, koji je politički i zaključni dokument Međuvladine konferencije o pristupanju. U Završnom aktu naznačuju se tekstovi koji su sastavljeni i usvojeni na Međuvladinoj konferenciji (Ugovor o pristupanju i Akt o pristupanju), upućuje se na tekstove koji se prilažu Aktu o pristupanju, te se primaju na znanje dane izjave povezane s provedbom Ugovora o pristupanju, kao i razmjena pisama između Europske unije i Hrvatske o postupku obavješćivanja i savjetovanja za donošenje određenih odluka i drugih mjera u razdoblju do datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Prema odredbama Ugovora o pristupanju, kao datum njegovog stupanja na snagu utvrđen je 1. srpnja 2013. godine, pod uvjetom da ga sve države članice Europske unije i Republika Hrvatska ratificiraju u skladu sa svojim ustavnim odredbama, a svoje isprave o ratifikaciji polože kod Vlade Talijanske Republike do 30. lipnja 2013. ★

Tekst Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, zajedno s dodacima, objavljen je na stranicama Vlade (**www.vlada.hr**) i Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija (**www.mvpei.hr**).

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

PREGOVORI S EUROPSKOM UNIJOM

Do stupanja u članstvo Europske unije 1. srpnja 2013. Hrvatska treba preuzeti cjelokupnu pravnu stečevinu Europske unije (tzv. *acquis*) i osposobiti se za njezinu učinkovitu primjenu. Upravo se iz tih razloga pregovori o pristupu često i ne smatraju klasičnim pregovorima, nego procesom prilagodbe države kandidatkinje vrijednosnom, političkom, pravnom, gospodarskom i društvenom sustavu Europske unije.

U slučajevima u kojima Hrvatska do stupanja u članstvo iz opravdanih razloga ne može u potpunosti prihvatiti i primijeniti pravnu stečevinu u odgovarajućim su pregovaračkim poglavljima zatražena i odobrena tzv. prijelazna razdoblja, dodatno vrijeme za prilagodbu. U pojedinim slučajevima Hrvatskoj su također odobrena trajna odstupanja od primjene pravne stečevine (derogacije), kao i posebni dogovori i odredbe kojima su zaštićene ili uzete u obzir određene posebnosti Hrvatske i njezinih proizvoda, usluga i djelatnosti u pojedinim sektorima.

Neka prijelazna razdoblja za primjenu pravne stečevine dogovorena su i u interesu Europske unije. Države članice Europske unije prihvatile su ukupno 80 pregovaračkih zahtjeva Hrvatske, dok je Hrvatska prihvatila dva zahtjeva država članica Europske unije za prijelaznim razdobljima. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
1

SLOBODA KRETANJA ROBA

Sloboda kretanja roba jedna je od četiri temeljne slobode kojima se osigurava učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta Europske unije. Ova sloboda predstavlja uklanjanje svih prepreka na području trgovine koje onemogućavaju stavljanje na nacionalna tržišta proizvoda koji su porijeklom iz drugih država članica Unije. Uklanjanje prepreka postiže se ujednačavanjem nacionalnih propisa i tehničkih zahtjeva za proizvode, posebno na onim područjima gdje je utvrđeno da postoji veći rizik za potrošače. Time se ujedno osigurava jednaka razina zaštite javnog zdravlja, potrošača i okoliša na cjelokupnom unutarnjem europskom tržištu.

Na proizvode koji nisu obuhvaćeni europskim zakonodavstvom primjenjuje se načelo uzajamnog priznavanja, odnosno proizvodi koji su zakonito proizvedeni i stavljeni na tržište u jednoj državi članici mogu se slobodno kretati na cijelom području Unije.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Članstvo u Europskoj uniji dodatno će olakšati izvoz hrvatskih proizvoda na tržište Unije, što za Hrvatsku predstavlja značajnu prednost budući da razvoj hrvatskog gospodarstva uvelike ovisi o izvozu hrvatskih proizvoda, koji se većinom plasiraju upravo na tržište Europske unije.

Članstvom u Uniji Hrvatska postaje sastavnim dijelom njezinog unutarnjeg tržišta na kojem vrijede jednaka pravila za sve države članice. Time se osigurava veća mogućnost da kvalitetni hrvatski proizvodi budu konkurentni na europskom tržištu, a istodobno i da kvalitetni strani proizvodi budu stavljeni na hrvatsko tržište.

Hrvatski gospodarstvenici imat će veće mogućnosti za izvoz, a krajnji potrošači pravo konačnog izbora proizvoda utemeljenog na njegovoj kvaliteti. Preciznim propisivanjem obveza proizvođača, ovlaštenih zastupnika, uvoznika i distributera prilikom stavljanja proizvoda na tržište, kao i detaljnim ispravama o sukladnosti izdanima u inozemstvu, bit će zajamčena provjera proizvoda koji se uvoze u Hrvatsku, odnosno njihov nadzor pri uvozu.

VEĆA SIGURNOST PROIZVODA

Osigurat će se i veća sigurnost proizvoda na tržištu. Hrvatskim potrošačima bit će dostupne detaljne informacije, a radi zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača uskladit će se nadzor pri stavljanju proizvoda na tržište s nadležnim europskim tijelima.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

Preuzeta europska pravila o sastavu, označavanju, sigurnosti, normama i dr. obuhvaćaju niz proizvoda. Regulirana je tako kakvoća građevnih proizvoda, telekomunikacijske opreme, medicinskih proizvoda, lijekova za ljude i životinje, zaštitne opreme, plinskih uređaja, brodica i jahti, dizala, petardi, električne opreme, kemikalija, deterdženata, gnojiva, kao i niza drugih proizvoda.

Tako su, primjerice, propisani izuzetno visoki zahtjevi sigurnosti igračaka za djecu pri proizvodnji, utvrđivanju njihovih mehaničkih i kemijskih svojstava te naznaci obveznih upozorenja na igračkama koje se stavljaju na tržište država članica Unije, pa će i hrvatski roditelji pri kupnji takvih proizvoda imati više povjerenja da je zaštićeno zdravlje i sigurnost njihove djece.

IZBJEGAVANJE DVOSTRUKIH TESTIRANJA

Članstvom u Europskoj uniji hrvatski će proizvođači izbjeći dvostruka testiranja, u Hrvatskoj i u nekoj od država članica Unije, prilikom plasiranja proizvoda na europsko tržište, što utječe na smanjenje troškova. Pristupanjem Europskoj uniji, certifikati izdani u Hrvatskoj priznavat će se u svim državama članicama i hrvatski će proizvodi na taj način imati slobodan pristup europskom tržištu.

Uz daljnja ulaganja u laboratorije i certifikacijske kuće koje provode postupke testiranja i certificiranja, oni koji ispunjavaju propisane uvjete moći će po pristupanju Hrvatske Europskoj uniji slobodno pružati svoje usluge i proizvođačima iz drugih država članica.

Prilagodba u ovom poglavlju potaknula je razvoj hrvatske normizacije te su stari JUS standardi zamijenjeni s više od 25.000 europskih normi koje su usvojene u hrvatskim normama.

U pregovorima je, u odnosu na farmaceutsku industriju, za lijekove koji su registrirani u Hrvatskoj, dobiveno prijelazno razdoblje od četiri godine od dana pristupanja Uniji, radi usklađivanja i nadogradnje dokumentacije za stavljanje gotovih lijekova u promet prema europskim propisima. Ovaj zahtjevan posao važan je zbog obveze osiguranja dostupnosti lijekova na hrvatskom tržištu, što je izrazito značajno za sigurnost pacijenata te za Agenciju za lijekove i medicinske proizvode koja provodi registraciju lijekova.

VEĆA USKLAĐENOST I KONTROLA KVALITETE

Razvoj unutarnjeg tržišta Europske unije, kojemu pristupa i Hrvatska, nosi brojna pojednostavljenja, od lakše registracije vozila pa sve do univerzalnih punjača za različite marke mobilnih telefona koji se očekuju na tržištu.

Na području nadzora nad tržištem uvodi se veća kontrola kvalitete proizvoda prilikom njihova stavljanja na tržište. Ta će kontrola biti jednaka onoj na europskom tržištu. Time će se dodatno otežati puštanje u promet proizvoda slabije kvalitete koji krše propise o označavanju proizvoda, tim više što u prevenciji te pojave uspješno surađuju hrvatske udruge za zaštitu potrošača i nadležna resorna tijela. ★

OSTVAREN PREGOVARAČKI ZAHTJEV HRVATSKE

Dostupnost lijekova. Za određene lijekove koji su registrirani u Hrvatskoj osigurano je prijelazno razdoblje od četiri godine od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji radi usklađivanja i nadogradnje dokumentacije za stavljanje gotovih lijekova u promet prema europskim propisima. Time je osigurano da lijekovi čija dokumentacija nije u potpunosti usklađena s propisima Europske unije budu i dalje dostupni na hrvatskom tržištu.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
2

SLOBODA KRETANJA RADNIKA

Sloboda kretanja radnika jedna je od četiri slobode unutarnjeg tržišta i jedno od temeljnih načela Europske unije. Područje slobode kretanja radnika povezano je sa slobodom kretanja i boravka tijekom zaposlenja u državi članici Europske unije, te sa svim granama socijalne sigurnosti kao što su zdravstveno osiguranje, mirovinsko osiguranje, osiguranje za slučaj nezaposlenosti i pravima na obiteljska davanja.

U svom razvoju unutarnje se tržište stalno suočava s novim i složenijim izazovima. Mogućnosti stvorene kroz slobodu kretanja radnika i mobilnost te uklanjanje suvišnih administrativnih i regulatornih kontrola usmjereni su prema otvaranju novih radnih mjesta.

Radi izbjegavanja poremećaja na tržištima rada, države članice Europske unije pristupanjem novih država članica imaju mogućnost uvođenja prijelaznih razdoblja prije potpunog otvaranja svog tržišta rada radnicima iz novoprimljenih država.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Hrvatska će u ovom segmentu imati značajnih koristi od članstva u Europskoj uniji. Prema pravnim propisima Europske unije radnik koji se seli u drugu državu članicu – a uskoro će to moći biti i radnik iz Hrvatske – ima sva radna prava, socijalna prava i porezne olakšice kakve ima matični radnik u državi primateljici dok je ondje u radnom odnosu. Ta prava uključuju i naknade za bolovanje, porodiljne dopuste, naknade za ozljede na radu, pogodnosti za osobe s posebnim potrebama, obiteljske dodatke kao i naknade za nezaposlene i mirovine. S tim u vezi primjenjivat će se direktno i pravila Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti koja uklanjaju negativne posljedice migracije na pojedinca prilikom stjecanja ili korištenja određenih socijalnih prava. Kako bi se olakšala mobilnost na tržištu rada, Europska unija financira mogućnost traženja posla u svim državama članicama Europske unije putem internetskog portala »Eures«, mreže servisa za zapošljavanje koja pruža informacije o nepopunjenim radnim mjestima, povezuje poslodavce i posloprimce i daje savjete za traženje posla ili moguće dodatno obrazovanje. Sve navedeno vrijedit će i za hrvatske radnike kad pristupimo Uniji.

ZAPOŠLJAVANJE

Budući da je državama koje su Europskoj uniji pristupile u posljednjem proširenju 2004. i 2007. godine privremeno i u različitom opsegu ograničen pristup tržištu rada, može se očekivati da će se pojedine države članice Unije odlučiti za slične mjere prema Hrvatskoj, iako je ona mala zemlja i stoga nije prijetnja velikom europskom tržištu rada. Ta ograničenja moguća su po princi-

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

pu 2+3+2: početno ograničenje od 2 godine, moguće produljenje za još 3 godine nakon prve revizije i naposljetku za još dvije godine, pod uvjetom da postoje opravdani razlozi za ta produljenja. O tim privremenim mjerama svaka članica Europske unije odlučuje zasebno. Baš kao i države članice u posljednjem valu proširenja Hrvatska će također moći uvesti recipročne mjere, kojima se ograničava kretanje radnika iz onih država članica koje uvedu takva ograničenja za hrvatske radnike.

Iako će pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji hrvatski radnici biti izloženi većoj konkurenciji na tržištu rada, jednako tako moći će konkurirati svojim znanjem i sposobnošću na tržištima drugih članica Unije.

Što se tiče radnika iz trećih zemalja, sustav radnih dozvola ostat će na snazi, čime će Hrvatska i u budućnosti moći regulirati priljev radne snage iz država koje nisu članice Europske unije. ★

OSTVAREN ZAHTJEV EUROPSKE UNIJE ZA PRIJELAZNIM RAZDOBLJEM

Sloboda kretanja radnika. Hrvatski će se građani moći slobodno zaposliti u zemljama Unije bez posebnih odobrenja ili radnih dozvola, osim u onim zemljama koje odluče zadržati postojeća ograničenja u svojim nacionalnim pravima najduže u razdoblju od dvije, pet ili sedam godina od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. Za one države koje zadrže takva ograničenja, Hrvatska će također moći primijeniti istovrsna ograničenja pa ni njihovi građani neće moći raditi u Hrvatskoj.

POGLAVLJE
3

PRAVO POSLOVNOG NASTANA I SLOBODA PRUŽANJA USLUGA

Sloboda pružanja usluga jedna je od četiri temeljne slobode koje omogućavaju funkcioniranje unutarnjeg tržišta Europske unije a obuhvaća i pravo poslovnog nastana u bilo kojoj državi članici Unije. Poslovni nastan znači pravo započinjanja i obavljanja djelatnosti u bilo kojoj državi članici, npr. osnivanjem trgovačkih društava ili kao samozaposlenih osoba.

U skladu sa slobodom pružanja usluga, primjerice, trgovačka društva koja se bave proizvodnjom računalnih programa mogu tu djelatnost slobodno obavljati na području cijele Europske unije, pri čemu se u načelu ne traži ispunjavanje dodatnih uvjeta za obavljanje djelatnosti, uz one koji se traže za djelovanje u državi gdje su osnovana. Na taj način krajnji potrošači koriste prednosti slobodnog kretanja usluga jer mogu odabrati najpovoljniju uslugu iz spektra koji se nudi na unutarnjem tržištu Unije.

Na ovom je području osobito važan sektor poštanskih usluga, značajan za poslovne subjekte kao i za potrošače te se smatra uslugom od općega gospodarskog interesa. Ovo je pitanje obuhvaćeno europskom politikom između ostalog i zato što su tržišta poštanskih usluga vrlo dinamična i brzo se razvijaju, naročito prateći razvoj komunikacija i elektroničke trgovine.

PROMJENE ZA HRVATSKU

PREKOGRANIČNO PRUŽANJE USLUGA

Pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji hrvatskim poslovnim subjektima (fizičkim ili pravnim osobama) bit će omogućeno slobodno pružanje usluga u svakoj državi članici Europske unije, a da se u njima poslovno ne nastanjuju. Pružatelj usluge moći će prekogranično pružati usluge koristeći se svojom profesionalnom titulom, u pravilu bez dodatnog priznavanja kvalifikacija u toj državi članici. Država primateljica može tražiti samo da pružatelj usluge prijavi da će pružati usluge (uz dokaze o državljanstvu, kvalifikacijama i poslovnom nastanu u matičnoj državi). Ako djelatnost ima implikacije na javno zdravlje ili sigurnost, država članica ima pravo ispitati stupanj kvalifikacija pružatelja usluga, kao i tražiti da pruži dokaze o osiguranju od profesionalne odgovornosti.

POSLOVNI NASTAN

Pravo poslovnog nastana omogućavat će hrvatskim poslovnim subjektima da pokrenu, započnu i obavljaju gospodarske djelatnosti na stabilan i kontinuiran način u jednoj ili više država članica Unije. To se također odnosi na slobodu otvaranja zastupništava, predstavništava ili podružnica na području drugih država članica.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

STRUČNE KVALIFIKACIJE

Priznavanje stručnih kvalifikacija stečenih u matičnoj državi – to jest i u Hrvatskoj, kad postane država članica Europske unije – jedna je od pretpostavki osnivanja poslovnog nastana za obavljanje regulirane profesije u drugoj državi članici.

Hrvatskim doktorima medicine, doktorima dentalne medicine, farmaceutima, doktorima veterinarske medicine, arhitektima, medicinskim sestrama za opću njegu i primaljama kvalifikacije će u drugim državama članicama biti u pravilu automatski priznate.

Regulirane profesije koje ne ulaze u sustav automatskog priznavanja kvalifikacija priznaju se u drugoj državi članici po općem sustavu priznavanja. Kvalifikacije će biti priznate ako je razina stručne osposobljenosti barem jednaka razini potrebnoj u drugoj zemlji članici.

POŠTANSKE USLUGE

U Hrvatskoj je osigurana potpuna usklađenost na području poštanskih usluga. Tvrtke koje su obavljale poštanske usluge u svojim državama više nemaju monopol na poštanske pošiljke. Obveza svih država članica je, pa će to biti i obveza Hrvatske, da osiguraju jednaku mogućnost obavljanja poštanskih usluga među više pružatelja usluga, sve u svrhu poboljšavanja kakvoće poštanskih usluga za građane Europske unije te s namjerom potpune liberalizacije poštanskih usluga kako bi se snizili troškovi potrošačima i kompanijama.

Hrvatska će svoje tržište poštanskih usluga liberalizirati do 31. prosinca 2012. godine. Javni operator, tj. Hrvatska pošta, ima određeno razdoblje kako bi se pripremio za izazove koje donosi potpuna liberalizacija poštanskog tržišta, ne dovodeći pritom u pitanje osiguravanje dostupnosti i pružanja univerzalnih poštanskih usluga. ★

OSTVARENI PREGOVARAČKI ZAHTJEVI HRVATSKE

Priznavanje stručnih kvalifikacija. Stručne kvalifikacije za medicinske sestre za opću njegu koje su stekle srednjoškolsku naobrazbu na području Hrvatske bit će priznate na području Europske unije.

Hrvatska je osigurala da se državljanima članica Europske unije, što dakako i prije svega uključuje hrvatske državljane od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, formalne kvalifikacije stečene do 8. listopada 1991. godine na području bivše Jugoslavije, a koje hrvatsko zakonodavstvo izrijekom izjednačava s dokazima o kvalifikacijama stečenima na području Hrvatske, priznaju kao stečena prava, osim u slučaju stručnih kvalifikacija za primalje sa srednjoškolskim obrazovanjem.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
4

SLOBODA KRETANJA KAPITALA

Sloboda kretanja kapitala jedna je od četiri slobode na kojima se temelji unutarnje tržište Europske unije. Za Hrvatsku su se pregovori u ovom poglavlju odnosili prije svega na usklađivanje propisa iz područja kretanja kapitala i tekućih plaćanja, kao i borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma.

Kapitalni poslovi su izravna ulaganja, ulaganja u nekretnine, poslovi s vrijednosnim papirima, poslovi s udjelima u investicijskim fondovima, kreditni poslovi, depozitni poslovi, plaćanja na osnovi ugovora o osiguranju, jednostrani prijenosi imovine. Tekuća plaćanja odnose se na tekuće poslove odnosno poslove zaključene između rezidenata i nerezidenata čija namjera nije prijenos kapitala.

Učinkovit sustav za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma podrazumijeva usklađeno zakonodavstvo na ovom području, uspostavljanje potrebnih struktura i njihovu suradnju te dosljednu primjenu propisa.

PROMJENE ZA HRVATSKU

KRETANJE KAPITALA

Hrvatska je već ostvarila potpunu liberalizaciju kapitalnih kretanja. Prema Zakonu o deviznom poslovanju, potpuna liberalizacija kapitalnih transakcija nastupila je 1. siječnja 2011. Ta liberalizacija omogućava, primjerice, otvaranje računa u inozemstvu, odobravanje kredita nerezidentima, unošenje i iznošenje gotovog novca iz zemlje bez ograničenja.

NEKRETNINE

K tome, slijedom obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Hrvatska je već od 1. veljače 2009. liberalizirala tržište nekretnina, čime je državljanima zemalja članica Europske unije omogućen isti tretman kao i hrvatskim državljanima kod kupnje nekretnina.

POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Što se tiče poljoprivrednog zemljišta, za tu posebnu kategoriju zadržat će se postojeća ograničenja i nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. Strane osobe iz Europske unije i Europskog ekonomskog prostora neće moći stjecati vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem punih sedam godina od datuma pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, uz mogućnost produljenja tog roka za dodatne tri godine. Zahvaljujući tom prijelaznom razdoblju, Hrvatska će moći dodatno razviti i osnažiti tržište poljoprivrednog zemljišta i nakon pristupanja Uniji. Svrha je prijelaznog razdoblja izbjeći da buduća liberalizacija poljoprivrednog zemljišta te kasnija mogućnost da državljani zemalja članica Unije steknu pravo vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem izazove poremećaje na domaćem tržištu.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

FINANCIJSKO TRŽIŠTE

Članstvo u Europskoj uniji imat će pozitivne učinke za sve sudionike financijskih tržišta, kao i za građane, poduzetnike, ulagače, odnosno korisnike financijskih usluga. Tako će slijedom daljnjeg ukidanja ograničenja kretanja kapitala hrvatski građani i poduzetnici imati veće mogućnosti izbora financijskih institucija s kojima žele poslovati, primjerice kod obavljanja platnog prometa. Zahvaljujući već provedenom usklađivanju s pravnom stečevinom na području platnog prometa i izdavanja elektroničkog novca, prava korisnika platnih usluga znatno su poboljšana, a propisana je i veća transparentnost pružanja takvih usluga od strane pružatelja platnih usluga i izdavatelja elektroničkog novca. Primjer za to jest obveza pružatelja da potpuno transparentno informira potrošača o cijeni usluge, rokovima izvršavanja plaćanja, korištenim tečajevima stranih valuta, naknadama i kamatama. Pri tome, sve informacije moraju potrošaču biti dostupne besplatno.

FINANCIJSKI KRIMINAL

Što se tiče područja borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma, Hrvatska je kroz prilagodbu s europskim propisima i standardima danas uspostavila učinkovit sustav temeljen na dosljednoj provedbi Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. Sustav podrazumijeva uključenost i blisku suradnju većeg broja institucija kojima je cilj identificirati, obraditi i procesuirati sve slučajeve sumnje na pranje novca i financiranje terorizma. ★

OSTVAREN PREGOVARAČKI ZAHTJEV HRVATSKE

Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem. Hrvatska će sedam godina od dana pristupanja Europskoj uniji zadržati postojeća ograničenja za poljoprivredno zemljište koje mogu kupiti državljani članica Europske unije. Bude li to smatrala potrebnim, pod određenim uvjetima moći će zatražiti produljenje tog roka za još tri godine.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
5

JAVNE NABAVE

Javna nabava važan je segment svakog suvremenog gospodarstva, a učinkovit sustav javnih nabava nužan je za postizanje ciljeva slobodnog tržišta i osiguranje uvjeta tržišnog natjecanja. Sustav javne nabave temelji se na općim načelima transparentnosti, jednakog tretmana, slobode tržišnog natjecanja i nediskriminacije.

Javne nabave u Europskoj uniji čine skup djelovanja što ih obavljaju naručitelji iz država članica Europske unije radi nabave robe, pružanja usluga ili izvođenja radova. Naručitelji obuhvaćaju javne naručitelje, kao što su državne institucije, županije, gradovi, općine te sektorske naručitelje koji obavljaju djelatnosti vodoopskrbe, energetike, prometnih i poštanskih usluga.

Cilj europskog zakonodavstva na ovom području je osigurati davateljima usluga, isporučiteljima roba i izvođačima radova mogućnost nadmetanja na javnim nadmetanjima u državama članicama Europske unije te jačanje gospodarskog razvoja i učinkovitosti, ali i davanje punog smisla jedinstvenom tržištu Europske unije.

Institucije uspostavljene u tu svrhu trebaju osigurati provedbu zakonodavnog okvira na svim razinama te osigurati učinkovit sustav pravne zaštite u postupcima javne nabave, a koji se temelji na pravu na podnošenje žalbi u postupcima javne nabave.

PROMJENE ZA HRVATSKU

PRISTUP JAVNIM NABAVAMA U EUROPSKOJ UNIJI

Od stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u veljači 2005. hrvatskim gospodarskim subjektima omogućen je pristup javnim nabavama u Europskoj uniji, prema pravilima koja vrijede u Uniji i pod uvjetima ne manje povoljnima od uvjeta koji se primjenjuju na gospodarske subjekte Unije.

TRANSPARENTNOST

Naručitelji u Hrvatskoj dužni su postupke javne nabave provoditi uz poštovanje načela transparentnosti, što je još jedan od načina javne kontrole njihova rada. Postupci javne nabave obuhvaćaju nabavu robe, usluga i radova, a dužni su ih provoditi i javni i sektorski naručitelji. Postupak javne nabave mora se provesti za nabave u vrijednosti od 70.000 kuna i više, a za koje postoji i obveza objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave. Riječ je o aplikaciji dostupnoj na internetu pomoću koje svi zainteresirani gospodarski subjekti i građani mogu besplatno pregledavati sve objave povezane s postupkom javne nabave.

Uz klasičnu javnu nabavu, sustav javne nabave čine još javno-privatno partnerstvo i koncesije. Projekti javno-privatnog partnerstva su projekti kojima je svrha zadovoljenje neke javne potrebe, odnosno projekti koji za cilj imaju pružanje javne usluge iz nadležnosti javne vlasti.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

PREVENCIJA KORUPCIJE

Poboljšanje cjelokupnog sustava javne nabave u Hrvatskoj preduvjet je za gospodarski rast i razvoj te intenziviranje tržišnog natjecanja. Unaprjeđenje se prije svega očituje u poštovanju osnovnih načela, pružanju međusobne stručne pomoći te edukaciji na području javne nabave s posebnim naglaskom na sprječavanje i prevenciju korupcije u sustavu javne nabave.

Službeni podaci za Hrvatsku ukazuju na visoku ukupnu vrijednost javne nabave na svim razinama, od nacionalne do regionalne i lokalne. U pojedinim godinama ona doseže iznos koji prelazi 40 milijardi kuna, odnosno vrijednost čiji se udio u BDP-u kreće između 12% i 16%. ★

POGLAVLJE

6

PRAVO TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

Poglavlje o trgovačkim društvima odnosi se na osnivanje i poslovanje trgovačkih društava u državama članicama Europske unije. Obuhvaća tri dijela: pravo trgovačkih društava u užem smislu, računovodstvo i reviziju. Pravo trgovačkih društava u užem smislu podrazumijeva pravila o osnivanju, registraciji, nekim pitanjima djelovanja, domaćem i prekograničnom spajanju i podjeli trgovačkih društava.

Područje računovodstva i revizije uključuje među ostalim uspostavu sustava provjere kvalitete rada revizorske struke i djelotvornog sustava javnog nadzora, te sustava javne objave godišnjih financijskih izvještaja.

PROMJENE ZA HRVATSKU

BOLJI POSLOVNI UVJETI

Cilj usklađivanja hrvatskog prava trgovačkih društava s europskim zakonodavstvom i novim tendencijama na ovom području je stvaranje takvih poslovnih uvjeta koji će svim domaćim poslovnim subjektima omogućiti da postanu relevantan i ravnopravan sudionik suvremenog gospodarskog svijeta. Usklađivanjem zakonodavstva ujedno se pokušava izbjeći pravna nesigurnost koja može predstavljati dodatnu zapreku poslovanju i investicijama.

Neke pozitivne promjene koje donosi usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije već su vidljive, a neke će se ostvariti tek danom pristupanja Uniji.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POJEDNOSTAVLJENE PROCEDURE

Dosadašnjim usklađivanjem zakonodavstva na području prava trgovačkih društava usvojeni su novi propisi koji trgovačkim društvima omogućuju brži ulazak na tržište i izlazak iz njega, stvoren je zakonodavni okvir na području računovodstva i revizije za uspostavljenje sustava javnog nadzora revizije te je ustrojen Registar godišnjih financijskih izvještaja pri Financijskoj agenciji koji je javno dostupan.

E-TVRTKA

Uspješno je završen projekt radnog naziva »e-Tvrtka« kojim je ostvarena mogućnost elektroničke prijave trgovačkom sudu pri osnivanju trgovačkog društva, čime su stvoreni uvjeti da se elektronička prijava proširi i na druge vrste upisa u sudski registar.

NOVI OBLICI TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

Danom pristupanja Hrvatske Europskoj uniji uvest će se i dva nova oblika trgovačkih društava – Europsko dioničko društvo i Europsko gospodarsko interesno udruženje – koji već postoje u državama članicama Unije.

Uvođenje tih novih oblika trgovačkih društava omogućit će svim gospodarskim subjektima ostvarivanje prednosti koje ta dva nadnacionalna oblika društva omogućuju pri prekograničnom ekonomskom djelovanju. Naime, prednost organiziranja društva u obliku Europskog dioničkog društva je jednostavno prekogranično pripajanje društava, kao i prijenos sjedišta društva iz jedne članice u drugu bez likvidacije društva u jednoj i ponovne registracije u drugoj članici. ★

POGLAVLJE
7

PRAVO INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Prava intelektualnog vlasništva zakonsko su sredstvo kojim njihovi nositelji pretvaraju svoja intelektualna postignuća u određene poslovne vrijednosti, a za to na europskoj razini postoji dobro uređena i razvijena zajednička regulativa.

Nositelji prava intelektualnog vlasništva unutar Europske unije ostvaruju povoljniji položaj na određenom tržištu u odnosu na konkurenciju jer im ta prava omogućuju da štite svoje proizvode i usluge od neovlaštenog kopiranja, korištenja i krivotvorenja, odnosno da upravljaju tim pravima kao svojim vlasništvom. Intelektualno vlasništvo podrazumijeva autorska i srodna prava, te prava industrijskog vlasništva.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

Autorsko pravo u Europskoj uniji obuhvaća prava autora pisanih i govornih djela, računalnih programa, glazbenih i likovnih djela, dramskih djela, koreografskih i pantomimskih djela, arhitektonskih djela, djela primijenjenih umjetnosti i industrijskog dizajna, fotografskih djela, kartografskih djela, prijevoda, te različitih prikaza znanstvene i tehničke prirode. Srodna prava odnose se na umjetnike izvođača, producente, nakladnike, organizacije za radiodifuziju i sl.

Autorska i srodna prava stječu se samim činom stvaranja autorskog ili srodnog djela, njegovom umjetničkom izvedbom ili javnim priopćavanjem, pa za njihovu zaštitu ne treba provesti nikakav formalizirani postupak, niti je potrebna prethodna objava djela.

Prava industrijskog vlasništva u Europskoj uniji odnose se na zaštitu izuma patentom, zaštitu znakova razlikovanja proizvoda i usluga žigom, zaštitu vanjskog izgleda proizvoda industrijskim dizajnom, zaštitu znakova razlikovanja specifičnih proizvoda i usluga posebne kvalitete i svojstava uvjetovanih područjem nastanka i kulturno-socijalnim okruženjem oznakom zemljopisnog podrijetla ili oznakom izvornosti, te na još neka prava u specifičnim kategorijama proizvoda. Prava industrijskog vlasništva stječu se provedbom odgovarajućih postupaka pri tijelima nadležnima za njihovo priznanje ili registraciju.

PROMJENE ZA HRVATSKU

BOLJA PRAVNA ZAŠTITA

Posljedice usklađivanja sa zakonodavstvom Europske unije za Hrvatsku znače veću pravnu sigurnost zbog kvalitetnijeg donošenja odluka u postupcima priznanja i provedbe prava te djelotvorniju provedbu prava intelektualnog vlasništva.

Organizirano, dokumentirano i zaštićeno intelektualno vlasništvo podignut će vrijednost hrvatskih poduzeća. Poduzetniku ono može proširiti tržište, učvrstiti mu marketinški položaj, poboljšati promet roba i usluga, olakšati izbjegavanje povrede tuđih prava, osigurati lakši tehnološki razvoj, inovativnost poslovanja, te priskrbiti dodatne prihode od ustupanja licencija.

NEREGISTRIRANI DIZAJN ZAJEDNICE

Pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji uvodi se i jedno novo pravo intelektualnog vlasništva – neregistrirani dizajn Zajednice – koji se stječe bez postupka registracije odgovarajućim otkrivanjem dizajna javnosti na području Europske unije. Prava koja proizlaze na temelju neregistriranog dizajna odnose se na zabranu zloporabe kroz umnožavanje zaštićenog dizajna. Posljedice uvođenja ovog instituta utjecat će na područje onih proizvodnih grana utemeljenih na proizvodima za koje je karakteristična stalna promjena dizajna (npr. modna industrija). Uvodi se također mogućnost dodatnog produljenja zaštite iz temeljnog patenta za lijekove i proizvode za zaštitu bilja čije stavljanje u promet mora odobriti nadležno tijelo, što će se u određenoj mjeri pozitivno odraziti na ove proizvodne grane.

KRIVOTVORENJE I PIRATSTVO

Tijela nadležna za provedbu prava intelektualnog vlasništva u potpunosti će se uključiti u zajedničke mehanizme Unije za borbu protiv krivotvorenja i piratstva kao najrašireniji oblika povrede prava intelektualnog vlasništva. To će osigurati još djelotvorniju zaštitu hrvatskih potrošača. Prilikom nadzora nad prometom proizvoda kojima se povrjeđuju prava intelektualnog vlasništva Državni inspektorat je u 2010. godini privremeno oduzeo gotovo 13 tisuća proizvoda, od čega većinu čine krivotvoreni satovi (28%), dodaci odjeći (npr. kape, marame – 16%) i naočale (9%).

Carinska je uprava u 2010. zbog sumnje na povredu prava intelektualnog vlasništva na granici zadržala nešto više od milijun proizvoda, među kojima najviše krivotvorene obuće (31%), uredskog pribora (25%) te parfema i kozmetičkih proizvoda (7%). ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
8

TRŽIŠNO NATJECANJE

Pravila tržišnog natjecanja temelj su tržišnog gospodarstva. Njihova je svrha pomoći tržištu da funkcionira bolje u tržišnim uvjetima koji podjednako vrijede za sve njegove sudionike. Države članice Europske unije usuglasile su se o zajedničkim pravilima koja svim sudionicima omogućuju ravnopravan položaj u tržišnoj utakmici. Tim je pravilima određena zaštita od takozvanih kartela – od sklapanja zabranjenih sporazuma među poduzetnicima koji primjerice služe dogovaranju cijena, ograničavanju proizvodnje, razvoja i ulaganja, međusobnoj podjeli tržišta ili izvora nabave.

Ta pravila također štite od sporazuma kojima poduzetnici nameću određena vertikalna ograničenja, kao što su ograničavanje prava sudionika takvog sporazuma da slobodno određuje cijenu proizvoda ili ograničavanje područja na kojem sudionik sporazuma može prodavati proizvode. Osim toga sprječava se zloporaba prevlasti nekog poduzetnika na tržištu (npr. u situaciji u kojoj »veći i jači« poduzetnici nastoje istisnuti svoje konkurente s tržišta) te se nadzire spajanje prethodno zasebnih poduzetnika čije bi ujedinjenje moglo loše utjecati na tržišno natjecanje, a u konačnici nadasve na potrošače.

Europska politika tržišnog natjecanja uključuje također sustav nadzora i politiku dodjele državnih potpora u obliku subvencija, državnih jamstava, poreznih oslobođenja ili prodaje pod povlaštenim uvjetima ili cijenama i sl. Njezina pravila jamče da određeni poduzetnici neće neopravdano biti u povoljnijem položaju na tržištu od onih koji ne primaju potpore.

To međutim ne znači da su državne potpore apsolutno zabranjene, jer država u određenim slučajevima mora imati mogućnost da intervenira ili predvidi sredstva za pojedine gospodarske aktivnosti. Pravila Europske unije zabranjuju potpore samo ako one narušavaju tržišno natjecanje i utječu na trgovinu između država članica Unije. Zato postoje iznimke za načelo zabrane državne pomoći, primjerice za popravljanje šteta nastalih u prirodnim katastrofama ili, pod određenim uvjetima, za pomoć nerazvijenim regijama, za promicanje i očuvanje kulture i sl. Dopuštene su i državne potpore za poticanje istraživanja i razvoja, malog i srednjeg poduzetništva ili primjerice za zaštitu okoliša, u skladu s postojećim pravilima.

PROMJENE ZA HRVATSKU

RAVNOPRAVNA TRŽIŠNA UTAKMICA

Uskladivši svoje propise s europskima, Hrvatska je stvorila uvjete za ravnopravno tržišno natjecanje. Učinkovitom primjenom pravila stvoreni su uvjeti za sigurnije i bolje regulirano tržište, a takvo tržište privlači nove poduzetnike u tržišnu utakmicu i povećava konkurentnost cjelokupnog gospodarstva.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

NIŽE CIJENE I VEĆA TRANSPARENTNOST

Koristi za potrošače osjetne su jer poduzetnici jedni drugima konkuriraju kvalitetnijim proizvodima i uslugama, cijenama, ulaganjem u inovacije i nove tehnologije te povećanjem izbora proizvoda.

Efikasna kontrola ponašanja proizvođača u automobilskoj industriji u Europskoj uniji rezultirala je smanjenjem cijena automobila i većom transparentnošću pri njihovom određivanju. Cijene se, dakako, i dalje razlikuju od jedne države do druge jer se razlikuju i njihovi sustavi oporezivanja, ali je kupcima ipak omogućena povoljnija kupnja.

ZAŠTITA POTROŠAČA

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja primjenom pravila o zaštiti tržišnog natjecanja često sprječava izravnu ili neizravnu štetu koja se kršenjem tih pravila može nanijeti potrošačima. Jedan je primjer za to odluka Agencije koja je spriječila da neki hrvatski distributeri tiskovina ograniče tržišno natjecanje zloporabom zajedničkog vladajućeg položaja u slučaju jedne dnevne tiskovine.

BORBA PROTIV KARTELA

Od studenoga 2010. godine u Hrvatskoj se primjenjuje pokajnički program za sudionike kartela koji ga prvi prijave Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja i daju dokaze o njegovom postojanju. Oni mogu biti oslobođeni kazne ili se na njih, u zamjenu za dodatne dokaze, mogu primijeniti kriteriji za smanjenje kazne. U Europskoj uniji ovo se već pokazalo uspješnim načinom borbe protiv tih izuzetno štetnih dogovora poduzetnika.

ZAŠTITA PRAVA GRAĐANA

Članstvom u Europskoj uniji interesi hrvatskih građana bit će dodatno zaštićeni nizom pravila koja proizlaze iz politike tržišnog natjecanja. Europska pravila o tržišnom natjecanju su primjerice osigurala da gledatelji u državama članicama prate velike sportske događaje, kao što su Olimpijske igre ili Svjetsko nogometno prvenstvo putem besplatnih televizijskih kanala.

BRODOGRADNJA

Pregovorima u poglavlju o tržišnom natjecanju ubrzan je proces restrukturiranja hrvatskih brodogradilišta u teškoćama, čime se rasterećuju porezni obveznici, a brodogradilišta dobivaju priliku za rentabilno poslovanje na tržišnim osnovama, sukladno hrvatskim i europskim pravilima o državnim potporama.

DJELOTVORNIJE POTPORE

Pravilna primjena pravila o državnim potporama pridonosi većoj transparentnosti sustava dodjele i usmjeravanja sredstava na projekte kojima se potiče poslovna djelatnost. Bolje usmjerena sredstva pozitivno će utjecati i na državni proračun jer će se potpore koristiti ciljano i djelotvornije. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
9

FINANCIJSKE USLUGE

Financijske usluge su od iznimne važnosti za dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta Europske unije kao jednog od temelja europskog ujedinjenja. Ovo poglavlje podrazumijeva usklađenost propisa s područja financijskih usluga – bankarstva, osiguranja i reosiguranja, mirovinskih fondova i tržišta kapitala te infrastrukture financijskih tržišta. Osim uređivanja poslovanja navedenih subjekata ti se europski propisi odnose i na nadzor nad financijskim uslugama, zaštitu potrošača financijskih usluga, kao i uređivanje načina suradnje tijela zaduženih za nadzor financijskog tržišta.

PROMJENE ZA HRVATSKU

SUSTAV FINANCIJSKIH SUPERVIZORA

Potpuno usklađivanje s propisima Europske unije, kao i dosljedna provedba nacionalnih propisa, dodatno osigurava visok stupanj stabilnosti financijskog sustava u Hrvatskoj. Hrvatska je već ostvarila visoku razinu financijske integriranosti s Europskom unijom i stoga promjene u tom smislu neće biti značajne.

Tijela zadužena za nadzor financijskog tržišta u Hrvatskoj ostaju usmjerena na učinkovitu provedbu zajedničkog cilja, a to je očuvanje i promicanje stabilnosti financijskog sustava. Nakon pristupanja Uniji Hrvatska će sudjelovati u radu Europskog sustava financijskih supervizora koji čine Europski odbor za sustavni rizik i tri tijela za nadzor sektora bankarstva, osiguranja i mirovinskih fondova te tržišta vrijednosnih papira.

NADZORNA TIJELA EUROPSKE UNIJE

Osim toga već je ostvarena dobra suradnja između hrvatskih institucija za nadzor (HNB-a i HANFA-e) i nadzornih tijela Europske unije za financijske usluge, te nacionalnih regulatora i supervizora zemalja članica Unije. Po pristupanju Uniji i hrvatske će nadzorne institucije izravno sudjelovati u pripremi propisa koji uređuju jedinstveno financijsko tržište Europske unije.

INTEGRACIJA FINANCIJSKOG TRŽIŠTA

Nakon pristupanja Europskoj uniji primjena pravila tzv. jedinstvene putovnice omogućit će financijskim institucijama da posluju u svim državama članicama Europske unije temeljem odobrenja koje su dobile u svojoj matičnoj državi. Moguće je stoga očekivati povećanu mobilnost sudionika financijskih tržišta, uslijed čega će doći i do daljnje integracije financijskog tržišta.

BANKARSKE USLUGE

Članstvo u Europskoj uniji imat će pozitivne učinke za sudionike financijskih tržišta, kao i za građane, poduzetnike, ulagače, odnosno korisnike financijskih usluga. Inovativnost i ponuda novih vrsta usluga te povećanje konkurencije koristit će poduzetnicima i građanima, posebno kada je riječ

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

o ponudi banaka, ali i ponudi proizvoda i usluga nebankarskih financijskih institucija. S tim u vezi posebna pažnja posvećena je osiguranju zaštite potrošača i njihovog informiranja o uslugama koje pružaju financijske institucije, počevši od platnog prometa do sklapanja ugovora o kreditu, osiguranja ili ulaganja na tržištima kapitala. Hrvatskoj je u pristupnim pregovorima odobren zahtjev da se kreditne unije koje posluju na njezinom teritoriju, kao i Hrvatska banka za obnovu i razvitak zbog njezine institucionalne specifičnosti, trajno isključe iz primjene svih odredbi koje se u okviru Europske unije odnose na kreditne institucije, što je u skladu sa zahtjevima koje su za specifične financijske institucije postavile i druge države članice Europske unije. ★

OSTVAREN PREGOVARAČKI ZAHTJEV HRVATSKE

Kreditne unije koje posluju na teritoriju Hrvatske, kao i Hrvatska banka za obnovu i razvitak, trajno su izuzete od primjene propisa Europske unije o kreditnim institucijama.

POGLAVLJE
10

INFORMACIJSKO DRUŠTVO I MEDIJI

Cilj pravnih propisa Europske unije u ovom je poglavlju promicanje tržišnog natjecanja na području elektroničkih komunikacija (telekomunikacija), s naglaskom na interese krajnjih korisnika usluga na tom tržištu, kao i operatora u pokretnim i nepokretnim mrežama. Europski propisi promiču i potiču razvoj i širu dostupnost suvremenih usluga, kao što su elektronički potpis i elektronička trgovina, te novih tehnologija, poput usluge širokopojasnog pristupa internetu.

Važna su pritom i pravila Europske unije na području audiovizualne politike odnosno medija, koja su usmjerena primjerice na zaštitu maloljetnika od neprimjerenih programskih sadržaja i neprimjerenog oglašavanja u medijima, a tu su također pravila o teletrgovini i oglašavanju. Pravilima na području audiovizualne politike Unije promiču se europska audiovizualna djela kao i djela nezavisnih proizvođača, daju se preporuke o medijskom pluralizmu, zaštiti filmske građe i sl.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622
Tu pripadamo

PROMJENE ZA HRVATSKU

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

Usklađujući se s europskim zakonodavstvom na području elektroničkih komunikacija, Hrvatska je dobila suvremen zakonodavni okvir koji potiče konkurenciju i razvoj tržišta. Od toga najviše koristi imaju upravo hrvatski građani koji mogu birati između velikog broja usluga i različitih operatora. S porastom broja davatelja usluga na tržištu cijene su već znatno pale.

U skladu s pravilima Europske unije preuzetima u našem zakonodavstvu, korisnicima usluga omogućena je slobodna promjena operatora, ovisno o ponudi koja najbolje odgovara njihovim potrebama. Pritom korisnici to mogu obaviti na jednostavan način, uz zadržavanje dotadašnjeg broja i predbroja, bez obzira na mrežu u koju prelaze.

MOBILNA TELEFONIJA

Pristupanjem Europskoj uniji i hrvatski će korisnici usluga mobilne telefonije profitirati od europskih pravila o ograničenju cijena poziva u roamingu koja će se tada primjenjivati i na hrvatske operatore. To znači da više neće biti strahovanja od telefonskoga računa nakon povratka iz inozemstva. Od 2010. godine uvedena je naime maksimalna naknada u *roamingu* od 0,39 € za odlazni poziv, a 0,15 € za dolazni poziv te 0,11 € za slanje SMS-poruke. Od srpnja 2011. godine te će naknade biti dodatno smanjenje (maksimalno 0,35 € za odlazni poziv u *roamingu*, a 0,11 € za dolazni poziv). Cilj je do 2015. potpuno izjednačenje cijena poziva u *roamingu* i nacionalnih poziva.

EUROPSKI BROJ HITNE SLUŽBE – 112

Hrvatska je u skladu s pravilima Europske unije uvela jedinstveni europski broj za hitne službe – 112. Taj broj koristi se na razini Europske unije, besplatan je i može se nazvati sa svih telefona u pokretnoj i nepokretnoj mreži, kao i s javnih telefonskih govornica, što znatno olakšava situaciju u kojoj je nekom potrebna hitna pomoć.

TELEVIZIJSKE REKLAME

Usklađivanjem nacionalnog zakonodavstva s europskim na području medija također je stvoren moderan pravni okvir koji štititi interese gledatelja. Trajanje reklamnih spotova unutar pojedinog sata u udarnom terminu na javnoj televiziji ne smije prijeći 4 minute. Prijenos pak filmova snimljenih za javnu televiziju može se prekidati oglašavanjem tek jednom u razdoblju od 30 minuta.

EUROPSKA AUDIOVIZUALNA BAŠTINA

U okviru usklađivanja s europskim pravilima koja promiču europsku audiovizualnu baštinu, i hrvatski će nakladnici morati osigurati najveću zastupljenost europskih djela u svojim godišnjim programima. To znači da ćemo imati priliku gledati sve više filmova i drugih audiovizualnih djela iz bogate europske produkcije.

ELEKTRONIČKI POTPIS

U skladu s europskim propisima kojima se uređuje pružanje usluga informacijskog društva i provode poslovne aktivnosti elektroničkog trgovanja, i u Hrvatskoj je stvoren odgovarajući pravni okvir. Shodno tome uveden je elektronički potpis koji omogućava elektroničko potpisivanje i razmjenu pravovaljanih elektroničkih ugovora s poslovnim partnerima, štedeći tako vrijeme i troškove poslovanja. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
11

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVITAK

Zajednička poljoprivredna politika jedno je od najznačajnijih područja djelovanja institucija Europske unije, kako u pogledu količine propisa koji reguliraju to područje, tako i u pogledu udjela u proračunu Europske unije. Primarna joj je svrha istodobno osigurati stabilnu opskrbu kvalitetnom, sigurnom hranom za stanovništvo po pristupačnim cijenama i odgovarajuće prihode za poljoprivrednike koji ujedno omogućuju modernizaciju i razvoj poljoprivredne proizvodnje.

Danas se osobita pozornost poklanja poboljšanju sigurnosti i kvalitete hrane, očuvanju okoliša, obnovi i razvitku ruralnih područja, očuvanju kulturnog blaga i tradicionalnih običaja. Promiče se ruralni razvoj uključujući seoski turizam, tradicionalne obrte, poboljšanje infrastrukture, kao i promicanje kvalitetnih ekoloških i autohtonih poljoprivrednih proizvoda.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Primjena zakonodavstva Europske unije pozitivno će se odraziti na poljoprivrednike i prehrambenu industriju, kao i na potrošače.

PRISTUP VEĆEM TRŽIŠTU I EUROPSKIM FONDOVIMA

Hrvatska je s Europskom unijom uskladila svoje propise kojima regulira proizvodnju, preradu i prodaju poljoprivrednih proizvoda na zajedničkom tržištu, kao i trgovinu s trećim zemljama. Članstvo u Europskoj uniji značit će također slobodan pristup unutarnjem tržištu, kao i mogućnost korištenja fondova za poljoprivredu i ruralni razvitak. Hrvatskim poljoprivrednicima bit će na raspolaganju oko 5 milijardi kuna godišnje za izravna plaćanja i ruralni razvoj.

Očekivane koristi od članstva u Uniji uključuju širenje tržišta i povećanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda, uključujući veću stabilnost tržišta poljoprivrednih proizvoda i učinkovitiju administraciju.

Osim toga, reformirana poljoprivredna politika pridonijet će racionalizaciji hrvatskog poljoprivrednog proračuna, olakšat će planiranje, a time i poboljšati poslovanje u poljoprivredi.

Hrvatskim poljoprivrednim proizvođačima pružit će se prilika da se bez sadašnjih trgovinskih zapreka natječu na velikom unutarnjem tržištu s proizvođačima Europske unije. Stoga je glavni izazov na ovom području prilagodba hrvatskih poljoprivrednika uvjetima otvorenog zajedničkog tržišta Unije s oko 500 milijuna potrošača.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POTICAJI

U Hrvatskoj će se pristupanjem Europskoj uniji tako primjenjivati sustav jedinstvenog plaćanja po gospodarstvu, u kojemu poticaji više neće ovisiti o količini proizvodnje, već o poštivanju dobre poljoprivredne prakse i ekoloških uvjeta proizvodnje (višestruka sukladnost). Pritom će se zadržavati vezana plaćanja za krave dojilje (105 tisuća grla) te za ovce i koze (543 tisuća grla). Da bi ostvarili prava na izravna plaćanja, poljoprivrednici će morati ispuniti određene zahtjeve, u skladu s propisima višestruke sukladnosti. Radi lakše prilagodbe Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 2018. godine u kojem će poljoprivrednik ostvarivati pravo na poticaj čak i ako se – do isteka tog perioda – i ne bude pridržavao određenih propisa.

Osnovne su koristi članstva u Uniji: financiranje izravnih plaćanja i mjera ruralnog razvoja iz poljoprivrednih fondova Unije te korištenje europskih sredstava za restrukturiranje poljoprivredne proizvodnje, čime će se rasteretiti nacionalni proračun; podizanje konkurentnosti poljoprivrede.

IZRAVNA PLAĆANJA

Hrvatska će nakon pristupanja Europskoj uniji zadržati postojeću razinu izravnih plaćanja (između 300 i 400 milijuna eura). U prvim godinama članstva udio Unije u izravnim plaćanjima hrvatskim poljoprivrednicima povećavat će se, dok će se dio financiran iz nacionalnog proračuna postupno smanjivati. Udio Unije bit će 25% u prvoj godini članstva, 30% u drugoj, 35% u trećoj i 40% u četvrtoj godini članstva. Od pete godine nadalje, taj će se postotak povećavati za 10 postotnih bodova kako bi u desetoj godini članstva dostigao 100%.

RURALNI RAZVOJ

Osim toga, Hrvatskoj će unutar poljoprivrednih fondova Europske unije biti na raspolaganju značajna sredstva za financiranje mjera ruralnog razvoja. Nadalje, nakon pristupanja Uniji, povrh iznosa predviđenih za izravna plaćanja i ruralni razvoj, Hrvatskoj će biti dostupno i oko 10 milijuna eura godišnje za vinogradarstvo te 9,6 milijuna eura u narednom desetogodišnjem razdoblju za minirane i minski sumnjive površine, koje nakon razminiranja budu vraćene poljoprivrednoj namjeni.

Naši poljoprivrednici i ruralne zajednice već su imali priliku koristiti sredstva iz pretpristupnih fondova Unije, čime su ne samo dobili financijsku pomoć, nego su također stekli znatno iskustvo i znanje za buduće uspješno korištenje proračunskih sredstava Unije.

AGENCIJA ZA PLAĆANJA

Osnivanjem Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju Hrvatska je dobila tijelo koje će biti temeljna poveznica između hrvatskih poljoprivrednika te nacionalnih institucija i institucija Europske unije, koje kroz svoje programe financiraju razvoj tog značajnog sektora. Agencija detaljno obrađuje korisničke zahtjeve, odobrava a potom i pravodobno isplaćuje novčane poticaje i naknade svojim krajnjim korisnicima, u skladu s nacionalnim i europskim propisima.

PRIJELAZNE MJERE

U prve tri godine članstva Hrvatska će imati pravo da isplaćuje određene nacionalne potpore za šećernu repu, ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje, duhan, mliječne krave i rasplodne krmače, iako te potpore nisu dio zajedničke poljoprivredne politike Europske unije. Imat ćemo i pravo korištenja nacionalne rezerve, tj. utvrđivanja dodatnih prava na plaćanje u pojedinim osjetljivim sektorima, i to za proizvodnju mlijeka, tov goveda, ovce i koze i proizvodnju duhana.

ZAŠTITA I REGISTRACIJA PROIZVODA

Hrvatskoj je odobrena mogućnost da u roku od 12 mjeseci od dana pristupanja registrira i zaštiti na razini Unije poljoprivredne i prehrambene proizvode već registrirane i zaštićene na nacionalnoj razni oznakama izvornosti, zemljopisnog podrijetla ili tradicionalnog ugleda (npr. Istarski pršut). Na zajedničkom tržištu Unije moći će se prodavati »pekmez«, tradicionalni hrvatski proizvod koji do sada nije bio prisutan na tom tržištu. U listu tradicionalnih izraza Europske unije bit će također uključene oznake za vina Opolo i Plavac te Samoborski bermet, kao i oznake zemljopisnog podrijetla jakih alkoholnih pića: Hrvatska loza, Hrvatska travarica, Hrvatski pelinkovac, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica i Zadarski maraschino.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

OSTVARENI PREGOVARAČKI ZAHTJEVI HRVATSKE

U ovome iznimno složenom i opsežnom poglavlju prihvaćeni su brojni hrvatski zahtjevi koji su potanje opisani u nastavku, a predmet su im sljedeća područja:

1. izravna plaćanja i ostale potpore u poljoprivredi
2. trgovinski mehanizmi
3. uređenje tržišta po sektorima
4. politika kvalitete
5. ruralni razvoj.

1. IZRAVNA PLAĆANJA I OSTALE POTPORE U POLJOPRIVREDI

Utvrđeno referentno razdoblje. Hrvatska je osigurala da razdoblje 2005–2007. bude referentno za biljnu i stočarsku proizvodnju. Iznimka je proizvodnja mlijeka, gdje je kao referentno razdoblje određena 2007. godina, i proizvodnja šećera, gdje je referentno razdoblje 2004–2008.

Referentno razdoblje služi za izračunavanje financijske omotnice za izravna plaćanja koja će Hrvatskoj biti dostupna nakon pristupa Europskoj uniji, kao i za izračunavanje kvote za proizvodnju mlijeka i šećera.

Financijska omotnica za minirano poljoprivredno zemljište. Slijedom svoje specifične situacije zbog Domovinskog rata, Hrvatska je osigurala da se u izračun financijske omotnice za izravna plaćanja uključi minirano i minski sumnjivo poljoprivredno zemljište koje se nije moglo koristiti u referentnom razdoblju.

U proračunu Europske unije za minirano i minski sumnjivo zemljište predviđena je rezerva, svota od 9,6 milijuna eura (na temelju podataka o razminiranom zemljištu u razdoblju 2005–2009. i stanju miniranih površina od 1. siječnja 2010).

Korištenje nacionalne rezerve. Hrvatska je osigurala mogućnost korištenja nacionalne rezerve (pod uvjetom da nacionalna rezerva ne iznosi više od 20% vrijednosti nacionalne omotnice), tj. utvrđivanja dodatnih prava na plaćanje u pojedinim osjetljivim sektorima, i to za proizvodnju mlijeka, tov goveda, ovce i koze i proizvodnju duhana, u okviru modela jedinstvenih plaćanja (eng. *single payment system* – SPS) sukladno propisima Europske unije.

SPS-model je sustav izravnih plaćanja koji nije povezan s proizvodnjom, a pravo na potporu ostvaruje se na temelju utvrđenih prava na plaćanja izračunatih na temelju obujma proizvodnje i ostvarenih plaćanja iz referentnog razdoblja (za Hrvatsku je to, ovisno o proizvodnji, dio plaćanja iz 2011. i dio plaćanja iz 2012. godine). Pritom se u prava na plaćanja ne uračunava moguće povećanje ili do neke mjere smanjivanje proizvodnje u idućem razdoblju. Proizvođači u SPS-modelu imaju slobodu izbora što proizvoditi, a obvezni su zadovoljavati uvjete višestruke sukladnosti (eng. *cross-compliance*), što znači da moraju ispunjavati propisane uvjete povezane sa zaštitom okoliša, zdravljem ljudi, životinja i bilja te s dobrobiti životinja, kao i uvjete povezane s dobrom poljoprivrednom i okolišnom praksom.

Postupno usklađivanje s propisima o višestrukoj sukladnosti. Hrvatska je osigurala postupnu primjenu određenih propisa Europske unije koji se tiču zahtjeva koje su poljoprivrednici dužni ispuniti radi ostvarivanja prava na izravna plaćanja, u skladu s propisima višestruke sukladnosti na način da:

- uvjeti glede zaštite okoliša, javnog zdravlja i zdravlja životinja te označavanja i registracije životinja postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2014. godine;
- uvjeti glede javnog zdravlja te zdravlja životinja i bilja, kao i izvješćivanja o bolestima postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2016. godine;
- uvjeti glede dobrobiti životinja postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2018. godine.

Tim modelom omogućit će se da se kroz prijelazno razdoblje zahtjevi višestruke sukladnosti uvode postupno, posebice zbog potreba provedbe nužne edukacije, informiranja i pripreme velikog broja poljoprivrednih gospodarstava, te funkcionalne uspostave cijelog sustava.

100 eura: minimum godišnjih izravnih plaćanja. Hrvatska je osigurala da se kao minimalni zahtjev ukupnog iznosa izravnih plaćanja u određenoj godini za korisnike izravnih plaćanja u Hrvatskoj utvrdi iznos od 100 €.

Namjera je da se na korisnike izravnih plaćanja u Hrvatskoj primijeni isključivo kriterij vrijednosti ukupnog iznosa izravnih plaćanja, to jest prag od 100 € po korisniku.

Mogućnost primjene dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja do punog iznosa potpore od prve godine članstva. U prvih deset godina hrvatskog članstva u Europskoj uniji izravna plaćanja poljoprivrednicima postupno će prelaziti s nacionalnih sredstava na europske fondove. U skladu s time, nakon što Hrvatska postane članicom Europske unije, iznos kojim će Europska unija iz svojih poljoprivrednih fondova sudjelovati u cjelokupnom iznosu za izravna plaćanja povećavat će se na sljedeći način tijekom desetogodišnjeg razdoblja: 25% od cjelokupnog iznosa za izravna plaćanja prve godine članstva, 30% druge, 35% treće i 40% četvrte godine, a nakon toga desetpostotno povećanje svake naredne godine.

S obzirom na to Hrvatskoj je zbog takvog postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice iz poljoprivrednih fondova Europske unije odobrena primjena dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja do punog (100%) iznosa potpore od prve godine članstva.

To znači da će Hrvatska nakon ulaska u Europsku uniju, od prve godine članstva, zadržati istu razinu izravnih plaćanja koja se danas isplaćuju (oko 373 milijuna eura). Puni iznos potpore od prve godine članstva omogućit će ravnopravnu poziciju hrvatskim poljoprivrednicima na jedinstvenom europskom tržištu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i njihovo uključivanje na to tržište bez naglih šokova izazvanih promjenama razine potpore, odnosno veću stabilnost dohotka od poljoprivrede. Treba također napomenuti da, za razliku od Hrvatske, u prošlom, petom valu proširenja, nijednoj državi nije odobrena tzv. dopuna financijske omotnice sredstvima iz nacionalnog proračuna do 100% tj. do punog iznosa.

Državna pomoć produžena za još 3 godine. Hrvatska je osigurala da joj se u prijelaznom razdoblju od 3 godine od dana pristupanja Europskoj uniji dozvoli primjena mjera državne pomoći koje su bile na snazi prije pristupanja, a koje želi zadržati u statusu postojeće državne pomoći, uz obvezu da u roku od najviše četiri mjeseca od datuma pristupanja dostavi Europskoj komisiji popis postojećih mjera državne pomoći.

Ovo znači da će u razdoblju od tri godine od pristupanja Uniji Hrvatska imati pravo isplaćivati određene mjere nacionalne državne pomoći koje nisu dio zajedničke politike Europske unije. Te se mjere odnose na šećernu repu, ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje, duhan, mliječne krave i rasplodne krmače.

Izravna plaćanja za krave dojilje, ovce i koze. Hrvatska je osigurala mogućnost isplate izravnih plaćanja povezanih s brojem grla za najviše 105.270 grla krava dojilja te za najviše 542.651 grla ovaca i koza.

Hrvatska temelji ovaj zahtjev na broju krava dojilja te ovaca i koza za koje je ostvareno pravo na izravna plaćanja u proizvodnim godinama 2009. i 2010, kao i na očekivanom smanjenju prihvatljivog broja životinja u skladu s planiranim manjim modifikacijama nacionalnih propisa za razdoblje od 2011. godine.

Hrvatska već dugi niz godina primjenjuje plaćanja po grlu za krave dojilje te ovce i koze. Stoga je predviđeno zadržavanje sustava proizvodno vezanih plaćanja za krave dojilje, ovce i koze.

2. TRGOVINSKI MEHANIZMI

Zbog postojećih trendova u razmjeni sa zemljama Europske unije koji ukazuju na mogućnost znatnijeg porasta unosa pojedinih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda iz država članica Unije nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, odnosno pojave ozbiljnijih poremećaja na hrvatskom tržištu tih proizvoda, Hrvatska je zatražila i u pregovorima osigurala pravo primjene zaštitnih mehanizama koji stoje na raspolaganju drugim državama članicama Europske unije, jer bi se u suprotnome našla u neravnopravnom položaju na europskom zajedničkom tržištu. Slijedom navedenog, postignuto je sljedeće:

Izvozne subvencije i posebne zaštitne mjere. Hrvatska je osigurala danom pristupanja Europskoj uniji pravo primjene svih odredaba pravne stečevine Europske unije koje se tiču korištenja izvoznih subvencija i posebnih zaštitnih mjera, kao i drugih trgovinskih mjera koje stoje na raspolaganju državama članicama Unije.

Zaštitne mjere od povećanog unosa proizvoda. Hrvatska je osigurala danom pristupanja Europskoj uniji pravo primjene zaštitnih mjera u slučaju ozbiljnih poremećaja na tržištu, koji bi mogli nastupiti zbog povećanog unosa proizvoda iz drugih država članica Unije.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

3. UREĐENJE TRŽIŠTA PO SEKTORIMA

Šećer. Hrvatska je osigurala godišnju proizvodnu kvotu za šećer od šećerne repe u visini od 192.877 tona.

Hrvatska je osigurala za prijelazno razdoblje od tri godine od dana pristupanja Europskoj uniji nacionalnu kvotu za uvoz sirovog šećera za rafinaciju u visini 40.000 tona godišnje uz plaćanje carine od 98 € po toni.

Tražena kvota u visini od 40.000 tona odgovara kvoti za uvoz sirovog šećera koju je Hrvatskoj dodijelila Svjetska trgovinska organizacija.

Hrvatska je osigurala da se kao kriterij za priznavanje statusa tvrtke za rafinaciju sirovog šećera u slučaju Hrvatske ne primjenjuje razdoblje koje je inače predviđeno pravnim propisima Europske unije, već da se uzme u obzir prosječno ostvarena rafinacija u razdoblju 2007–2008.

Sve tri hrvatske šećerane proizvode šećer iz repe i rafiniraju uvezeni sirovi šećer, čime osiguravaju optimalno korištenje svojih proizvodnih kapaciteta. Stoga im treba osigurati mogućnost uvoza šećera, odnosno dobivanja uvoznih licenci, i nakon pristupanja Europskoj uniji.

Mlijeko. Hrvatska je osigurala nacionalnu proizvodnu kvotu za mlijeko u visini od 750.000 tona te dodatnu kvotu za restrukturiranje u sektoru mljekarstva u visini 2% nacionalne kvote koja bi Hrvatskoj bila na raspolaganju od 1. travnja prve kvotne godine nakon pristupanja Europskoj uniji u mjeri u kojoj je u razdoblju 2009–2012. smanjena potrošnja mlijeka i mliječnih proizvoda na gospodarstvima.

Nadalje, s obzirom na promjene u sustavu uređenja tržišta mlijeka uvedene promjenom pravnih propisa Europske unije, Hrvatska je osigurala da joj se prilikom pristupanja Europskoj uniji odobri jednokratno povećanje kvote u iznosu od 2%, sukladno povećanju mliječne kvote od 1% godišnje koje je odobreno državama članicama Unije tijekom razdoblja od 5 godina zaključno s proizvodnom godinom 2013/2014.

Mliječna mast. Hrvatskoj je odobren referentni udio mliječne masti u mlijeku u iznosu od 4,07%, to jest 40,7 g/kg mlijeka.

Zaštićene oznake izvornosti. Hrvatska je osigurala uvrštenje sljedećih zaštićenih oznaka izvornosti za vino u odgovarajuće pravne propise Europske unije:

1. Dalmatinska zagora
2. Dingač
3. Hrvatsko primorje
4. Istočna kontinentalna Hrvatska
5. Hrvatska Istra
6. Moslavina
7. Plešivica
8. Hrvatsko Podunavlje
9. Pokuplje
10. Prigorje-Bilogora
11. Primorska Hrvatska
12. Sjeverna Dalmacija
13. Slavonija
14. Srednja i Južna Dalmacija
15. Zagorje-Međimurje
16. Zapadna kontinentalna Hrvatska.

Uvrštena vinogradarska područja. Hrvatska je osigurala uvrštavanje svojih vinogradarskih područja u odgovarajuće pravne propise Europske unije:

- zona B – površine pod vinogradima u podregijama: Moslavina, Prigorje-Bilogora, Plešivica, Pokuplje, Zagorje-Međimurje
- zona CI – površine pod vinogradima u podregijama: Hrvatsko Podunavlje i Slavonija
- zona CII – površine pod vinogradima u podregijama: Hrvatska Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Sjeverna Dalmacija, Srednja i Južna Dalmacija.

Uvrštene tradicionalne oznake. Hrvatska je osigurala uvrštavanje sljedećih tradicionalnih oznaka na Listu tradicionalnih izraza odgovarajućih pravnih propisa Europske unije:

- »kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom« ili »kvalitetno vino KZP« (uz ovaj izraz može stajati »mlado vino«, »arhivsko vino«, »desertno vino«);
- »vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom« ili »vrhunsko vino KZP«; (uz ovaj izraz može stajati »arhivsko vino«, »desertno vino«, »kasna berba«, »izborna berba«, »izborna berba bobica«, »izborna berba prosušenih bobica«, »ledeno vino«).

Hrvatska je osigurala da se u Listu tradicionalnih izraza odgovarajućih pravnih propisa Europske unije uključe tradicionalne oznake:

- »kvalitetno biser vino«
- »vrhunsko pjenušavo vino«.

Opolo, Plavac, Bermet, Mlado vino portugizac. Hrvatska je osigurala da se tradicionalne oznake Opolo i Plavac uključe na Listu tradicionalnih izraza odgovarajućih pravnih propisa Europske unije.

Hrvatska je usto osigurala da se aromatizirano vino Bermet definira u odgovarajućem propisu Europske unije i uključi na spomenutu listu sa svojom zemljopisnom oznakom kao »Samoborski bermet«.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622
Tu pripadamo

U vezi s tradicionalnom oznakom Mlado vino portugizac Hrvatska je osigurala da se vina stavljena na tržište ili označena tom oznakom prije dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji mogu prodavati do iskorištenja zaliha.

Tradicionalni izrazi za vino. Hrvatska je osigurala da se hrvatski tradicionalno korišteni izrazi za vino uključe u odgovarajuće propise Europske unije, čime se omogućuje njihovo daljnje korištenje i nakon pristupanja Uniji, ali i osigurava njihova zaštita na razini Europske unije.

Financijska omotnica za sektor vina. Hrvatska je osigurala da se za obračun financijske omotnice za vinarski sektor, predviđene za financiranje programa u vinogradarstvu, koriste podaci o proizvodnji vina u referentnom razdoblju 2005–2007. te podatak o površini pod vinogradima u 2007. godini. U skladu s tim Hrvatskoj je odobren iznos od 10,8 milijuna eura za financijsku omotnicu za vinarski sektor.

Vinarski sektor je važan gospodarski sektor s dugom tradicijom u Hrvatskoj. Hrvatskoj je utvrđena financijska omotnica za vinarski sektor sukladno metodologiji izračuna vinske omotnice za sve države članice Europske unije u kojima se proizvodi vino od grožđa iz vlastitih vinograda. Omotnica će se koristiti u skladu s propisima Europske unije, tj. za financiranje programa u vinarskom sektoru.

Jaka alkoholna pića. Hrvatska je osigurala uvrštavanje u odgovarajuće pravne propise Europske unije sljedećih jakih alkoholnih pića: Hrvatska loza, Hrvatska travarica, Hrvatski pelinkovac, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica i Zadarski maraschino.

Marmelada. Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje za stavljanje na hrvatsko tržište, u razdoblju od dana pristupanja Europskoj uniji do iskorištenja zaliha, proizvoda pod nazivima »domaća marmelada« i »ekstra domaća marmelada«. Nakon isteka prijelaznog razdoblja, marmelada će se i dalje moći proizvoditi i stavljati na tržište, ali samo ako je izrađena od citrusnog voća. Marmelade od ostalog, dakle necitrusnog voća će se i dalje moći proizvoditi i stavljati na tržište, ali pod novim nazivom, »džem« i »ekstra džem«.

Na tržištu Europske unije proizvod pod nazivom »marmelada« ima različite parametre kakvoće i proizvodi se isključivo iz citrusnog voća u odnosu na proizvod koji se pod istim nazivom proizvodi u Hrvatskoj. Naime, u Hrvatskoj se proizvod pod nazivom »marmelada« proizvodi i od drugih vrsta voća. Uzimajući u obzir navike hrvatskih potrošača kao i potrebe proizvođača da se usklade s novim zahtjevima, potrebno je prijelazno razdoblje do iskorištenja zaliha za stavljanje na hrvatsko tržište proizvoda pod nazivima »domaća marmelada« i »ekstra domaća marmelada«.

Pekmez. Hrvatska je osigurala mogućnost stavljanja na zajedničko tržište Europske unije tradicionalnog hrvatskog proizvoda pod nazivom »pekmez«, koji do sada nije bio prisutan na tom tržištu.

Proizvod pod nazivom »pekmez« je tradicionalan proizvod u Hrvatskoj. Budući da se takav proizvod ne proizvodi u Europskoj uniji i nije propisan pravnim propisima Europske unije, u interesu potrošača je daljnja proizvodnja ovoga proizvoda. Trend porasta proizvodnje (sa 297.000 kg u 1998. godini na 662.000 kg u 2007. godini), prepoznatljivost te visoka kvaliteta proizvoda razlozi su zbog kojih se traži mogućnost stavljanja tog proizvoda pod nazivom »pekmez« na hrvatsko tržište i zajedničko tržište Europske unije.

4. POLITIKA KVALITETE

Za poljoprivredne i prehrambene proizvode koji na dan pristupanja Europskoj uniji budu već registrirani i zaštićeni na nacionalnoj razini bilo oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla ili oznakama tradicionalnog ugleda (npr. Istarski pršut i sl.), Hrvatska je postigla da se zahtjevi za njihovu registraciju na razini Europske unije mogu predati i do 12 mjeseci od dana pristupanja.

5. RURALNI RAZVOJ

Potpore samoopskrbnim poljoprivrednim gospodarstvima i potpore za uspostavu proizvođačkih organizacija. Hrvatska je osigurala mogućnost da u prijelaznom razdoblju financira mjere potpore za pretežno samoopskrbna poljoprivredna gospodarstva te za uspostavu proizvođačkih organizacija sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) do 31. prosinca 2017. godine, a s obzirom na strukturne poteškoće u hrvatskoj poljoprivredi.

Financiranje iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Hrvatska je osigurala mogućnost da u novom programskom

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

razdoblju (2014–2020) planira za polovicu manje sredstava za provedbu mjera ruralnog razvoja iz osi IV (LEADER mjere) od trenutačno važećeg obaveznog minimuma, a s obzirom na početak primjene LEADER pristupa u ruralnom razvoju u smislu financiranja rada lokalnih akcijskih grupa i realizacije njihovih projekata sredstvima Europskog fonda za ruralni razvoj (EAFRD).

Nitratna direktiva. Hrvatska je osigurala mogućnost da u novom programskom razdoblju (2014–2020) financira sredstvima Europskog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) većim intenzitetom potpore (do maksimalnih 75%) one projekte koji su povezani s provedbom Nitratne direktive (rukovanje stajskim gnojivom), a s obzirom na potrebu ispunjenja europskih standarda u zaštiti okoliša i činjenicu da takvi projekti ne generiraju dobit u ekonomskom pogledu.

Od IPARD-a do Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Ex-post evaluacija programa IPARD je obveza koja proizlazi iz međunarodnog ugovora, a Hrvatska je osigurala mogućnost financiranja te aktivnosti sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) u novom programskom razdoblju.

Hrvatska je osigurala mogućnost da se sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) tijekom 2014, 2015. i 2016. godine sufinanciraju izravna plaćanja, a s obzirom na činjenicu visoke razine izravnih plaćanja u Hrvatskoj i potrebu rasterećenja državnog proračuna u prvim godinama članstva u Europskoj uniji. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
12

SIGURNOST HRANE, VETERINARSTVO I FITOSANITARNA POLITIKA

Da bi postigle veću učinkovitost zajedničkih mehanizama i propisa, države članice Europske unije odlučile su sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarnu politiku prepustiti isključivoj nadležnosti Unije, zbog čega se velik dio europske pravne stečevine odnosi na to područje. Uz osiguranje visoke razine zaštite zdravlja ljudi i interesa potrošača kada je u pitanju hrana, jedan je od glavnih ciljeva zaštita zdravlja i dobrobiti životinja te zdravstvena zaštita bilja. To također obuhvaća mjere za sprječavanje unošenja i širenja zaraznih bolesti te organizama štetnih za bilje u Europsku uniju.

Dvanaesto poglavlje obuhvaća detaljna pravila s područja sigurnosti i higijene hrane. Riječ je prije svega o usklađivanju s različitim zahtjevima kako bi se dostigla visoka razina sigurnosti hrane i javnog zdravstva u Europskoj uniji. Posebno su važni zahtjevi sigurnosti hrane, pravila higijene za proizvodnju hrane i detaljna veterinarska pravila neophodna za zdravlje životinja i njihovu dobrobit. Nadalje, mjere koje uređuju pitanja hrane za životinje, prijevoza živih životinja, kvalitete poljoprivrednog i šumskog reprodukcijskog materijala, zaštite biljnih sorti i oplemenjivačkih prava te registracije, prometa i primjene sredstava za zaštitu bilja, također su dio ovog poglavlja.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Pristupanje Europskoj uniji na ovom će području svakako pridonijeti pozitivnom međunarodnom imidžu Hrvatske i njezinih proizvoda. Hrvatsko članstvo u Europskoj uniji pozitivno će se odraziti i na proizvođače hrane zbog slobodnog kretanja robe na teritoriju Europske unije, bez kontrole na granici (naročito važno za promet npr. svježe ribe koja gubi kvalitetu zadržavanjem na granici), kao i na vlasnike životinja i svih subjekata koji posluju s hranom.

Usklađivanjem hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije na području sigurnosti hrane svi proizvodi na tržištu morat će udovoljavati jednakim zahtjevima. Time će se podići opća razina sigurnosti hrane kao i povjerenja hrvatskih građana u proizvode koje kupuju.

POVEĆANJE KONKURENTNOSTI

U dijelu trgovine životinjama i hranom povećat će se i konkurentnost hrvatskih proizvođača i uzgajivača na unutarnjem tržištu Europske unije. Prilagođavanjem standardima na području veterinarstva unaprijedit će se uzgoj životinja na farmama, kao i sustav označavanja životinja. Tako će se smanjiti trgovina životinjama »na crno«.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

VEĆA SIGURNOST HRANE

Potpunim uključivanjem u Sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (RASFF) povećat će se djelotvornost službenih kontrola. Time se podiže opća razina sigurnosti hrane, između ostaloga sprječavanjem prodaje i povlačenjem s tržišta proizvoda koji predstavljaju rizik za zdravlje ljudi.

PRIJELAZNA RAZDOBLJA

Hrvatska je u pregovorima s Europskom unijom dobila prijelazna razdoblja za prilagodbu nekim propisima na ovom području, između ostaloga i zbog troškova njihove primjene. Proizvođači hrane čiji proizvodi udovoljavaju visokim zahtjevima sigurnosti i higijene hrane najlakše će naći kupce na velikom zajedničkom tržištu.

TRADICIONALNI PROIZVODI

Nema mjesta strahu da će doći kraj proizvodnji tradicionalnih proizvoda poput sira i vrhnja. Pri proizvodnji i distribuciji takvih lako kvarljivih namirnica samo će se morati pridržavati određenih higijenskih pravila, poput njihova čuvanja u rashladnim vitrinama na tržnicama. Udovoljavanje propisanim higijenskim zahtjevima stoga će samo pridonijeti sigurnosti tradicionalnih i ostalih prehrambenih proizvoda, a nikako okončati njihovu proizvodnju.

EUROPSKI FONDOVI

Za objekte koji trenutačno ne udovoljavaju propisanim uvjetima, kao i za troškove izgradnje i opremanja graničnih inspekcijskih postaja na vanjskim granicama Europske unije (na granicama s Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Srbijom) potrebna su značajna financijska ulaganja. Za te će se potrebe moći koristiti fondovi Europske unije. ★

OSTVARENI PREGOVARAČKI ZAHTJEVI HRVATSKE

Dobrobit životinja (zabrana držanja kokoši nesilica u neobogaćenim kavezima). Hrvatska je nakon pristupanja Europskoj uniji osigurala mogućnost zadržavanja kokoši nesilica u postojećim kavezima, koji nisu u skladu s pravnom stečevinom Europske unije, do kraja proizvodnog ciklusa koji je započeo prije dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, i to u razdoblju koje neće biti dulje od dvanaest mjeseci od dana pristupanja.

Posebna pravila za proizvode životinjskog podrijetla. Za određene objekte u sektoru mesa, mlijeka i ribe i objekte koji se bave preradom nusproizvoda životinjskog podrijetla, a koji neće biti usklađeni sa strukturnim zahtjevima predviđenima pravnim propisima Europske unije na dan pristupanja Uniji, Hrvatska je osigurala mogućnost korištenja prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2015. godine. Objektima u prijelaznom razdoblju bit će dozvoljeno stavljati proizvode samo na tržište Hrvatske i na tržišta trećih zemalja.

Posebna pravila za pojedina sjemena. Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2014. godine za primjenu pravnih propisa Europske unije, za stavljanje na tržište sjemena sorti repe, žitarica, uljarica i predivog bilja, krmnog bilja, sjemenskog krumpira i povrća. Tijekom prijelaznog razdoblja takvo sjeme stavljat će se isključivo na hrvatsko tržište.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
13

RIBARSTVO

Zajednička ribarstvena politika Europske unije obuhvaća pitanja iskorištavanja i upravljanja ribljim bogatstvima, pitanja uređenja tržišta proizvodima ribarstva, pitanja strukturne politike, nadzora i kontrole, kao i međunarodnu suradnju u ribarstvu. Cilj joj je na europskoj razini osigurati dugoročno održivo iskorištavanje živih bogatstava mora. Pritom uzima u obzir rastuću potrebu tržišta za zdravim proizvodima iz mora. Istodobno nastoji očuvati obalne i otočne zajednice ovisne o ribarstvu, kao i zaposlenje u cijelom sektoru.

Ribarstvena politika Europske unije reformira se svakih deset godina kao odgovor na promjene koje se odnose na stanje ribljih populacija, kao i na opće gospodarske prilike u ribarstvu. Upravo započinju razgovori o predstojećoj reformi, u kojoj sve veći značaj imaju pitanja integralnog pristupa razvoju obalnih područja te prepoznavanje regionalnih specifičnosti pojedinih oblika ribolova. Osnovne smjernice Zajedničke ribarstvene politike odnose se na osiguranje dugoročne održivosti sektora kroz smanjenje ribolovnog pritiska na resurse te stvaranje boljih uvjeta na tržištu.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Prilagodba Zajedničkoj ribarstvenoj politici Europske unije obuhvaća primjenu različitih tehničkih mjera, te uspostavu odgovarajućeg sustava inspekcije, nadzora i kontrole, kao i sustava potrebnog za učinkovito funkcioniranje jedinstvenog tržišta i mehanizama sufinanciranja. Proces pristupanja Europskoj uniji praćen je i aktivnostima na uspostavi kopnene infrastrukture – od središnjih tijela državne uprave do lokalnih i regionalnih uprava i samouprava, te ribara i sudionika u ribarstvu. Važan je segment također izrada planova upravljanja, na temelju kojih je moguće zadržati tradicionalne alate i oblike ribolova te urediti pitanja dugoročnog razvoja tog sektora.

LAKŠI PLASMAN NA EUROPSKO TRŽIŠTE

Članstvom u Europskoj uniji dobit ćemo izravan pristup jedinstvenom tržištu Europske unije, jednom od najvećih svjetskih uvoznika proizvoda ribarstva. Zbog izravnog plasmana hrvatskog ulova, uzgoja i prerade ribe hrvatski će ribari dobiti mogućnost ravnopravnog nastupa na tržištu.

Korištenje novčanih sredstava iz Europskog fonda za ribarstvo te bolja organizacija ribarstvenog sektora putem udruživanja i zajedničkog organiziranja proizvođača omogućit će pak bolje pozicioniranje hrvatskog ribarstva u širem europskom tržišnom kontekstu.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

EUROPSKI FOND ZA RIBARSTVO

Za Hrvatsku je u 2013. godini u Europskom fondu za ribarstvo predviđeno 8,7 milijuna eura, a nakon 2014. godine Hrvatska će ravnopravno sudjelovati u raspodjeli sredstava iz Europskog fonda za ribarstvo. Pritom će ribari, uzgajivači ribe, riboprerađivači te obalne i otočne zajednice time moći provoditi daljnje prilagodbe, modernizirati proizvodnju, jačati kopnenu logistiku i infrastrukturu te smanjivati negativan utjecaj na okoliš.

RIBARENJE U POGRANIČNOM PODRUČJU

Prema Sporazumu o pograničnom prometu i suradnji između Hrvatske i Slovenije iz 1997. godine (SOPS), koji je na snazi od 2001. godine, nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji Hrvatska i Slovenija moći će ostvarivati uzajamna ribolovna prava u obalnim vodama dviju zemalja u ograničenom morskom prostoru unutar 12 milja koji je bio utvrđen SOPS-om. Ovaj režim je reciprocitetan i bit će ograničen u pogledu vrsta riba i načina njihova ulova (odnosi se isključivo na pridnene i male pelagične vrste, uključujući srdele i inćune, u opsegu od 100 tona godišnje za maksimalno po 25 ribarskih brodova na svakoj strani). Primjena počinje tek nakon potpune provedbe arbitražne odluke o granici koja će biti donesena na temelju Sporazuma o arbitraži između Hrvatske i Slovenije. ★

OSTVARENI PREGOVARAČKI ZAHTJEVI HRVATSKE

Ribarski alati. Hrvatska je osigurala da tijekom prijelaznog razdoblja do 30. lipnja 2014. godine na dubinama manjim od 50 metara zadrži korištenje pridnene povlačne mreže koče na udaljenosti od jedne i pol nautičke milje od obale za plovila koja ribare uz obalu Istre. Nadalje, tijekom prijelaznog razdoblja omogućeno je i da se duž cijele obale za sva plovila manja od 15 metara na dubinama većim od 50 metara zadrži korištenje pridnene povlačne mreže koče na udaljenosti od jedne nautičke milje od obale. Ovaj režim moguće je trajno zadržati, pod uvjetom izrade planova upravljanja koje mora odobriti Europska komisija. Što se tiče ostalih tradicionalnih ribolovnih alata, Hrvatska nakon pristupanja Europskoj uniji može zadržati u primjeni veliku većinu njih, uz uvjet izrade odgovarajućih planova upravljanja i dostave svih potrebnih dokaza da oni zadovoljavaju kriterijima koje propisuje pravna stečevina Europske unije.

Mali ribolov. Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2014. godine za zadržavanje kategorije malog ribolova za osobne potrebe, uz uvjet postupnog ukidanja i preusmjeravanja današnjih malih ribara u kategorije bilo gospodarskog bilo rekreacijskog ribolova, sukladno relevantnim pravnim propisima Europske unije.

Posebni režim za udaljene otoke. Hrvatskoj je, zbog povećanih troškova proizvodnje i udaljenosti, odobrena stopa sufinanciranja projekata na otocima Mljet, Vis, Dugi otok i Lastovo, u iznosu do 85%. Ovo znači da će, u dijelu javnih sredstava kojima se sufinanciraju projekti iz europskih fondova, na navedena četiri hrvatska otoka Europski fond za ribarstvo sudjelovati s 85%, dok u drugim državama Unije sudjeluje sa 75%. Takav sustav se primjenjuje još samo na grčkim otocima.

Postojeće državne potpore. Hrvatska je osigurala primjenu nekih potpora koje su na snazi prije pristupanja, a koje želi zadržati u statusu postojećih državnih potpora (eng. *existing aid*), u smislu odgovarajućih pravnih propisa Europske unije, uz obvezu da u roku od najkasnije četiri mjeseca od datuma pristupanja dostavi Europskoj komisiji popis postojećih državnih potpora koje namjerava zadržati.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
14

PROMETNA POLITIKA

Cilj propisa Europske unije na području prometa jest poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta Unije promicanjem sigurnosti, učinkovitosti, dostupnosti prometnih usluga krajnjim korisnicima, zaštite njihovih interesa, kao i poboljšanjem zaštite okoliša. Propisi Europske unije obuhvaćaju cestovni i željeznički promet, unutarnju plovidbu, kombinirani promet, zračni i pomorski promet – i to tehničke, socijalne i sigurnosne standarde u tim vrstama prometa, državne potpore te liberalizaciju unutarnjeg prometnog tržišta Unije.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Usklađujući se s visokim prometnim standardima Europske unije, Hrvatska je već poboljšala funkcioniranje prometnog sustava u svim oblicima. Stvorila je pravni okvir koji omogućava daljnje povećanje sigurnosti prometa, poboljšala tehničke i socijalne uvjete za odvijanje prometa, te je omogućila bolju zaštitu prava putnika, odnosno korisnika prometnih usluga. Koristi od hrvatskog članstva u Uniji u ovom segmentu imat će gospodarstvenici, prijevoznici te svi korisnici prometnih usluga.

BOLJI NADZOR NAD RADNIM VREMENOM VOZAČA

Tako je Hrvatska primjerice, usklađujući se s europskom pravnom stečevinom, uspješno uvela digitalne tahografe – uređaje za digitalno bilježenje vremena vožnje i odmora vozača. Na taj način omogućeno je lakše nadziranje radnog vremena vozača, pravednije tržišno natjecanje s obzirom na to da se eliminira nelojalna konkurencija prijevoznicima čiji vozači rade dopuštenih devet sati i – što je najvažnije – time se pridonosi povećanju sigurnosti svih sudionika u prometu na cestama (sjetimo se samo nesreće u tunelu Ledenik).

POBOLJŠANJE POMORSKOG PROMETA

Ispunjavajući obveze preuzete u pregovorima, a zahvaljujući sredstvima pretpristupne pomoći Europske unije, Hrvatska je uspostavila složen tehnički informacijski sustav nadzora i upravljanja pomorskim prometom (sustav VTMIS). Taj sustav pomoću radara na jednome mjestu omogućava praćenje, upravljane i organizaciju cjelokupnog pomorskog prometa na Jadranu – koji je vrlo gust, pa se u jednom trenutku na radaru pojavi i do 250 brodova. Time se omogućava uvid u plovidbene okolnosti na moru, ostvaruje interakcija sa sudionicima pomorskog prometa, pridonosi sigurnosti plovidbe te učinkovitosti obavljanja lučkih operacija (što će posredno povećati konku-

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

rentnost hrvatskih luka). Ovaj sustav također pridonosi boljoj zaštiti Jadrana od onečišćenja jer omogućava u svakom trenutku praćenje i upravljanje kretanjem tankera na Jadranu.

POBOLJŠANJE UNUTARNJE PLOVIDBE

Radi učinkovitijeg praćenja, upravljanja i organizacije prometa unutarnjom plovidbom, a sukladno obvezama iz pregovora, u unutarnjoj plovidbi uvedeni su Riječni informacijski servisi (RIS), tj. informacijske usluge ujednačenog standarda za podršku upravljanju prometom na unutarnjim vodama, i Automatski sustav identifikacije (AIS) – međunarodni radio komunikacijski sustav automatske identifikacije plovila u riječnom prometu. Time su trenutačno stanje prometa unutarnjom plovidbom i nautički podaci dostupni u stvarnom vremenu korisnicima na administrativnoj i komercijalnoj razini.

BOLJA ZAŠTITA PUTNIKA U ZRAČNOM PROMETU

U zračnom prometu usklađivanje s europskim pravilima donijelo je, između ostaloga, novosti u zaštiti prava putnika u slučaju duljih kašnjenja leta (prijevoznik mora osigurati smještaj, hranu, osvježenje) te otkaza putovanja; dodatno se štite prava osoba sa invaliditetom tijekom rezervacije i ukrcaja na let; propisuju obveze jasnog isticanja cijena karte i posebnih aerodromskih pristojbi, i sl.

Budući da je prometno tržište svake države članice Europske unije otvoreno pružateljima usluga iz drugih država članica, hrvatsko prometno tržište također će se liberalizirati. Domaćem pružatelju usluge pridružuje se stoga konkurencija iz Europske unije, ali mu se ujedno otvaraju mogućnosti poslovanja na novim tržištima. Krajnjim pak korisnicima, putnicima i gospodarstvenicima, veća ponuda prometnih usluga u Hrvatskoj omogućit će i veći izbor, što uključuje povoljniju cijenu i višu kvalitetu usluga.

PRIJELAZNA RAZDOBLJA

Hrvatska je u pregovorima s Europskom unijom zatražila odgodu primjene pojedinih europskih propisa o liberalizaciji tržišta u dva segmenta pomorskog prometa kako bi se domaći prijevoznici mogli duže pripremati za suočavanje s europskom konkurencijom. Stoga će pojedini Unijini propisi imati učinak na Hrvatsku tek istekom zatraženih prijelaznih razdoblja (a početkom 2015. i početkom 2017. u pomorskom prometu).

Tijekom dvije godine od pristupanja hrvatski prijevoznici neće moći obavljati usluge nacionalnog cestovnog prijevoza tereta (kabotaže) u drugim državama članicama Unije, ali prema europskom načelu uzajamnosti ni prijevoznici drugih država članica Unije u tom razdoblju neće moći obavljati iste usluge na hrvatskom teritoriju. ★

OSTVARENI PREGOVARAČKI ZAHTJEVI HRVATSKE

Javni obalni linijski promet. Na području pomorskog prometa, javni obalni linijski pomorski promet između hrvatskih luka do početka 2017. moći će obavljati samo hrvatski brodari.

Kružna turistička putovanja. Na području pomorskog prometa, kružna putovanja turističkim brodovima između hrvatskih luka do početka 2015. bit će rezervirana samo za hrvatske brodare.

OSTVAREN ZAHTJEV EUROPSKE UNIJE ZA PRIJELAZNIM RAZDOBLJEM

Prometna politika. Tijekom dvije godine od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji hrvatski cestovni prijevoznici neće moći obavljati cestovni prijevoz tereta između dvije točke u državi članici Europske unije (kabotaža), ali isto tako, prema načelu uzajamnosti, ni prijevoznici iz država članica Unije, u tom razdoblju, neće moći obavljati iste usluge na hrvatskom teritoriju. Na načelu uzajamnosti dvogodišnje prijelazno razdoblje pojedine države članice mogu produljiti za najviše još dvije godine ili mogu u svakom trenutku dozvoliti obavljanje takvih usluga na svom teritoriju.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
15

ENERGETIKA

Ciljevi Europske unije na području energetike obuhvaćaju sigurnu opskrbu energijom za sve njezine građane. Jedna od glavnih smjernica je i konkurentnost jedinstvenog energetskog tržišta te stvaranje gospodarstva s niskom emisijom stakleničkih plinova.

Integralni pristup Unije klimatskoj i energetskoj politici iskazan je kroz popularnu formulu 20–20–20, to jest ostvarivanje sljedećih ciljeva do 2020. godine:

- 20% nižu emisiju stakleničkih plinova u odnosu na polaznu 1990. godinu;
- 20% više obnovljivih izvora energije u krajnjoj potrošnji;
- 20% uštede u odnosu na potrošnju kakva bi bila bez mjera energetske učinkovitosti.

Ovisno o razvijenosti gospodarstva, prirodnim mogućnostima i unutarnjim resursima, svakoj su državi članici Unije dodijeljeni individualni ciljevi koji će dovesti do ostvarenja ovih zajedničkih.

Bez aktivne energetske politike i korištenja domaćih izvora, ovisnost Europske unije o uvozu do 2020. porasla bi na 70%. Primjenom novih tehnologija doći će do značajnog smanjenja uvoza i korištenja domaćih resursa, osobito u pogledu na obnovljive izvore energije. Europska unija danas ima najrazvijeniju proizvodnju opreme za obnovljive izvore energije – od one za korištenje hidropotencijala, do opreme za korištenje sunčeve energije, energije vjetra, energije iz biomase, geotermalne energije, energije plina iz deponija, ili pak postrojenja za preradu otpadnih voda, energije plime i oseke.

Nuklearna energetika pokriva 15% ukupne potrošnje energije u Europskoj uniji, a iz nuklearnih elektrana se trenutačno proizvodi 1/3 električne energije na europskom tržištu. Ovaj sektor stvara neznatnu emisiju CO_2, cjenovno je stabilan i pridonosi sigurnosti opskrbe, no države članice odlučuju o njegovom korištenju u svojim nacionalnim energetskim strukturama.

Energetskim smjernicama obuhvaćeno je i upravljanje konvencionalnim energentima poput nafte, prirodnog plina i ugljena. Kao i drugdje u svijetu, i u Europskoj uniji još uvijek najintenzivnije se koriste fosilna goriva porijeklom s područja izvan Europske unije. Pritom, uz problem globalnog smanjenja zaliha, ovisnosti o uvozu i variranje cijena, tu je i visoka emisija stakleničkih plinova i utjecaj na globalne klimatske promjene. Kako bi se izbjegle nestašice, za sve države članice obvezno je čuvanje strateških rezervi nafte i naftnih derivata te daljnja izgradnja infrastrukture, skladišta plina i osobito LNG-terminala.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

PROMJENE ZA HRVATSKU

Postizanje energetske usklađenosti s europskim ciljevima nije puko »odrađivanje« zadataka povezanih s pregovorima, već će se ono pozitivno odraziti na sadašnje i buduće naraštaje hrvatskih građana. Povećanje energetske učinkovitosti, pouzdan i održiv energetski sektor utemeljen na iskorištavanju svih energetskih mogućnosti za zadovoljavanje vlastitih potreba u skladu s načelima okolišne, gospodarske i društvene odgovornosti – sve ove europske smjernice i u našem su nacionalnom interesu.

Geografski položaj Hrvatske njezina je znatna prednost u kontekstu održivog energetskog razvoja. Dobro smo povezani sa susjednim elektroenergetskim sustavima i s plinskim sustavom, što znatno podiže sigurnost opskrbe. Potencijalno smo i tranzitna zemlja za naftu, ukapljeni prirodni plin i električnu energiju. Imamo i sve prednosti pomorske zemlje, kao i dobre lokacije za izgradnju energetskih objekata (podzemna skladišta plina, akumulacijske hidroelektrane, vjetroelektrane i drugi obnovljivi izvori energije, terminali za naftu i ukapljeni plin, termoelektrane na uvozni kameni ugljen).

KORIŠTENJE EUROPSKIH FONDOVA

Da bi ostvarila energetske ciljeve u skladu s europskom politikom 20–20–20, Hrvatska treba uložiti znatna financijska sredstva. Stoga su joj za projekte obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti dostupna sredstva iz programa Unije »Inteligentna energija u Europi«, koji je dio Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije. Gradska toplana na biomasu u Pokupskom samo je jedan primjer uspješnog projekta sufinanciranog iz europskih fondova. Kada Hrvatska bude članica Europske unije, za projekte iz područja održive energetike moći će koristiti sredstva iz strukturnih i drugih fondova Unije.

SIGURNIJA OPSKRBA ENERGIJOM

Glavni izazov za građane na području energetike mogao bi biti potencijalni porast cijena energije zbog liberalizacije hrvatskog tržišta električne energije i plina. No otvaranjem tržišta ostvaren je preduvjet za ukidanje monopola u opskrbi energentima i za sudjelovanje stranih ponuđača energije na hrvatskom tržištu – što će, dugoročno gledano, za industriju značiti pad cijena, a za građane sigurnu, neprekinutu, dostupnu i dostatnu opskrbu energijom.

Briga o siromašnima te kupcima slabije platežne moći jedno je od važnih pitanja u Europskoj uniji pa će usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s europskim dugoročno značiti i bolju zaštitu hrvatskih potrošača, kao i mogućnost stvaranja sustava socijalne pomoći radi osiguranja minimalne energije potrebne za život domaćinstava. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
16

POREZI

Fiskalni i porezni sustav svake države članice Europske unije temeljno je obilježje nacionalnog suvereniteta. Unutar Unije ne postoji obveza usklađivanja svih vrsta poreza, a porezna harmonizacija označava koordinaciju poreznih sustava država članica Europske unije radi izbjegavanja nacionalnih poreznih mjera koje mogu negativno utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta Europske unije, tj. na slobodno kretanje roba, usluga i kapitala, te koje mogu narušiti tržišno natjecanje. Svaka država članica ima pravo zadržati vlastiti porezni sustav, pa čak i uvoditi nove porezne oblike, uz obvezu da neke njihove dijelove (poreznu stopu, osnovicu i sl.) uskladi s europskim propisima.

Obveza usklađivanja s pravnom stečevinom Unije prije svega postoji na području neizravnih poreza, i to poreza na dodanu vrijednost (PDV) te trošarina na sljedeće tri kategorije proizvoda: energenti, duhanski proizvodi i alkoholna pića. Za navedene proizvode određuju se minimalne stope poreza koje su u interesu poštenog tržišnog natjecanja te omogućuju poticanje ušteda energije, kao i korištenje prihvatljivih ekoloških goriva. Za porez na dodanu vrijednost u Europskoj uniji standardna stopa ne smije biti niža od 15%, a države članice mogu primjenjivati i jednu ili dvije snižene stope poreza na dodanu vrijednost koje ne smiju biti niže od 5%. Na području izravnih poreza, propisi Europske unije obuhvaćaju samo određene aspekte oporezivanja dohotka od štednje fizičkih osoba i poreza na dobit.

Države članice jednoglasno odlučuju o pitanjima iz područja oporezivanja, što dodatno čuva njihovu nacionalnu autonomiju.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Hrvatska do pristupanja Europskoj uniji mora uspostaviti sustav razmjene informacija o PDV-u koji omogućava da se među državama članicama putem zajedničke informatičke mreže razmjenjuju podaci o PDV-u, odnosno da te podatke može dobiti bilo koja članica Unije, njezine porezne uprave, kao i porezni obveznici. Stoga je Hrvatska u velikoj mjeri već provela niz pripremnih aktivnosti za uvođenje ovog sustava, što će pridonijeti učinkovitijem kontroliranju prikupljanja poreza i smanjenju porezne utaje u Hrvatskoj.

E-POREZNA

Sukladno europskim standardima, Porezna uprava razvila je i sustav elektroničkih servisa (ePorezna) namijenjen poreznim obveznicima, a koji omogućuje izvršavanje poreznih obveza putem Interneta. Pru-

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

žene elektroničke usluge Porezne uprave omogućuju izvršavanje zakonom propisane porezne obveze bez nepotrebnog gubljenja vremena i bez dodatnih administrativnih i drugih troškova. U okviru projekta ePorezna tako su već dostupne sljedeće usluge: uvid u Poreznu knjigovodstvenu karticu poreznog obveznika, podnošenje mjesečnog ili tromjesečnog PDV obrasca, podnošenje konačnog obračuna PDV-a, podnošenje prijave poreza na dobit, podnošenje obračuna spomeničke rente i obračuna turističke zajednice, te podnošenje obrasca za obračun plaća.

PRIJELAZNA RAZDOBLJA ZA PDV

U pogledu rezultata pregovora na području PDV-a, Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje za oslobođenje od plaćanja PDV-a na građevinsko zemljište do 31. prosinca 2014. godine. Odobrena su joj i dva izuzeća od kojih se prvo odnosi na primjenu PDV registracijskog praga u iznosu od 35.000 €, a drugo na oslobođenje od PDV-a za međunarodni prijevoz putnika (cestovni, željeznički, zračni, pomorski i riječni). Međutim, s obzirom na to da nulta stopa PDV-a nije u skladu s propisima Unije, Hrvatska će najkasnije s danom pristupanja Uniji provesti njezino ukidanje.

CIGARETE

U dijelu područja oporezivanja duhanskih proizvoda, Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine za potpuno dostizanje razine oporezivanja na cigarete u Europskoj uniji (60% prosječne ponderirane maloprodajne cijene cigareta puštenih u potrošnju i minimalnog iznosa od 90 € na 1.000 komada cigareta), ali uz obvezu provođenja postupnog usklađivanja tako da s 1. siječnjem 2014. godine ista ne može biti manja od 77 € na 1.000 komada cigareta. ★

OSTVARENI PREGOVARAČKI ZAHTJEVI HRVATSKE

Građevinsko zemljište. Hrvatska može nastaviti s oslobađanjem od plaćanja PDV-a na građevinsko zemljište do 31. prosinca 2014.

Cigarete. U pogledu trošarina na cigarete, Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine za dostizanje razina oporezivanja Europske unije.

Međunarodni prijevoz putnika. Hrvatska je osigurala izuzeće za oslobađanje od PDV-a na međunarodni prijevoz putnika.

Prag za ulazak u sustav PDV-a. Hrvatska je osigurala izuzeće kojim joj je omogućeno da visina praga za ulazak u kategoriju obveznika plaćanja PDV-a iznosi 35.000 €. To znači da fizičke i pravne osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost te koje ostvare godišnji prihod manji od navedenog praga neće biti podložne plaćanju PDV-a.

POGLAVLJE
17

EKONOMSKA I MONETARNA POLITIKA

Članice Europske unije čine Ekonomsku i monetarnu uniju (EMU). Osim toga, obveza je svih država članica smatrati ekonomsku politiku zajedničkim interesom i stalno međusobno koordinirati nacionalne ekonomske politike, kao i ostvariti uravnoteženi nacionalni proračun. Usklađivanje ekonomskih politika podrazumijeva i zajedničko planiranje integracije gospodarstava, poticanje gospodarskoga rasta, osiguranje radnih mjesta i konkurentnosti europskog gospodarstva kao cjeline na globalnoj razini.

Euro je u gotovinskom obliku uveden prije devet godina te se potvrdio kao snažna i stabilna valuta – uz američki dolar vodeća je međunarodna valuta u globalnoj ekonomiji. Zajednička valuta postala je simbol Europske unije, a za građane eurozone to je jedan od najvažnijih rezultata europske integracije. Jedinstvena monetarna politika, koja podrazumijeva zajedničku valutu, pridonijela je smanjenju prosječne stope inflacije i inflatornih očekivanja u dugom roku, potakla je daljnju integraciju tržišta, dodatno ubrzala integraciju financijskog tržišta te time omogućila relativno sniženje kamatnih stopa.

Za zajedničku monetarnu politiku zadužena je Europska središnja banka (ESB) sa sjedištem u Frankfurtu, zajedno s nacionalnim središnjim bankama država članica eurozone. Cilj ESB-a je održavanje stabilnosti cijena koja se definira kao prosječna godišnja stopa inflacije niža od, ali blizu 2%.

Države koje se koriste zajedničkom valutom, eurom, čine eurozonu, a trenutačno je 17 država članica eurozone. Od starih članica to su: Njemačka, Francuska, Italija, Nizozemska, Belgija, Luksemburg, Austrija, Finska, Irska, Španjolska, Portugal i Grčka, dok euro nije uveden u Švedskoj, Ujedinjenom Kraljevstvu i Danskoj. Od novih članica Unije dosad su euro uvele Slovenija, Cipar, Malta, Slovačka i Estonija.

Važno je naglasiti da uvođenje eura ne slijedi automatski pristupanjem Europskoj uniji. Uvođenju eura kao nacionalne valute prethodi, naime, zadovoljavanje jasno određenih kriterija postavljenih Ugovorom iz Maastrichta. Radi se o sljedećim uvjetima: stopa inflacije ne viša od prosjeka triju zemalja Europske unije s najnižom inflacijom uvećanog za 1,5 postotnih bodova, manjak proračuna opće države ne viši od 3% BDP-a, javni dug ne viši od 60% BDP-a; sudjelovanje u europskom tečajnom mehanizmu (ERM II) tijekom najmanje dvije godine bez značajnih oscilacija tečaja nacionalne valute prema euru, dugoročna kamatna stopa ne viša od prosjeka triju zemalja članica Unije s najnižom inflacijom uvećanom za 2 postotna boda.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

PROMJENE ZA HRVATSKU

EUROPSKI SUSTAV SREDIŠNJIH BANAKA

Kad Hrvatska postane članicom Europske unije, Hrvatska narodna banka (HNB) postat će dio Europskog sustava središnjih banaka, koji čine Europska središnja banka (ESB) i nacionalne banke svih država članica, ali će i dalje provoditi samostalnu monetarnu politiku, a njezin primarni cilj – održavanje stabilnosti cijena – ostat će nepromijenjen. Za uspješno funkcioniranje Ekonomske i monetarne unije ključna je neovisnost Europske središnje banke i nacionalnih središnjih banaka. Istovrsna neovisnost je niz godina svojstvena i Hrvatskoj narodnoj banci, koja je u potpunosti samostalna i neovisna u svom radu što doprinosi ostvarenju njezinog primarnog cilja. Hrvatska će biti obvezna voditi fiskalnu politiku u skladu s načelima i pravilima koja se primjenjuju u Europskoj uniji; izvještavat će o stanju proračunskog deficita i javnog duga, te će sudjelovati u višestranom nadzoru javnih financija zemalja članica Unije i koordinaciji ekonomskih politika.

Kada budu ispunjeni kriteriji za uvođenje eura, HNB će provoditi zajedničku monetarnu politiku zajedno s ESB-om i ostalim središnjim bankama eurozone. Taj korak podrazumijeva i uvođenje eura kao nacionalne valute.

UVOĐENJE EURA

Može se očekivati da će koristi od pozitivnih učinaka europske Ekonomske i monetarne unije imati i Hrvatska, napose nakon što uvede euro. Budući da Hrvatska već ostvaruje više od 60% vanjskotrgovinske razmjene sa zemljama Europske unije, samo pristupanje Europskoj uniji, a posebno kasnije uvođenje eura, olakšat će poslovanje našim poduzećima. Uvođenjem eura nestat će troškovi konverzije valute, olakšat će se usporedba cijena na tržištu, a to će pozitivno utjecati na razvoj konkurencije. Posebno važna korist uvođenja eura u Hrvatskoj je eliminacija valutnog rizika, koji je vrlo izražen i svojstven hrvatskom gospodarstvu. To će pak značajno pridonijeti ukupnoj makrofinancijskoj stabilnosti u Hrvatskoj, omogućiti bržu konvergenciju kamatnih stopa u Hrvatskoj s onima u zemljama eurozone te potaknuti dinamičniji gospodarski rast. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
18

STATISTIKA

Demokratska društva ne mogu kvalitetno funkcionirati bez čvrste baze pouzdane i objektivne statistike. S jedne strane donosioci odluka na razini Europske unije, država članica, na lokalnoj razini te u poslovnom sektoru trebaju statistiku radi donošenja što kvalitetnijih odluka. S druge strane statistika je jednako važna za javnost i medije radi kvalitetnije procjene stanja u društvu i državi. Službena statistika stoga je jedan od temelja dobrog funkcioniranja te velike zajednice 27 država.

Kao što naglašava važnost službene statistike za kvalitetno funkcioniranje Unije, Europska unija naglašava i važnost statistika država članica u rješavanju nacionalnih problema. Europsku statistiku na državnoj razini izrađuju i diseminiraju nacionalni statistički zavodi i ostala statistička tijela, a na europskoj razini statistički ured Europske unije – Eurostat.

Ide li društvo u smjeru koji su političari obećali? Raste li nezaposlenost ili ona pada? Kolika je emisija CO_2 u odnosu na prijašnje godine? Koliko je zaposleno žena u odnosu na muškarce? Kako gospodarstvo jedne države članice funkcionira u odnosu na druge države članice? Sve su to pitanja na koja odgovore nudi upravo statistika.

Međunarodna statistika jedan je od načina upoznavanja drugih država članica, kao i država izvan Europske unije te je važan i objektivan način mjerenja svih razina života i ljudskog djelovanja.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Državni zavod za statistiku je središnje tijelo, glavni nositelj, diseminator i koordinator sustava službene statistike Hrvatske. Službena statistika u Hrvatskoj ima dugu tradiciju te je i prije otvaranja pregovaračkog poglavlja Europska unija ocijenila da hrvatska statistika djeluje u skladu s temeljnim načelima službene statistike: relevantnosti, nepristranosti, pouzdanosti, transparentnosti, pravodobnosti, stručne neovisnosti, racionalnosti, dosljednosti, javnosti podataka, statističke povjerljivosti, korištenja individualnih podataka isključivo u statističke svrhe te javne odgovornosti.

Pregovorima u okviru poglavlja koje se odnosi na statistiku obuhvaćen je niz aktivnosti koje za osnovni cilj imaju unapređivanje hrvatskog statističkog sustava te njegovo usklađivanje sa statističkim sustavom Europske unije.

OPĆEDRUŠTVENA KORIST OD DOBRE STATISTIKE

Pozitivne promjene koje će rezultirati poboljšanjem kvalitete, dostupnosti, pravodobnosti i usporedivosti statističkih podataka, unaprijedit će kvalitetu osnove na kojoj se temelje službene politike. Te će promjene osjetiti svi segmenti društva, od javne upra-

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

ve, gospodarstva, istraživačko-akademske zajednice do građana. Štoviše, na području statistike ne postoje nikakvi izazovi koji bi se pojavili pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji, već naprotiv dolazi do poboljšanja svih standarda na kojima se temelji službena statistika. ★

POGLAVLJE
19

SOCIJALNA POLITIKA I ZAPOŠLJAVANJE

Najvažniji ciljevi socijalne politike Europske unije su postizanje jedinstvenog i pravednog pristupa osnovnim socijalnim uslugama, promicanje sustava socijalne zaštite, podizanje obrazovne razine radne snage, postizanje visoke stope zaposlenosti uz posebnu brigu za skupine koje su manje zastupljene na tržištu rada, omogućavanje postizanja sigurnih i održivih prihoda, kao i dostojnih uvjeta rada za žene i muškarce, s krajnjim učinkom potpunog socijalnog uključivanja.

U okviru područja europskog radnog zakonodavstva određuju se i štite prava radnika u slučajevima kolektivnih viškova, stečajeva i preseljenja poslovanja, prava radnika da budu informirani i konzultirani o pitanjima koja se odnose na njihov rad, kao i pravila koja se odnose na radno vrijeme i sigurnost na radu te zaštitu zdravlja.

Europsko zakonodavstvo na ovom području usmjereno je i prema stvaranju jednakih mogućnosti za sve, zaštitu načela jednaka plaća za jednak rad, zabranu diskriminacije po bilo kojoj osnovi i jačanje socijalnog dijaloga.

U utrci s globaliziranim svijetom i brzim tehnološkim napretkom u Europskoj uniji uveden je pojam fleksigurnosti, odnosno kombinacije sigurnosti zapošljavanja i socijalne sigurnosti sa cjeloživotnim učenjem.

Europska unija promiče moderne radne odnose i socijalni dijalog između predstavnika radnika i poslodavaca u svrhu zaštite radnika, ali i povećanja konkurentnosti. Osobito se na europskoj razini potiče socijalna odgovornost poduzeća kroz promicanje ideje da bi socijalni i ekološki problemi trebali činiti integralni dio poslovnih strategija.

Na području socijalne uključenosti svih segmenata društva, Europska unija nastoji novim ekonomskim i socijalnim rješenjima pronaći putove izlaska iz ekonomske i financijske krize. U tom pogledu strategija

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

Unije Europa 2020 predviđa različite inovativne mjere i politike radi postizanja socijalne kohezije.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Mogućnost jednostavnijeg zapošljavanja na europskom tržištu rada donijet će bolje izglede za zapošljavanje svim nezaposlenim hrvatskim građanima, kao što pokazuju primjeri novih država članica Unije.

POTICANJE ZAPOŠLJAVANJA

U skladu s europskom strategijom Europa 2020, a u okvirima Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja 2011–2012. te Nacionalnog provedbenog plana za socijalno uključivanje 2011–2012, kontinuirano se radi na povećanju razine zapošljavanja onih skupina koje su najviše pogođene dugotrajnom nezaposlenošću, prije svega usmjeravanjem mjera aktivne politike tržišta rada na osobe s invaliditetom, manjine, starije radnike, bivše ovisnike.

Nastoji se poticati cjeloživotno učenje te proširiti mreža socijalnih usluga za djecu, starije osobe i osobe s invaliditetom, kao i definirati i razvijati koncept socijalnog stanovanja te provoditi zdravstvenu reformu iz perspektive njezinoga utjecaja na siromašnije građane, odnosno njihovoga pristupa svim zdravstvenim uslugama.

ZAŠTITA NA RADU

U okviru pitanja zaštite na radu, u siječnju 2011. u Hrvatskoj je predstavljen zajednički projekt Hrvatske i Europske unije »Zdravlje i zaštita na radu«. Projekt je vrijedan 1,3 milijuna eura. Svrha mu je povećavanje učinkovitosti sustava zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u Hrvatskoj, kao i njegovo usklađivanje s važećim standardima Unije, ali i jačanje administrativnih kapaciteta relevantnih institucija uključenih u područje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

U veljači 2010. započeo je projekt »Uključivanje učenika s teškoćama u obrazovanje za zapošljavanje« kako bi se poboljšala obrazovna postignuća učenika s teškoćama u skladu s njihovim potrebama, njihovim mogućnostima na tržištu rada i njihovom cjelokupnom društvenom integracijom. Ukupna vrijednost projekta financiranog od strane Europske unije iznosi više od 2,3 milijuna eura, a građani Hrvatske od njega imaju opipljive koristi.

KORIŠTENJE EUROPSKIH FONDOVA

Važno je ovdje naglasiti da će Hrvatska, kada postane država članica Unije, imati pristup znatno većim sredstvima iz proračuna Europske unije kojima se financiraju projekti koji se odnose na zapošljavanje te djelokrug socijalne politike. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
20

PODUZETNIŠTVO I INDUSTRIJSKA POLITIKA

Prema smjernicama strategije Europa 2020 za rast i zapošljavanje, kojima je svrha jačanje Europske unije na unutarnjoj i međunarodnoj razini, europski su prioriteti resorno učinkovitija proizvodnja i jačanje konkurentnosti, kao i poticanje znanja i inovacija. Poduzetništvo i industrijska politika Unije usmjereni su na postizanje konkurentnog gospodarstva u uvjetima globalizacije, demografskih promjena i potrebe za održivim razvojem.

Stoga je svrha europskih pravnih propisa u ovom poglavlju stvaranje uvjeta za razvoj konkurentnosti industrije i poboljšanje institucionalnog okvira za razvoj poduzetništva. Konkurentna prednost gospodarstva temelji se osobito na razvoju poduzetništva, dok je, prema smjernicama europske politike, sveobuhvatan pristup razvoju malog i srednjeg poduzetništva pretpostavka za jačanje konkurentne sposobnosti.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Instrumenti za provedbu politike poduzetništva i industrijske politike u Hrvatskoj odnose se na financijske potpore, uključujući i posebne programe za pristup izvorima financiranja, potpore jačanju konkurentnosti, potpore inovacijama i uvođenje informacijskog društva.

MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO

Malo i srednje poduzetništvo u Hrvatskoj čini 99,5% svih gospodarskih subjekata, a taj udio jednak je onome u većini država članica Europske unije. Prioritetna područja poticanja razvoja malog gospodarstva u Hrvatskoj čine konkurentnost i inovacije, poduzetništvo mladih, početnika i osoba s invaliditetom, poduzetništvo žena, povoljno financiranje i obrazovanje za poduzetništvo. Tim je područjima namijenjen poseban podsustav poticaja u okviru europskih sredstava. Institucionalna potpora malom i srednjem poduzetništvu u Hrvatskoj ostvaruje se kroz 32 poduzetnička inkubatora, 6 tehnoloških parkova, 52 poduzetnička centra i 22 razvojne agencije.

HITRO.HR

Zahvaljujući servisima Hitro.hr, e-Tvrtka i e-Obrt ubrzan je i pojednostavljen postupak osnivanja gospodarskih subjekata. Hitro.hr servis za ubrzanu komunikaciju poduzetnika i građana s tijelima državne uprave u petoj godišnjici postojanja posluje kroz 61 ured u podružnicama FINA-e. Kroz Hitro.hr osnovano je više od 43 tisuća tvrtki i više od 5 tisuća obrta, a osnovanih tvrtki i obrta stranih ulagača je više od 3 tisuće.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

E-SERVISI

Provedbom Europske povelje za malo gospodarstvo uklonjene su i druge administrativne prepreke putem uspostave servisa e-Porezna, e-Zdravstveno, e-Mirovinsko, e-Regos i e-Katastar. Programom e-Hrvatska obuhvaćene su aktivnosti razvoja elektroničkih javnih usluga i sadržaja kao što su e-Uprava (primjena informacijsko-komunikacijske tehnologije u poslovanju javne uprave), e-Pravosuđe, e-Obrazovanje, e-Zdravstvo, e-Kultura, e-Poslovanje, e-Uključivost (aktivnosti usmjerene na poticanje korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije radi prevladavanja društvenih i gospodarskih teškoća i promicanja uključenosti) i e-Pokazatelji (statistika informacijskog društva u Hrvatskoj).

UČINCI PROPISA

U Hrvatskoj se uspostavlja sustav za procjenu učinka propisa. Njime se poboljšava kvaliteta novih propisa i pojednostavljuju zakonodavna rješenja, a za malo gospodarstvo provodi se načelo »počnimo od najmanjih«.

SEKTORSKI PRISTUP

U skladu s europskim propisima, Hrvatska već provodi industrijsku politiku temeljenu na primjeni horizontalnih mjera, a napuštanju selektivnih, koje podrazumijevaju uplitanje države u gospodarske tokove, osim iznimno u slučajevima kada uklanjanje tržišnih neuspjeha opravdava taj intervencionizam. Pritom se, kako bi industrijska politika bila učinkovita i djelotvorna u cjelini, vodi računa o posebnostima svakog industrijskog sektora, njegovim značajkama i potrebama, osobito u odnosu na izazove i prilike s kojima se suočava u globalnom okruženju.

BRODOGRADNJA, ŽELJEZO, ČELIK

Konačni cilj za sektore brodogradnje, industrije željeza i čelika te proizvodnje aluminija u Hrvatskoj je stvaranje uvjeta za njihovu dugoročnu ekonomsku održivost prema tržišnim načelima Europske unije, odnosno njihov realan opstanak na europskom i globaliziranom, svjetskom tržištu. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
21

TRANS-EUROPSKE MREŽE

Ovo pregovaračko poglavlje novo je u pregovaračkom okviru za Hrvatsku i nije postojalo u pregovorima s državama iz prethodnog, petog vala proširenja Europske unije. Međutim, ideja trans-europskih mreža (energetskih i prometnih) pojavila se već osamdesetih godina, s obzirom na to da bez moderne infrastrukture koja bi povezivala različite regionalne i nacionalne mreže država članica nije moguće uspostaviti slobodan protok roba, usluga ni radnika. Osim toga, dobra, kvalitetna i međusobno povezana infrastruktura važan je element za ostvarivanje ekonomskog rasta i zaposlenosti u Uniji.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Hrvatska je u okviru pregovora u ovom, što se obujma europskih propisa tiče malom, ali vrlo važnom poglavlju, definirala koji će energetski i prometni pravci u Hrvatskoj postati dio zajedničke trans-europske mreže. Uz to, definirano je koji će projekti na tim istim pravcima imati status prioritetnih projekata od europskog interesa (Hrvatska je kao takve projekte odredila rijeku Dunav te željeznički pravac na X. koridoru).

KORIŠTENJE EUROPSKIH FONDOVA

Upravo će pravci buduće trans-europske mreže u Hrvatskoj profitirati od financijske pomoći Europske unije, i to iz zasebne stavke proračuna Unije namijenjene transeuropskim mrežama, iz strukturnih fondova te iz Kohezijskog fonda. Također, Hrvatska će također moći koristiti zajmove Europske investicijske banke.

Europska unija prepoznala je važnost definiranih pravaca pa već sada u okviru pretpristupnog programa ISPA u iznosu od 48% sufinancira projekt rehabilitacije željezničke pruge Vinkovci–Tovarnik–državna granica na X. koridoru. Kada bude dovršen, taj će projekt omogućiti da se brzina vlakova poveća na 160 km/h – za razliku od današnjih 40 km/h – te uvede velika novina: daljinsko kontroliranje signalizacije i sustava za zaustavljanje iz novog centra na željezničkoj postaji Vinkovci. Predviđeno je i sufinanciranje sredstvima Europske unije (u okviru pretpristupnog programa IPA) obnove i modernizacije vodnog puta rijeke Save od Račinovaca do Siska, čime će na plovnom putu Save, kao dijelu Dunavskog sliva biti uspostavljena IV. međunarodna klasa plovnosti.

KVALITETNIJA INFRASTRUKTURA

Korist će na ovom području osjetiti gospodarski subjekti u Hrvatskoj na trans-europskim pravcima i sveobuhvatnim projektima (zračne i pomorske luke, luke unutarnje plovidbe), a za koje će biti omogućeno korištenje nepovratnih financijskih sredstava Unije. Modernija i kvalitetnija infrastruktura na trans-europskim mrežama imat će

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

za posljedicu povećanje prometa u svim oblicima prometa, posebice u željezničkom prometu te prometu u hrvatskim lukama riječnog i zračnog prometa. To je u skladu s prioritetima Europske unije koja potiče razvoj unutarnje plovidbe (riječni promet) i željezničkog prometa kao ekološki posebno prihvatljivih.

Povećanje prometa značit će i porast konkurencije pružatelja usluga, što će se bez sumnje odraziti na kvalitetu ponude prometnih usluga, a to će pak – u vidu povoljnijih cijena i više razine kvalitete – koristiti krajnjim korisnicima, odnosno putnicima i gospodarstvenicima.

Koristi za gospodarski razvoj imat će i hrvatske regije kroz koje prolaze prometnice uključene u transeuropske mreže.

Važno je naglasiti da je Hrvatska u pregovorima uključila u trans-europsku mrežu sve cestovne i željezničke mreže svoga zaleđa povezane s pomorskim lukama, kao i sve pomorske te zračne luke. ★

POGLAVLJE
22

REGIONALNA POLITIKA I KOORDINACIJA STRUKTURNIH INSTRUMENATA

Kohezijska politika jedna je od najstarijih i financijski najizdašnijih politika Europske unije. Svrha joj je ublažavanje razlika u stupnju gospodarskog i društvenog razvoja unutar Unije te poticanje konkurentnosti država članica kao i Unije u cjelini pomoću raspodjele financijskih sredstava iz zajedničkog proračuna.

Više od trećine ukupnog proračuna Europske unije (35,7% = 347,41 milijardi eura) u razdoblju 2007–2013. namijenjeno je provedbi Kohezijske politike. Fondovi iz kojih se financira Kohezijska politika Unije su Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond i Kohezijski fond. Prva dva nazivaju se strukturnim fondovima.

Europska komisija raspoređuje fondove prema sljedećim ciljevima: 1) konvergencija – smanjivanje razlika u razvijenosti regija (81,54% sredstava); 2) poticanje regionalne konkurentnosti i zapošljavanja (15,95% sredstava); 3) europska teritorijalna suradnja – prekogranična i transregionalna suradnja (2,52% sredstava).

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

PROMJENE ZA HRVATSKU

Kroz pregovore u ovom poglavlju Hrvatska se pripremala za ravnopravno sudjelovanje u Kohezijskoj politici Unije s ostalim državama članicama.

Kao kandidatkinja za članstvo u Europskoj uniji, Hrvatska je na raspolaganju imala pretpristupne programe Europske unije koji su prvenstveno namijenjeni jačanju institucionalnih kapaciteta radi bržeg integriranja u sustav Europske unije te uspješnog korištenja strukturnih instrumenata u budućnosti, kada država postane članica.

KORIŠTENJE STRUKTURNIH FONDOVA

Važno je naglasiti da će financijska sredstva dostupna kroz pretpristupne programe – CARDS (262 milijuna eura), Phare (146 milijuna eura), ISPA (59 milijuna eura), SAPARD (25 milijuna eura) i IPA (748,4 milijuna eura) – uvelike biti nadmašena financijskim sredstvima što će Hrvatskoj, kao državi članici, biti dostupna iz strukturnih instrumenata. Stoga je bilo važno kroz pregovore s Europskom unijom stvoriti preduvjete za kvalitetno sudjelovanje u Kohezijskoj politici.

Izradom strateških dokumenata, pripremljenim projektima, osiguravanjem odgovarajućih administrativnih kapaciteta, postizanjem dobrih rezultata u provedbi pretpristupnih programa te utvrđivanjem statističkih regija prema Eurostatu za Hrvatsku, postavljena je dobra osnova za kvalitetno korištenje fondova Unije.

PROJEKTI

Već su u provedbi projekti financirani iz pretpristupnih programa Europske unije, od kojih će izravne koristi imati hrvatski građani na području vodoopskrbe, gospodarenja otpadom i prometa. Oni će pridonijeti poboljšanju kvalitete vode, izgradnji centara za gospodarenje otpadom u skladu sa najvišim standardima zaštite okoliša te boljoj i bržoj prometnoj povezanosti. Provedbom projekata u Karlovcu, Slavonskom Brodu, Drnišu i Kninu uspostavlja se moderan sustav vodoopskrbe koji obuhvaća izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i modernizaciju kanalizacijskog sustava. Projektima u Šibensko-kninskoj županiji (Bikarac), Istarskoj županiji (Kaštijun) i Primorsko-goranskoj županiji (Marišćina) izgradit će se prvi županijski centri za gospodarenje otpadom. Na području prometa naglasak je na poboljšanju željezničkog sustava i sustava unutarnje plovidbe u Hrvatskoj. Pri završetku je projekt obnove i rekonstrukcije pruge Vinkovci–Tovarnik, dok je na zagrebačkom Glavnom kolodvoru u tijeku provedba projekta u okviru kojeg će se ugraditi novi suvremeni uređaj za signalno-sigurnosni sustav, koji će povećati sigurnost i brzinu prometovanja.

Nakon što Hrvatska postane članica Europske unije, strateška područja ulaganja bit će ona koja su važna za razvoj hrvatskog gospodarstva i poticanje zapošljavanja, a sukladna su politikama Europske unije. Među njima svakako će biti područja prometa, zaštite okoliša, energetike, obrazovanja, istraživanja i tehnološkog razvoja, socijalne uključenosti te potpora razvoju poduzetništva. Ta područja otvaraju mogućnosti velikom broju potencijalnih korisnika, hrvatskih građana, tvrtki i institucija da sufinanciraju svoje ideje pretočene u kvalitetno pripremljene projekte. ★

OSTVAREN PREGOVARAČKI ZAHTJEV HRVATSKE

Povoljniji uvjet za provedbu projekata. Hrvatskoj je odobren zahtjev prema kojem se na projekte koji će se provoditi uz sufinanciranje sredstvima Kohezijske politike Europske unije do 31. prosinca 2013. neće primjenjivati važeće pravilo »n+2«, nego pravilo »n+3«, koje se primjenjuje i na projekte sufinancirane sredstvima iz predpristupnog programa IPA.

Pravilo »n+3« znači da Europska komisija automatski povlači neiskorištena financijska sredstva, odnosno sredstva za koja nije primila zahtjev za plaćanjem do kraja treće godine nakon godine utvrđivanja godišnjeg proračunskog izdvajanja. Prihvaćanjem ovog pregovaračkog zahtjeva, Hrvatskoj je omogućeno da godinu dana duže koristi dodijeljena sredstva za provedbu projekata sufinanciranih sredstvima iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda u okviru trenutačne Financijske perspektive Unije (2007–2013), što izravnim korisnicima projekta pruža dodatno vrijeme za kvalitetno ostvarivanje ciljeva projekta i korištenje cjelokupnog iznosa namijenjenog iz europskog proračuna.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
23

PRAVOSUĐE I TEMELJNA PRAVA

Poglavlje 23. Pravosuđe i temeljna prava obuhvaća područje pravosuđa, borbe protiv korupcije, ljudskih prava te prava građana Europske unije. Kroz ispunjavanje uvjeta iz ovog poglavlja, Republika Hrvatska je provela brojne reforme i aktivnosti koje imaju izravni utjecaj na svakodnevni život hrvatskih građana.

PROMJENE ZA HRVATSKU

REFORMA PRAVOSUĐA

Na području reforme pravosuđa aktivnosti su bile usmjerene na jačanje neovisnosti, nepristranosti, profesionalizma i učinkovitosti pravosuđa. Cilj svih poduzetih mjera je vraćanje povjerenja građana u hrvatsko pravosuđe a time i jačanje vladavine prava i institucija pravne države.

NEOVISNOST PRAVOSUĐA

U području neovisnosti pravosuđa, izmjenama Ustava i zakonskog okvira osigurana je samostalnost Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća čime su ove institucije postale isključivo nadležne na izbor, upravljanje karijerama pravosudnih dužnosnika te sankcioniranje onih koji na bilo koji način krše etičke i profesionalne standardne sudačke i državnoodvjetničke profesije. Uvođenje objektivnih i transparentnih kriterija za izbor sudaca i državnih odvjetnika dodatno osiguravaju njihovu neovisnost i profesionalnost.

PROFESIONALNOST

U pogledu profesionalnosti pravosuđe je prerastanjem Pravosudne akademije u samostalnu instituciju dobilo mjesto za trajno stručno usavršavanje, počevši od inicijalne izobrazbe vježbenika, kroz djelovanje Državne škole za pravosudne dužnosnike do programa cjeloživotnog učenja i usavršavanja sudaca i državnih odvjetnika.

RAZUMNI ROKOVI

Za građane je zasigurno od iznimne važnosti da pored nepristranog, neovisnog i stručnog pravosuđa, pravda bude zadovoljena u razumnom roku. Ostvarivanju tog cilja posvećen je cijeli niz mjera koje služe podizanju učinkovitosti pravosuđa, i to kroz informatizaciju, racionalizaciju mreže pravosudnih tijela, bolje upravljanje te unapređenje zakonodavnog okvira radi skraćivanja trajanja sudskih postupaka. Činjenica da je u posljednjih šest godina broj neriješenih predmeta pred hrvatskim sudovima gotovo prepolovljen, jasan je pokazatelj napretka i dobar put do konačnog cilja – rješavanja svih predmeta u roku od tri godine.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

BORBA PROTIV KORUPCIJE

Razvoj cijelog društva uvelike je ovisan o učinkovitosti borbe protiv korupcije. Aktivnosti na ovom području usmjerene su u dva glavna pravca: preventivnom i represivnom. Ključ prevencije je smanjiti rizike pojave korupcije i to prvenstveno podizanjem javne svijesti o njenoj neprihvatljivosti. Tome pridonose i izmjene zakonodavnog okvira u području financiranja političkih aktivnosti, sprječavanja sukoba interesa i prava na pristup informacijama kojima se osigurava transparentnost djelovanja javnih institucija.

Pored prevencije, neophodan je i učinkovit represivni sustav za otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje počinitelja koruptivnih djela. Uspostavom Uskočke vertikale te unaprjeđivanjem kaznenog zakonodavstva represivni aparat je dobio potrebu oštricu.

LJUDSKA PRAVA

Hrvatska već godinama na području ljudskih prava postiže zapažene rezultate te su pregovori u ovom području bili usmjereni na nekoliko pitanja u kojima je uočena potreba za daljnjim napretkom: borba protiv diskriminacije, zaštita nacionalnih manjina, povratak izbjeglica i osiguravanje pristupa pravosuđu osobama slabijeg imovnog stanja kroz sustav besplatne pravne pomoći.

PRAVA GRAĐANA EUROPSKE UNIJE

Nakon ulaska u punopravno članstvo Europske unije hrvatski će građani imati aktivno i pasivno pravo izbora za zastupnike u Europskom parlamentu i na lokalnim izborima u drugim državama članicama Unije. Osim toga, hrvatski građani će se moći osloniti i na konzularnu pomoć svih država članica Europske unije i u trećim zemljama u kojima Hrvatska nema svoja diplomatsko-konzularna predstavništva. Hrvatski građani će imati pravo podnošenja peticija Europskom parlamentu, predstavki Europskom ombudsmanu te pravo obraćanja institucijama i savjetodavnim tijelima Europske unije na hrvatskom jeziku. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
24

PRAVDA, SLOBODA I SIGURNOST

Jedan od najvećih dosega Europske unije bilo je stvaranje područja bez unutarnjih granica (schengenski prostor) unutar kojeg se ljudi slobodno kreću, bez provjere putnih isprava i granične kontrole. Kako bi državljani Europski unije ovo pravo, uključujući i slobodu izbora u kojoj će državi članici živjeti i raditi, uživali u punoj mjeri, Europska unija posebnu pažnju posvećuje mjerama osiguranja na svojim vanjskim granicama.

Uz borbu protiv ilegalnih migracija i zajedničku viznu politiku, jačanje sigurnosti vanjskih granica podrazumijeva i borbu protiv organiziranog kriminala čiji je ključni dio efikasna suradnja između policijskih, pravosudnih i carinskih tijela država članica te ujednačavanje kaznenog zakonodavstva. Bez obzira na razlike u nacionalnim zakonodavstvima, građanima Unije omogućen je pristup sudovima u bilo kojoj državi članici te je ujedno propisano da se sudske odluke donesene u jednoj državi članici poštuju i primjenjuju na području cijele Europske unije.

PROMJENE ZA HRVATSKU

VANJSKA GRANICA EUROPSKE UNIJE

Pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji njezina granica s južnim i istočnim susjedima postat će vanjska granica Unije. Učinkovita provedba sigurnosnih standarda na granicama zahtijeva novu metodologiju postupanja granične policije, carine i svih ostalih službi koje sudjeluju u obavljanju granične kontrole. Potrebno je i jačanje postojećih administrativnih kapaciteta, kao i specifična oprema i izgradnja odgovarajuće infrastrukture na graničnim prijelazima. Upravo iz ovih razloga poglavlje Pravda, sloboda i sigurnost smatra se jednim od financijski najzahtjevnijih poglavlja pregovora u koje je Hrvatska uložila znatna sredstva.

SLOBODNO KRETANJE

Usklađivanjem sa standardima Europske unije i ulaskom u schengenski prostor svim hrvatskim građanima bit će zajamčen prostor slobode, sigurnosti i pravde bez unutarnjih granica, uz slobodu kretanja bez graničnih kontrola unutar schengenskog područja. Jačanjem suradnje između hrvatske policije i policija država članica hrvatski građani uživat će veći stupanj sigurnosti.

SCHENGENSKI PROSTOR

Samim pristupanjem Uniji Hrvatska će početi primjenjivati dio schengenske pravne stečevine, ali neće istovremeno ući i u schengenski prostor, nego će ukidanje unutarnjih granica između Hrvatske i država članica ovisiti o kasnijoj odluci Vijeća Eu-

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

ropske unije. U svakoj novoj članici detaljno se provjerava da li su ispunjeni svi preduvjeti (pravni, organizacijski, tehnički itd.) te posebno da li su ispunjeni zahtjevi u vezi s pristupom schengenskom informacijskom sustavu.

Do ulaska u schengenski prostor hrvatski državljani uživat će režim olakšanog prelaska granice sa svim državama članicama Unije. Na graničnim prijelazima sa susjednim državama članicama vršit će se samo temeljna granična kontrola, dok će u zračnim lukama država članica hrvatski državljani prolaziti kroz dio graničnog prijelaza koji je namijenjen državljanima Europske unije.

SUZBIJANJE ORGANIZIRANOG KRIMINALA

U okviru ovoga poglavlja, Hrvatska je znatno unaprijedila zakonodavni i institucionalni okvir te međuagencijsku suradnju na području suzbijanja organiziranog kriminala. Kroz usklađivanje s propisima Europske unije znatno je olakšano oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima korupcije i organiziranog kriminala. Teret dokazivanja sada je na počinitelju koji mora učiniti vjerojatnim da je podrijetlo njegove imovine zakonito. Ujedno je olakšano oduzimanje imovinske koristi osobama koje su u rodbinskoj, bračnoj ili izvanbračnoj vezi s počiniteljem. Usklađivanje zakonodavstva provedeno je i na području računalnog kriminaliteta, posebice kaznenih djela na štetu djece, u pogledu zaštite svjedoka, na području borbe protiv trgovine ljudima, zloporabe droga i borbe protiv terorizma. ★

OSTVAREN PREGOVARAČKI ZAHTJEV HRVATSKE

Zajednički granični prijelazi s BiH. Hrvatska je osigurala da, odstupajući od europskih propisa, a do donošenja odluke Vijeća Europske unije o punoj primjeni odredbi schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj, može zadržati granične prijelaze na zajedničkim lokacijama na granici s Bosnom i Hercegovinom na kojima granična policija jedne strane kontrolira ulazak i izlazak na teritoriju druge strane. S tim u vezi Hrvatska će osigurati da odgovarajući dvostrani sporazumi između Hrvatske i Bosne i Hercegovine predvide da se na graničnim prijelazima na zajedničkim lokacijama moraju poštovati načela pravne stečevine Europske unije.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
25

ZNANOST I ISTRAŽIVANJE

Sustavu znanosti i istraživanja svake zemlje Europske unije zajednička je politika ujedinjenih nastojanja radi održavanja stabilne konkurentnosti svake države članice, a time i Europske unije u cjelini. U uvjetima globalizacije najveći je izazov Uniji – između ostaloga i kroz znanost i istraživanje – osiguranje kvalitete života građana poticanjem gospodarskog rasta i otvaranja radnih mjesta, uspješnim rješavanjem socijalnih izazova zdravstvenog osiguranja, smanjenjem nezaposlenosti i siromaštva, kao i očuvanjem sve ugroženijeg prirodnog okoliša. Istraživanje, obrazovanje i inovacije, kao ključni elementi održivog i dinamičnog gospodarstva, međusobno povezani čine tzv. trokut znanja koji se smatra temeljem konkurentnosti Europske unije.

Cilj europske politike znanosti i istraživanja stvaranje je znanstvenog i tehnološkog sustava kao jednog od ključnih čimbenika održivog društvenog i gospodarskog razvoja.

PROMJENE ZA HRVATSKU

SUDJELOVANJE U ZNANSTVENIM PROGRAMIMA

Hrvatskom znanstvenom sustavu otvorena je mogućnost punopravnog sudjelovanja u programima Europske unije za znanost i istraživanje. Na taj se način hrvatski znanstvenici uključuju u međunarodne projekte i osiguravaju dodatna sredstva za financiranje istraživanja. Osim toga, konkurentnost hrvatskih istraživača može se povećati i drugim strukturnim i konceptualnim promjenama, kao što su evaluacija znanstvenih instituta i visokih učilišta, njihovo povezivanje te zajednički programi s gospodarstvom.

U postizanju napretka i poboljšanju kvalitete života uvelike pomažu zajednički programi djelovanja u znanosti, istraživanju i inovacijama, jer tako europske zemlje mogu postizati bolje zajedničke rezultate i uspješnije konkurirati tradicionalnim konkurentima (SAD), ali i novim gospodarskim velesilama (Kina).

Europska unija osnovala je 2008. godine Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) radi sjedinjavanja triju strana »trokuta znanja« koji djeluje na temelju partnerstva između privatnog sektora, istraživačke zajednice i sveučilišta.

EUROPSKI ISTRAŽIVAČKI PROSTOR

Sedmi okvirni program za istraživanje i tehnološki razvoj (2007–2013), u kojemu Hrvatska već punopravno sudjeluje, najveći je program Unije s proračunom od 50,5 milijardi eura. Putem toga programa stvara se Europski istraživački prostor, a dva glavna cilja programa su: ojačati znanstvene i tehnološke temelje europske industrije i poticati europsku međunarodnu konkurentnost promicanjem istraživanja koja podupiru smjernice Europske unije.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

MOBILNOST ZNANSTVENIKA

Povećanje i olakšavanje mobilnosti znanstvenika i istraživača provodi se kroz program Europske komisije EURAXESS. U programu sudjeluje 37 europskih zemalja i preko 200 EURAXESS centara u svim većim gradovima Europe. U Hrvatskoj je za njegovo koordiniranje zadužena Agencija za mobilnost i programe Europske unije u kojoj je ustrojen EURAXESS uslužni centar. ★

POGLAVLJE
26

OBRAZOVANJE I KULTURA

Svaka država članica Europske unije zadržava punu nadležnost i suverenitet u oblikovanju svoje obrazovne politike uz očuvanje nacionalnog identiteta, kulturne i jezične raznolikosti te povijesne specifičnosti svake nacionalne države. Iako Europska unija ne namjerava razviti zajedničku obrazovnu politiku, ona brojnim raspoloživim mehanizmima kroz Otvorenu metodu koordinacije potiče suradnju zemalja članica na području obrazovanja te na taj način pridonosi razvoju kvalitetnog konkurentnog obrazovanja kroz promicanje načela cjeloživotnog učenja i mobilnosti.

Najveći program Europske unije na području obrazovanja jest Program za cjeloživotno učenje koji potiče mobilnost i međuinstitucionalnu suradnju s proračunom od 6,97 milijardi eura za razdoblje 2007–2013. godine. Odlučna da postane svjetski centar znanja, Europska unija pokrenula je i zajedničku strategiju Europa 2020, koja kao jedan od ciljeva na području obrazovanja predviđa smanjenje broja učenika koji prerano napuštaju srednju i osnovnu školu s 15 na 10 posto te povećanje postotka osoba s diplomom sa sadašnjih 33 posto na 40 posto. Iako je i politika o mladima u djelokrugu država članica, Europska unija je 2009. godine usvojila strategiju o politici za mlade u periodu 2010–2018. U razdoblju 2007–2013. primjenjuje se program »Mladi na djelu« namijenjen mladima i organizacijama aktivnim u radu s mladima.

U provedbi kulturne politike Europska unija poštuje nacionalnu i regionalnu raznolikost kultura država članica, uz promicanje zajedničkoga kulturnog naslijeđa.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

PROMJENE ZA HRVATSKU

PROGRAM CJELOŽIVOTNOG UČENJA

U siječnju 2011. Hrvatskoj su se otvorile sve mogućnosti iz Unijina krovnog Programa za cjeloživotno učenje, koji se sastoji od sljedećih programa: Comenius – namijenjen razmjeni i suradnji u predškolskom i školskom obrazovanju; Erasmus – namijenjen razmjeni i suradnji u visokom školstvu; Leonardo da Vinci – namijenjen promicanju strukovnog obrazovanja; i Grundtvig – namijenjen razmjeni i suradnji u području obrazovanja odraslih osoba. Primjerice, cijeli razred osnovne škole posjećuje partnersku školu u državi članici Europske unije i putem projekta iz područja zaštite okoliša uči strani jezik (Comenius); strukovna škola u suradnji s obrtničkom komorom i poduzećem iz različitih država članica Unije sudjeluje u razvoju *e-learning* projekta za mala i srednja poduzeća (Leonardo da Vinci); studenti provode jedan semestar u inozemstvu (Erasmus); organizira se radionica pučkog učilišta za odrasle sudionike iz različitih zemalja Unije (Gruntvig).

KVALIFIKACIJE

Sve kvalifikacije izdane u Europskoj uniji do 2012. opisivat će se jednom od razina nacionalnog kvalifikacijskog okvira koji će biti povezan s Europskim kvalifikacijskim okvirom kao pomoć poslodavcima i obrazovnim ustanovama u prepoznavanju kvalifikacija stečenih na svim razinama obrazovanja. Hrvatska s ostalim zemljama članicama Unije punopravno sudjeluje u procesu povezivanja nacionalnih kvalifikacijskih okvira te će svoje Izvješće o povezivanju Hrvatskog kvalifikacijskog okvira s Europskim kvalifikacijskim okvirom predati Europskoj komisiji u rujnu 2011. godine i tako postati jedna od prvih europskih zemalja koje su provele proces povezivanja (uz Veliku Britaniju, Irsku, Maltu i Francusku).

STUDIRANJE

Kada Hrvatska postane članicom Europske unije, njezini će državljani moći studirati na europskim sveučilištima pod istim uvjetima kao i državljani države članice u kojoj se nalazi sveučilište, to jest bit će oslobođeni plaćanja školarine ili će plaćati školarine jednake onima koje vrijede za državljane zemlje u kojoj se nalazi ta visokoobrazovna ustanova. Kroz mrežu Eurydice s informacijama o sustavima obrazovanja u 27 europskih država te portal Ploteus sa svim relevantnim informacijama o studiranju u Europskoj uniji hrvatski će građani također imati koristi od pronalaženja visokoškolske obrazovne institucije u Europskoj uniji koja odgovara baš njihovim potrebama.

PROGRAM »MLADI NA DJELU«

Razmjene mladih, inicijative mladih ili dugoročno volontiranje u inozemstvu preko Europske volonterske službe samo su neki primjeri aktivnosti koje se mogu provesti kroz program Mladi na djelu. Hrvatska u programu Mladi na djelu punopravno sudjeluje od siječnja 2011. godine, u kojoj je hrvatskim organizacijama namijenjeno 1,26 milijuna eura.

PROGRAM »KULTURA«

Okvirni Program Kultura 2007–2013, čiji je Hrvatska punopravni član od lipnja 2007. godine, namijenjen je promicanju zajedničkog europskog kulturnog prostora poticanjem prekogranične mobilnosti kulturnih djelatnika, kulturno-umjetničkih djela te međukulturnog dijaloga. Radi se o interdisciplinarnim projektima koji uključuju predstave, izložbe, radionice, edukaciju stručnjaka, studijske boravke umjetnika, izdavanje publikacija i slično. Iz programa se financiraju europski kulturni festivali, prijevodi književnih djela te aktivnosti velikih kulturnih organizacija aktivnih na europskoj razini. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
27

OKOLIŠ

Usklađivanje s propisima Europske unije na području okoliša uključuje horizontalno zakonodavstvo (procjenu utjecaja na okoliš, stratešku procjenu utjecaja na okoliš, pravo na pristup informacijama o okolišu i sudjelovanje javnosti u pitanjima zaštite okoliša, odgovornost za sprječavanje i otklanjanje štete u okolišu), klimatske promjene, kakvoću zraka, gospodarenje otpadom, kakvoću voda, zaštitu prirode, industrijsko onečišćenje i upravljanje rizicima, kemikalije, genetski modificirane organizme (GMO), buku, šumarstvo i civilnu zaštitu.

Djelovanje na području zaštite atmosfere temelji se na očuvanju kakvoće zraka, kao i praćenju klimatskih promjena. Europska unija propisuje brojne metode praćenja kakvoće zraka, dok je u svrhu zaštite atmosfere i ozonskog sloja za sve svoje države članice propisala obvezu smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2020. godine za 20% u odnosu na 1990. godinu, radi sprječavanja negativnih posljedica klimatskih promjena.

Bolje korištenje resursa te poticanje čistije proizvodnje i korištenje proizvoda koji manje opterećuju okoliš primarni su ciljevi europske politike održive potrošnje i proizvodnje, koja se djelomice provodi kroz dobrovoljne mehanizme, kao što je označavanje proizvoda i usluga znakom zaštite okoliša. Održivo gospodarenje otpadom uključuje i prevenciju, a temelji se i na načelima ponovnog korištenja otpada kroz recikliranje te prihvatljivu obradu i odlaganje ostatka.

Europska vodna politika zasniva se na zaštiti svih voda i vodnog okoliša, a osobita se pažnja pridaje pročišćavanju otpadnih voda, kakvoći voda namijenjenih za ljudsku potrošnju, voda za kupanje, ali i voda pogodnih za uzgoj školjkaša i riba. Predviđene su i mjere za zaštitu i očuvanje morskog okoliša.

Zakonodavstvo Europske unije koje se odnosi na zaštitu prirode obuhvaća zaštitu prirodnih staništa i u njima nastanjenih biljnih i životinjskih vrsta te zaštitu vrsta ugroženih međunarodnom trgovinom. Europska politika zaštite okoliša istodobno obuhvaća sektor šumarstva, odnosno zaštitu šuma od atmosferskog onečišćenja i požara.

Usklađivanje propisa o kontroli industrijskog onečišćenja s europskim standardima odnosi se na sprječavanje i kontrolu onečišćenja, kontrolu opasnosti od velikih nesreća s opasnim tvarima, ograničenje emisija onečišćujućih tvari iz velikih ložišta te spaljivanje otpada.

Nadzor kemikalija obuhvaća razvrstavanje, pakiranje i označavanje opasnih tvari i smjesa te kontrolu rizika za sve vrste kemikalija. Uređeni su i uvoz i izvoz opasnih

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

kemikalija te zabrane i ograničenja za stavljanje kemikalija na tržište.

Na području kontrole genetski modificiranih organizama uređena je njihova ograničena uporaba, u skladu s načelom predostrožnosti te izbjegavanja štetnih učinaka na zdravlje ljudi i okoliš.

U okviru poglavlja uređena su i pitanja procjene i upravljanja bukom u okolišu, a suradnja s Europskom unijom na području civilne zaštite provodi se kroz Državnu upravu za zaštitu i spašavanje koja je ravnopravni partner u Mehanizmu za civilnu zaštitu Europske unije.

PROMJENE ZA HRVATSKU

ZAŠTITA ZDRAVLJA

Usklađivanjem i odgovarajućom provedbom okolišnog zakonodavstva, Hrvatska osigurava visoke ekološke standarde radi zaštite zdravlja svojih građana. Poboljšanje kakvoće zraka i vode, zaštita bioraznolikosti te uspostava integriranog sustava gospodarenja otpadom samo su neki od pozitivnih rezultata usklađivanja na području zaštite okoliša. Tako je u skladu s ekološkom mrežom Europske unije NATURA 2000 stvorena nacionalna ekološka mreža koja uključuje kopnena i morska područja, a koja pridonosi očuvanju bioraznolikosti.

TURIZAM

Ulaganjem u očuvanje kakvoće okoliša, Hrvatska osigurava i svoj status poželjnog turističkog odredišta, a visoki ekološki standardi poticajni su i za eko-inovacije te otvaraju nove poslovne mogućnosti. Prilagodbom visokim ekološkim standardima hrvatska industrija ostaje konkurentna na europskom, ali i na drugim tržištima. Dobrobiti koje će imati hrvatski građani uvelike nadmašuju financijske izdatke usklađivanja s europskim standardima u zaštiti okoliša.

PRIJELAZNA RAZDOBLJA

Hrvatskoj su u pristupnim pregovorima odobrena prijelazna razdoblja, čime je omogućeno dodatno vrijeme za usklađivanje sa standardima Unije i dovršetak financijski najzahtjevnijih projekata (izgradnja centara za gospodarenje otpadom, sustava odvodnje i uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, vodoopskrbnih sustava, modernizacija industrijskih postrojenja i uvođenje najboljih dostupnih tehnologija), kao i za uključivanje u novi europski sustav trgovanja kvotama emisijskih jedinica stakleničkih plinova.

KORIŠTENJE EUROPSKIH FONDOVA

Hrvatska je već kao država kandidatkinja ostvarila kroz program IPA bespovratnu pomoć Europske unije za područje zaštite okoliša za razdoblje 2007–2011. u iznosu 96,7 milijuna eura. Osim toga, velik dio budućih troškova bit će moguće financirati putem europskih instrumenata namijenjenih državama članicama Europske unije. Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s europskim na području zaštite okoliša odnosno njegova provedba do 2025. godine procjenjuje se na oko 10 milijardi eura (4,5 milijardi eura za upravljanje vodama; 2 milijarde eura za zaštitu zraka; 3,25 milijardi eura za gospodarenje otpadom). Izgradnja županijskih centara za gospodarenje otpadom (ŽCGO) Marišćina i Kaštijun samo je jedan od mnogih pozitivnih primjera sufinanciranja velikih infrastrukturnih projekata.

Ti projekti uvode održivi i integrirani sustav gospodarenja otpadom u Primorsko-goranskoj i Istarskoj županiji, a sama izgradnja centara započet će u 2012. godini. Za ŽCGO Marišćina, nakon odobrenja projekta, Unija je odobrila sufinanciranje od 22,3 milijuna eura (ukupna vrijednost investicije je 49,3 milijuna eura) a za ŽCGO Kaštijun 18,9 milijuna eura (ukupna vrijednost investicije je 39,2 milijuna eura). Preostali dio investicije bit će pokriven nacionalnim sredstvima.

Na području vodnoga gospodarstva odobreno je sufinanciranje tri projekta iz sredstava pretpristupnog fonda Europske unije IPA: projekti izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda te izgradnje sustava vodoopskrbe u gradovima Slavonskom Brodu, Kninu i Drnišu. Ukupne vrijednosti projekata su sljedeće: Slavonski Brod 29,7 milijuna eura (od čega 15,3 milijuna eura iznose IPA sredstva), Knin 15,7 milijuna eura (od čega 8,8 milijuna eura iznose IPA sredstva), Drniš 6,4 milijuna eura (od čega 4 milijuna eura iznose IPA sredstva). Provedba ovih projekata pridonijet će zaštiti vodnih resursa te poboljšanju uvjeta života lokalnog stanovništva.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

OSTVARENI PREGOVARAČKI ZAHTJEVI HRVATSKE

U ovom poglavlju prihvaćeni su brojni hrvatski zahtjevi koji su potanje opisani u nastavku:

1. kakvoća zraka
2. gospodarenje otpadom
3. kakvoća voda
4. industrijsko onečišćenje i upravljanje rizicima
5. kemikalije
6. klimatske promjene i emisija stakleničkih plinova.
7. zaštita prirodnih staništa.

1. KAKVOĆA ZRAKA

Planovi za kakvoću zraka. Po pristupanju Europskoj uniji, Hrvatska će iskoristiti dobivenu mogućnost izrade planova za kakvoću zraka i odgodu krajnjih rokova za postizanje usklađenosti s europskom Direktivom o kakvoći okolnog zraka i čišćem zraku za Europu. Hrvatska poduzima mjere smanjivanja razine onečišćenja prema postojećem Nacionalnom planu za zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka za pojedine onečišćujuće tvari za određena područja radi postizanja dopuštenih graničnih vrijednosti tih tvari u zraku sukladno europskim propisima te radi na nadogradnji postojeće mreže za praćenje kakvoće zraka.

Dopuštene razine prisutnosti lebdećih čestica. Radi primjene europskih propisa o smanjenju razine izloženosti onečišćenju iz zraka i izloženosti određenim vrstama onečišćujućih tvari u zraku štetnih za zdravlje ljudi, pri izračunu dopuštene razine prisutnosti lebdećih čestica ($PM_{2,5}$) u zraku, kao početna godina za Hrvatsku uzet će se druga godina od pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. PM je naziv za čestice u zraku, uključujući čestice prašine, prljavštine, čađe, dima i kapljice tekućine. Čestice manje od 2,5 mikrometara u promjeru ($PM_{2,5}$) nazivaju se »fine« čestice te predstavljaju značajan zdravstveni rizik jer zbog svoje male veličine (otprilike 1/30 prosječne širine ljudske kose) mogu prodrijeti duboko u pluća.

2. GOSPODARENJE OTPADOM

Centri za gospodarenje otpadom. Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2018. godine za izgradnju potrebnih centara za gospodarenje otpadom.

Smanjenje udjela biorazgradivog otpada. Hrvatska će tijekom odobrenog prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2020. godine postupno smanjivati udio biorazgradivog otpada na odlagalištima kako bi postigla traženu razinu od 35% masenog udjela biorazgradivog komunalnog otpada.

3. KAKVOĆA VODA

Otpadne vode. Kako bi izgradila sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2023. godine.

Pitka voda. Za ispunjavanje novih ili strožih zahtjeva javne vodoopskrbe kojima se osigurava veća kakvoća vode namijenjene za piće, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2018. godine. Po pristupanju Europskoj uniji, Hrvatska će zatražiti daljnje produljenje roka radi ispunjavanja ovih zahtjeva za dodatne 3 godine.

Površinske i podzemne vode. Hrvatska će najkasnije do pristupanja Europskoj uniji izraditi akcijski program kojim će se uspostaviti razdoblje prilagodbe od 4 godine potrebno za izgradnju spremnika za stajski gnoj na poljoprivrednim gospodarstvima koja imaju stoku, čija primjena počinje nakon pristupanja Uniji. Izgradnja ovih spremnika ima svrhu zaštite površinskih i podzemnih voda, osobito onih koje se koriste za piće, na područjima na kojima postoji mogućnost onečišćenja od otpadnih voda s poljoprivrednih gospodarstava.

4. INDUSTRIJSKO ONEČIŠĆENJE I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Okolišne dozvole. Radi prilagodbe europskim propisima o sprječavanju i nadzoru onečišćenja za 67 industrijskih postrojenja koja moraju ispuniti zahtjeve za izdavanje tzv. okolišne dozvole, koja uvodi posebnu odgovornost velikih proizvodnih i energetskih sustava prema okolišu, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine.

Emisija onečišćujućih tvari u zrak. Tijekom prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2017. godine Hrvatska će postupno prilagoditi

postojeće velike uređaja za loženje (energane) europskim zahtjevima u vezi sa smanjenjem emisije onečišćujućih tvari u zrak iz tih uređaja.

Emisija hlapivih organskih spojeva. Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2015. godine za usklađivanje s europskim propisima o ograničavanju emisija hlapivih organskih spojeva koji nastaju upotrebom organskih otapala u određenim aktivnostima i postrojenjima (npr. procesi nanošenja ljepila na neku površinu, procesi premazivanja, kemijsko čišćenje robe, površinsko čišćenje, proizvodnja premaza, lakova, boja i ljepila, proizvodnja farmaceutskih proizvoda, tiskanje, ekstrakcija biljnog ulja i životinjske masti i rafinacija biljnog ulja), i to za 49 takvih postrojenja, te izuzeće za procese premazivanja brodova za šest brodogradilišta do 31. prosinca 2015. godine, uz primjenu najboljih raspoloživih tehnika.

5. KEMIKALIJE

Gospodarenje opasnim kemikalijama. Hrvatska je osigurala 3 razdoblja prilagodbe propisima o sigurnom gospodarenju opasnim kemikalijama od po 6 mjeseci od dana pristupanja Europskoj uniji, radi usklađivanja s propisima o registraciji, čime će se hrvatskim tvrtkama omogućiti vrijeme potrebno za pripremu registracijskih dosjea, te radi usklađivanja s odredbama o jedinstvenom zastupniku, registraciji tvari i informiranju.

6. KLIMATSKE PROMJENE I EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA

Trgovanje kvotama emisija stakleničkih plinova. U odnosu na trgovanje kvotama emisija stakleničkih plinova u sektoru zrakoplovstva, Hrvatska je ishodila izuzeće od primjene propisâ Europske unije kojima se utvrđuje shema za trgovanje kvotama emisije stakleničkih plinova, do 31. prosinca 2013. godine. Pored toga, kako bi se Hrvatskoj omogućilo sudjelovanje u europskom sustavu trgovine emisijama, provest će se prilagodbe niza europskih propisa, unošenjem odredbi koje se odnose na Hrvatsku.

Ograničenje emisija stakleničkih plinova. Što se tiče ograničenja emisija stakleničkih plinova država članica u sektorima koji nisu u sustavu trgovanja emisijama za 2020. godinu u odnosu na razine emisija stakleničkih plinova 2005. godine, za Hrvatsku će ograničenje iznositi +11%.

Što se tiče ukupne količine emisijskih kvota stakleničkih plinova Europske unije u sustavu trgovanja emisijama, a kao rezultat pristupanja Hrvatske Uniji, ukupna kvota za Hrvatsku za razdoblje 2013–2020. bit će 9.080 gigagrama ekvivalenta ugljičnog dioksida (mjere za opisivanje koliko globalno zagrijavanje može prouzročiti određena vrsta i količina stakleničkih plinova).

Za Hrvatsku je određeno povećanje postotka kvote emisija stakleničkih plinova koje države članice mogu prodavati na aukciji u iznosu od 26%.

7. ZAŠTITA PRIRODNIH STANIŠTA

Europski propisi o zaštiti prirodnih staništa divlje faune i flore prilagodit će se tako da u odnosu na Hrvatsku obuhvate određene životinjske i biljne vrste te njihova staništa.

U svrhu zaštite, europski propisi o očuvanju divljih ptica prilagodit će se tako da u odnosu na Hrvatsku obuhvate određene vrste ptica. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
28

ZAŠTITA POTROŠAČA I ZDRAVLJA

Zaštita ekonomskih interesa potrošača, informiranje i edukacija potrošača te učinkovita zaštita njihovih interesa osnovna su načela politike zaštite potrošača u Europskoj uniji. Ovo je područje javnog interesa i osnovna stečevina civiliziranog, demokratskog društva, a kao takva u funkciji je osiguranja kvalitete života svih građana.

Zaštita zdravlja odnosi se na usklađivanje pristupa politici javnog zdravlja među državama članicama Europske unije. Iako je na svakoj pojedinoj državi članici primarna odgovornost za zdravstvenu skrb, brojna pitanja javnog zdravstva zajednički su uređena. Zajednička politika ostvaruje se kroz promicanje zdravlja i nadzor nad ostvarivanjem ciljeva zdravstvene politike, kroz borbu protiv zaraznih bolesti, rijetkih bolesti i raka, sprječavanje ovisnosti i nezgoda te bolesti povezanih s onečišćenjem okoliša, kao i sposobnost brzog i usklađenog djelovanja u slučajevima opasnosti za zdravlje.

PROMJENE ZA HRVATSKU

SIGURNIJI POTROŠAČ

Primjenom europskih standarda zaštite potrošača omogućeno je da hrvatski potrošači uživaju jednaka prava kao i europski potrošači, a što znači veći stupanj sigurnosti proizvoda na tržištu, a time i bolju zaštitu zdravlja potrošača, zaštitu prava potrošača pri kupnji proizvoda i usluga na tržištu kao i opće povećanje kvalitete života. Time potrošač postaje regulator razvoja gospodarstva i na taj način izravno utječe na poslovnu politiku gospodarstvenika, potiče konkurentnost i stvara poticajno okruženje na tržištu.

IZVANSUDSKO RJEŠAVANJE SPOROVA

Razvoj sustava izvansudskog rješavanja sporova na području zaštite potrošača rasterećuje sudove i omogućuje veću učinkovitost pravosuđa. Na taj se način potrošaču omogućuje da brže, jeftinije i učinkovitije riješi potrošački spor, a što uvelike pridonosi rasterećenju sudstva.

CIVILNO DRUŠTVO

Pozitivan je i utjecaj prilagodbe na daljnji razvoj civilnoga društva, i to poticanjem rada udruga za zaštitu potrošača čiji aktivniji rad može pridonijeti većoj informiranosti i educiranosti potrošača, a time i podizanju javne svijesti potrošača o njihovim pravima.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

ZDRAVSTVENO-SIGURNOSNI NADZOR NAD TRŽIŠTEM

Uključivanjem u Sustav brze razmjene službenih obavijesti o proizvodima koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača (RAPEX) podiže se opća razina sigurnosti proizvoda, između ostaloga sprječavanjem prodaje i povlačenjem s tržišta proizvoda koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača.

PRESAĐIVANJE ORGANA

Hrvatska je na području darivanja i presađivanja organa u 2010. godini postala jednom od najuspješnijih europskih zemalja te je u veljači 2011. godine proglašena Regionalnim zdravstvenim centrom za razvoj programa darivanja i transplantaciju organa, u okviru Zdravstvene mreže zemalja jugoistočne Europe. Usvajanjem i primjenom visokih standarda Europske unije Hrvatska jamči izvrsnost transplantacijskih usluga u skladu s najsuvremenijim tehnološkim i medicinskim dostignućima na ovom području zdravstvenih usluga.

KRV I KRVNI PRIPRAVCI

Primjena europskih standarda garancija je visoke kvalitete transfuzijskog liječenja i sigurnosti krvi i krvnih pripravaka, kao i bioloških materijala koji se upotrebljavaju u medicinske svrhe (u postupcima liječenja).

PUŠENJE

Ograničavanjem odnosno zabranom pušenja na javnim mjestima postiže se veća zaštita nepušača od pasivnog pušenja i zaštita svakodnevnog životnog okruženja od duhanskog dima kao jednog od glavnih rizičnih čimbenika za razvoj kroničnih nezaraznih bolesti (kronične respiratorne bolesti – astma, maligne bolesti – rak, bolesti srca i krvnih žila – infarkt).

RANO OTKRIVANJE RAKA

Uvođenjem probira za rano otkrivanje raka dojke, raka debelog crijeva i raka grlića maternice te hitnom intervencijom odgovarajućim postupcima liječenja sprječavaju se prerane smrti od raka i spašavaju životi. Tako je samo u prvom krugu probira otkriveno 3.431 patoloških nalaza od kojih je potvrđeno 1.586 karcinoma dojke.

PREVENTIVA

Umrežavanjem hrvatskog sustava javnog zdravstva za zarazne bolesti u Europski sustav osigurana je veća zaštita cijelog stanovništva te je omogućeno brže i učinkovitije usklađeno djelovanje u slučaju pojave nekih zaraznih bolesti u našem okruženju.

Razmjena iskustava i suradnje na zajedničkim preventivnim zdravstvenim programima institucija i udruga građana kroz Drugi program zajednice na području zdravstva pridonijet će podizanju kvalitete u pružanju zdravstvenih usluga kao i informiranosti pacijenata radi zaštite zdravlja i unaprjeđenja kvalitete života. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
29

CARINSKA UNIJA

Carinska unija predstavlja jedinstveno carinsko područje 27 zemalja članica Europske unije u kojemu se ukupna unutarnja trgovina i promet robom između zemalja članica odvija bez carinskih formalnosti, odnosno bez provedbe carinskog nadzora nad robom, i bez naplate carinskih davanja. U pogledu trgovinskih odnosa s trećim zemljama vrijedi načelo da sva roba što ulazi na ovo područje podliježe jedinstvenim pravilima kontrole i naplate propisanih carina utemeljenih na zajedničkoj carinskoj tarifi i zajedničkom i usklađenom carinskom zakonodavstvu za primjenu te tarife, što određuje vanjsku politiku prema trećim državama.

Nacionalne carinske službe država članica zadužene su za svakodnevnu operativnu provedbu carinske politike Europske unije. One prikupljaju carinske pristojbe, trošarine i porez na dodanu vrijednost na uvezene proizvode iz trećih zemalja, te brinu o poštivanju uvoznih kvota i drugih ograničenja. Provode i odgovarajuće carinske kontrole na vanjskim granicama Unije u svrhu suzbijanja svih oblika krijumčarenja, organiziranog kriminaliteta, terorizma, pranja novca, te zaštite prava intelektualnog vlasništva, osiguravanja zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača te očuvanja okoliša.

Od svojeg osnutka 1. srpnja 1968. godine Carinska unija jedan je od kamena temeljaca europskih integracija i ključna komponenta dobrog funkcioniranja unutarnjeg europskog tržišta.

PROMJENE ZA HRVATSKU

CARINA NA VANJSKIM GRANICAMA EUROPSKE UNIJE

Pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji prestaju mjere carinskog nadzora sa Slovenijom i Mađarskom, odnosno na granicama s njima neće više biti carinske službe, dok će granice Hrvatske s Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Srbijom postati vanjske granice Europske unije na kojima će se provoditi pojačane mjere carinskog i općenito graničnog nadzora.

U Europskoj uniji područje carinske unije pravno je uređeno propisima koji su izravno primjenjivi na cjelokupnom području Unije (u svim državama članicama) te će se ti propisi stupanjem u punopravno članstvo izravno primjenjivati i u Hrvatskoj.

U proteklom razdoblju Hrvatska je ostvarila visok stupanj usklađenosti s europskim carinskim propisima i carinskom praksom država članica Europske unije, te će od prvog dana članstva biti spremna u potpunosti primjenjivati sve europske pravne propise i europske carinske standarde na ovom području. Carinska uprava je također već poduzela značajne i vrlo opsežne aktivnosti na jačanju carinske službe, kao i na razvoju i izgradnji cijelog niza informacijskih sustava iz europskog koncepta e-carine koji

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

danom pristupanja Europskoj uniji moraju biti u potpunosti operativni.

SMANJENJE CIJENA

S danom članstva u Uniji, hrvatski će građani moći kupiti kvalitetnije proizvode iz bilo koje države članice Unije, i to po znatno nižim cijenama nego danas. Carinska unija je jedinstveno trgovinsko područje u kojemu sva roba slobodno cirkulira, bez obzira na to je li proizvedena u Europskoj uniji ili je uvezena iz trećih zemalja. Finski mobilni telefon tako može biti isporučen u Hrvatsku bez obračuna carine i primjene bilo kakve carinske kontrole, dok se, primjerice, carina na uvezeni televizor iz Južne Koreje kao treće zemlje (tj. zemlje ne-članice Europske unije) plaća po njegovom prvom ulasku u Europsku uniju, a nakon toga nema više dodatnih carina ili dodatnih provjera unutar Unije. ★

POGLAVLJE
30

VANJSKI ODNOSI

Zajednička trgovinska politika Europske unije jedna je od najvažnijih europskih politika, a odnosi se na propise o vanjskoj trgovini, uključujući carine i ostale mjere zaštite domaće proizvodnje, obveze iz članstva u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO), sve bilateralne sporazume Europske unije sa zemljama nečlanicama te opći sustav preferencijala kojim se manje razvijenim zemljama i zemljama u razvoju daju carinske povlastice pri uvozu robe u Europsku uniju. Temelj zajedničke trgovinske politike Europske unije jest zajednička carinska tarifa koja uređuje trgovinske odnose Unije s trećim zemljama.

Osim promicanja trgovine i ulaganja, Europska unija postala poznata je i kao najveći donator zemljama u razvoju, posebice zemljama u afričkoj, karipskoj i tihooceanskoj grupi.

Razvojna politika Unije usmjerena je na smanjivanje siromaštva i unapređenje socio-ekonomskog okruženja radi poboljšanja općih uvjeta za razvoj najmanje razvijenih zemalja. Izdvajanja Europske unije i njezinih država članica za programe pomoći zemljama partnerima na svim kontinentima dosežu 48,2 milijardi eura na godinu, što predstavlja više od polovine ukupne službene razvojne pomoći u svijetu.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

Putem bilateralnih sporazuma o suradnji, Europska unija teži razvijanju odnosa s državama nečlanicama u širokom rasponu područja, ne samo u trgovini i razvojnoj pomoći, već i u znanstvenim istraživanjima, zaštiti prirodnog okoliša i izgradnji infrastrukture. Osim bilateralnih odnosa, Unija jača i odnose s međunarodnim organizacijama (npr. UN, Vijeće Europe, WTO – Svjetska trgovinska organizacija), kao i s regionalnim udruženjima diljem svijeta (npr. ASEAN – Savez država jugoistočne Azije) te putem instrumenata razvojne pomoći promiče trgovinu i ulaganje u treće zemlje, i na taj način stavlja sve veći naglasak na uspostavljanje partnerskog odnosa u kojemu je postignuta ravnoteža gospodarskih, političkih, socijalnih i kulturnih elemenata.

PROMJENE ZA HRVATSKU

UGOVORI O SLOBODNOJ TRGOVINI

Članstvom u Europskoj uniji Hrvatska će u cijelosti preuzeti njezinu trgovinsku politiku. U skladu s pravilima Unije, Hrvatska će se najkasnije dan prije stupanja u članstvo povući iz svih ugovora o slobodnoj trgovini i početi primjenjivati ugovore koje je Europska unija sklopila s trećim zemljama.

Ulaskom u Europsku uniju hrvatski gospodarstvenici poslovat će na zajedničkom unutarnjem tržištu bez carina i drugih uvoznih ograničenja, na kojemu će, zajedno s gospodarstvenicima iz svih država članica, imati mogućnost natjecanja pod jednakim uvjetima.

ZAJEDNIČKI NASTUP NA TREĆIM TRŽIŠTIMA

Za hrvatske tvrtke koje već izvoze svoje proizvode i usluge na jedinstveno tržište Unije – osim jačanja njihove konkurentnosti bržim protokom roba i usluga – članstvo u Europskoj uniji učvrstit će i mogućnost sklapanja različitih oblika suradnje s partnerima iz država članica Unije, između ostaloga i radi zajedničkog nastupa na trećim tržištima.

RAZVOJNA POMOĆ

Sudjelovanje u zajedničkoj politici razvojne pomoći Europske unije omogućit će hrvatskim tvrtkama da svojim naporima i ulaganjima pomognu razvoju trećih zemalja, čime bi se potaknulo širenje plasmana i povećala vidljivost i prisutnost hrvatskih proizvoda i usluga na pojedinim tržištima. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE

31

VANJSKA, SIGURNOSNA I OBRAMBENA POLITIKA

Kroz pregovore o poglavlju 31. Europska unija preispituje sposobnost države kandidatkinje da se učinkovito i odgovorno uključi u provedbu zajedničke vanjske, sigurnosne i obrambene politike. Riječ je o politici novijeg datuma koja je svoj zakonodavni i institucionalni ustroj dobila nakon što je postalo očigledno da Europska unija nema učinkovitih mehanizama za suočavanje s krizama, čak niti u svojem neposrednom susjedstvu.

Ustroj je uveden Ugovorom iz Maastrichta (1993), a posebno je osnažen Lisabonskim ugovorom iz 2009. koji kroz tzv. sveobuhvatni pristup pokušava uskladiti razne politike komplementarne vanjskoj i obrambenoj politici i staviti ih u nadležnost visoke predstavnice za zajedničku vanjsku, sigurnosnu i obrambenu politiku te na taj način ojačati ulogu Unije na globalnoj sceni.

Lisabonski ugovor omogućio je i osnivanje zajedničke diplomatske službe Europske unije (European External Action Service – EEAS – Europska služba za vanjsko djelovanje) koja svojim djelovanjem podupire aktivnosti visoke predstavnice.

Budući da je Hrvatska već članica svih važnih međunarodnih organizacija i potpisnica međunarodnih konvencija, ugovora i drugih dokumenata koji ju čine vjerodostojnom članicom međunarodne zajednice, ovo poglavlje nije zahtijevalo bitne zakonske ili druge prilagodbe.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Pregovarajući u ovom poglavlju preuzeli smo obvezu usklađivanja naše vanjske politike sa Zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom Unije što, s obzirom na visoku razinu podudarnosti u stajalištima prema međunarodnim pitanjima, nije zahtijevalo posebnu prilagodbu.

Istodobno, kada postanemo država članica, naši će diplomati dobiti priliku da sudjeluju u novoosnovanoj Europskoj službi za vanjsko djelovanje, a kroz razmjenu informacija i suradnju s drugim državama članicama, dobit ćemo pristup područjima koja zasad – s obzirom na ograničenu veličinu naše diplomatsko-konzularne mreže – slabije pokrivamo.

CIVILNE I VOJNE MISIJE

Od nas se očekuje i sudjelovanje u civilnim i vojnim misijama koje Europska unija

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

pokreće radi smirivanja kriznih žarišta. U ovom trenutku naši policijski i pravosudni službenici sudjeluju u misiji poticanja vladavine prava na Kosovu (EULEX), policijski službenici obučavaju snage sigurnosti u Afganistanu (EUPOL), a nekoliko je časnika uključeno u vojno-pomorsku misiju Unije NAVFOR Atalanta radi suzbijanja piratstva uz somalijsku obalu. Sudjelovanje u svim misijama je na dobrovoljnoj bazi i Hrvatska autonomno odlučuje o svakoj takvoj mogućnosti.

TRGOVINA ORUŽJEM

Što se tiče strategije i provedbe suzbijanja ilegalne trgovine i posjedovanja malog i lakog oružja, u Hrvatskoj se još uvijek nalazi određena količina ilegalnog i neregistriranog oružja i streljiva u posjedu građana, ali se, sukladno europskim zahtjevima u ovom poglavlju, kroz akcijski plan radi na smanjivanju količine takvog oružja i na taj način pridonosi osobnoj sigurnosti svih hrvatskih građana.

RASTEREĆENJE VOJNOG PRORAČUNA

S obzirom na to da se sve države članice Unije suočavaju s ozbiljnim restrikcijama u vojnim proračunima, strategija Europske unije je da se što više potiče suradnja, dijeljenje i izgradnja komplementarnih vojnih kapaciteta među članicama. Stupanjem u članstvo, takva se mogućnost otvara i Hrvatskoj, čime bi se ulaganja u vojni proračun dodatno racionalizirala, a kvaliteta implementacije hrvatske obrambene politike podigla na višu razinu. Osim plaćanja troškova sekundiranog osoblja u misijama, ovo poglavlje nema financijskih implikacija, čime se ne opterećuje državni proračun.

ILEGALNO ORUŽJE

Mnogim hrvatskim građanima dobro je poznata kampanja »Manje oružja, manje tragedija« koja se u suradnji s brojnim ministarstvima, nevladinim organizacijama i medijima odvijala tijekom nekoliko godina da bi se smanjila količina malog i lakog oružja u nezakonitom posjedu. Provodeći takve praktične mjere koje proizlaze iz pregovora s Europskom unijom na konkretan je način poboljšana sigurnost svih hrvatskih građana i podignuta kvaliteta života. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
32

FINANCIJSKI NADZOR

Financijski nadzor obuhvaća četiri područja, i to unutarnju financijsku kontrolu u javnom sektoru, vanjsku reviziju, zaštitu financijskih interesa Europske unije i zaštitu eura od krivotvorenja.

Pojam unutarnja financijska kontrola u javnom sektoru podrazumijeva cjelokupni sustav upravljanja i kontrola koji se uspostavlja u javnoj upravi radi učinkovitog, uspješnog i odgovornog upravljanja nacionalnim proračunskim sredstvima i sredstvima Europske unije. Razvojem ovog sustava u javnoj upravi razvija se upravljanje po načelu »vrijednost za novac«, što za porezne obveznike znači bolje, kvalitetnije i jeftinije usluge za plaćeni porez.

Učinkovita vanjska revizija javnih sredstava koju obavlja profesionalna i neovisna institucija državne revizije, sukladno međunarodnim standardima i najboljoj europskoj praksi, osigurava dodatne informacije i sigurnost u to koliko se dobro upravlja javnim sredstvima i njihovom potrošnjom.

Osim navedenoga, zaštita financijskih interesa Europske unije obuhvaća operativnu suradnju država članica, koje moraju biti sposobne učinkovito surađivati s Europskim uredom za borbu protiv prijevara (OLAF) i prijavljivati slučajeve u kojima se sumnja na nepravilnosti i na prijevaru u korištenju sredstava Unije.

Zaštita eura od krivotvorenja označava obvezu financijskih institucija da povlače krivotvorene novčanice i kovanice iz optjecaja te učinkovita tijela i procedure za zaštitu od krivotvorenja.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Hrvatska u posljednjih nekoliko godina intenzivno provodi reforme sa svrhom poboljšanja upravljanja javnim financijama. Jedan je od ciljeva tih reformi unaprijediti sustave upravljanja i kontrola nad javnim sredstvima kako bismo se kao zemlja članica spremno nosili s izazovima koje donosi članstvo i mogućnostima korištenja financijskih sredstava Europske unije.

UNUTARNJI FINANCIJSKI NADZOR U JAVNOM SEKTORU

Jedna od takvih reformi uključuje uspostavu i razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru. Taj sustav je značajan s obzirom na to da pridonosi učinkovitijem, uspješnijem i odgovornijem trošenju proračunskog novca te je značajan alat za borbu protiv korupcije. Hrvatska je u dosadašnjem razdoblju u značajnoj mjeri ugradila taj sustav u gotovo sve dijelove javne uprave te poduzela brojne aktivnosti kako bi stvorila pretpostavke za njegov daljnji razvoj. Razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola uvodi nove pristupe

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

i načine upravljanja u javni sektor, što za Hrvatsku znači promjene u smjeru postavljanja strateških ciljeva poslovanja, sagledavanja rizika, uspostavu čvršćih kontrolnih mehanizama nad trošenjem i prikupljanjem proračunskih sredstava te transparentniju i odgovorniju javnu upravu. Ovaj se sustav istovremeno razvija na državnoj i na lokalnoj razini.

VANJSKA REVIZIJA

Na području vanjske revizije funkcionalna i operativna neovisnost Državnog ureda za reviziju, kao najviše državne revizijske institucije, dodatno je osigurana izmjenama Ustava u lipnju 2010.

SUZBIJANJE PRIJEVARA – OLAF

Na području uspostave sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara na štetu financijskih interesa Europske unije Hrvatska je u okviru Ministarstva financija osnovala Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevara kao središnju nacionalnu kontakt točku za suradnju s Europskim uredom za borbu protiv prijevara (OLAF) te je uspostavljena odgovarajuća administrativna struktura za suradnju tijela relevantnih za suzbijanje nepravilnosti i/ili prijevara – AFCOS sustav (Anti-Fraud Coordinating Structure).

U svrhu zaštite financijskih interesa Europske unije Kazneni zakon propisuje sva kaznena djela relevantna za prijevaru na štetu sredstava Europske unije.

Počinjena nepravilnost i/ili prijevara u korištenju financijskih sredstava Europske unije te sumnja na počinjenje istih moraju se prijaviti, bez obzira na veličinu i značaj nepravilnosti i/ili prijevare, kao i bez obzira na to jesu li iste počinjene namjerno ili iz nehaja.

Stoga, doznate li za ikakve nepravilnosti i/ili prijevare počinjene u projektima financiranima sredstvima Europske unije, možete ih prijaviti Samostalnom odjelu za suzbijanje nepravilnosti i prijevara pri Ministarstvu financija (e-adresa: nepravilnosti.eu@mfin.hr) i Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF – European Anti-Fraud Office; e-adresa: olaf-courrier@ec.europa.eu; telefaks: +32 2 29 60 853).

Kada je riječ o zaštiti eura od krivotvorenja, u okviru Hrvatske narodne banke uspostavljena je odgovarajuća administrativna struktura i procedura potrebna za borbu protiv krivotvorenja novčanica i kovanica eura. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
33

FINANCIJSKE I PRORAČUNSKE ODREDBE

Svaka država članica Europske unije ima pravo na korištenje sredstava iz proračuna Unije, ali i obvezu da uplaćuje u proračun. Proračunska sredstva Europske unije prikupljaju se iz triju osnovnih vrsta prihoda: tradicionalnih vlastitih sredstava (prihodi od carina, uključujući carine na poljoprivredne proizvode, i pristojbe na šećer), vlastitih sredstava po osnovi poreza na dodanu vrijednost (PDV) te vlastitih sredstava iz uplata država članica na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND).

Uplate vlastitih sredstava koja se temelje na BND-u najvažniji su izvor prihoda Europske unije, te tvore gotovo tri četvrtine njezinih ukupnih prihoda. One su u znatnoj mjeri izravno povezane s ekonomskom snagom pojedinih država članica.

Prihodovna strana proračuna, kao i raspodjela financijskog tereta među članicama, definira se prihvaćanjem godišnjih proračuna. Godišnji se proračun planira unutar Financijske perspektive – višegodišnjeg financijskog okvira za proračunske prioritete tijekom srednjoročnog razdoblja – koja se primarno bavi rashodnom stranom proračuna, odnosno programima koji se financiraju iz zajedničkog proračuna Unije.

PROMJENE ZA HRVATSKU

Od prvog dana članstva Hrvatska će uplaćivati potrebne doprinose u zajednički proračun Europske unije, te će biti u mogućnosti koristiti se određenim iznosom rashoda proračuna Unije iz Kohezijskog fonda i strukturnih fondova.

HRVATSKA – NETO PRIMATELJICA

Očekuje se da će Hrvatska biti neto primateljica proračunskih sredstava Europske unije, tj. više će primati iz proračuna Unije nego što će u njega uplaćivati. Ulaskom u Europsku uniju Hrvatska će se nalaziti u znatno povoljnijoj financijskoj poziciji u odnosu na vrijeme pregovora i pristupanja s obzirom na činjenicu da su iznosi pretpristupne pomoći bili pet do šest puta manji od sredstava koji će Hrvatskoj biti na raspolaganju kao punopravnoj članici.

Hrvatskoj će na raspolaganju biti i privremena financijska pomoć Unije za poboljšanje nacionalne proračunske pozicije, te za daljnje jačanje administrativnih i institucionalnih kapaciteta za provedbu pravne stečevine. Očekuje se da će za svaki upla-

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

ćeni euro u zajednički proračun Unije, Hrvatska iz njega dobiti oko tri eura. Godišnja sredstva koja će Hrvatska moći iskoristiti kao članica bit će višestruko veća od dosadašnjih u okviru pretpristupnih programa Unije. Na kraju pregovora, u okviru ovog poglavlja koje je zatvoreno za pregovore 30. lipnja 2011. godine predstavljen je Financijski paket za pristupanje Hrvatske Europskoj uniji.

➤ Opširnija informacija o Financijskom paketu nalazi se na stranici 84. ★

POGLAVLJE
34

INSTITUCIJE

O poglavlju Institucije nije se pregovaralo na uobičajen način. Za to pregovaračko poglavlje nije provedeno redovno analitičko ispitivanje zakonodavstva kako bi se utvrdilo koje je hrvatske zakone potrebno usklađivati s propisima Europske unije, već je poglavlje, nakon usvajanja i predstavljanja Zajedničkog stajališta Europske unije i Pregovaračkog stajališta Hrvatske na sastanku Međuvladine konferencije o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji, održanom 5. studenoga 2010. godine, zatvoreno za pregovore. Hrvatskoj će temeljem rezultata pregovora o ovom poglavlju biti dodijeljen, nakon što pristupi Uniji, pripadajući broj mjesta u institucijama Europske unije.

PROMJENE ZA HRVATSKU

VIJEĆE

Hrvatska će, kad postane državom članicom Europske unije, dobiti 7 glasova pri usvajanju odluka Europskog vijeća i Vijeća Europske unije za koje se zahtjeva kvalificirana većina. (Europsko vijeće čine šefovi država ili vlada država članica, zajedno s njegovim predsjednikom i predsjednikom Europske komisije. Europsko vijeće treba razlikovati od Vijeća Europske unije koje je krovna zakonodavna institucija Unije – tu ulogu dijeli s Europskim parlamentom – a sastavljeno je od ministara nacionalnih vlada država članica. Vijeće Europske unije sastaje se u različitim resornim oblicima, što ovisi o predmetu o kojem se raspravlja ili donosi odluka.)

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622
Tu pripadamo

EUROPSKA KOMISIJA

Hrvatska pristupajući Europskoj uniji dobiva, kao i ostale države članice, jednog člana u Europskoj komisiji.

EUROPSKI PARLAMENT

Hrvatskoj je za vrijeme mandata sadašnjeg saziva Europskoga parlamenta dodijeljeno 12 zastupničkih mjesta. Postane li Hrvatska punopravnom članicom Europske unije šest ili više mjeseci prije sljedećih izbora za Europski parlament (izbori u lipnju 2014), tada će u Hrvatskoj biti provedeni posebni izbori za Europski parlament. Ako Hrvatska pristupi Uniji u razdoblju kraćem od šest mjeseci do sljedećih izbora za Europski parlament, tada u Europski parlament šalje 12 zastupnika iz Hrvatskog sabora. Dodijeljenih 12 zastupničkih mjesta je privremeno rješenje, kako za Hrvatsku tako i za sve ostale države članice, budući da će Europski parlament tijekom ovog parlamentarnog razdoblja povećati (i bez hrvatskih zastupnika) broj zastupnika sa sadašnjih 736 na 754, dok bi po Lisabonskom ugovoru trebao imati 751 zastupnika. Koliko će zastupnika u sljedećem sazivu Europskog parlamenta imati pojedina država članica, odlučit će Europsko vijeće.

OSTALE INSTITUCIJE

Ostala mjesta za Hrvatsku u institucijama Unije odnose se na Sud Europske unije, gdje će Hrvatska imati po jednog suca u Sudu i u Općem sudu, Europsku središnju banku gdje je u Općem vijeću banke rezervirano mjesto za guvernera HNB-a te Revizorski sud u koji će Hrvatska po pristupanju predložiti jednog svojeg državljanina kao člana. Hrvatska dobiva i 9 mjesta u Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, a jednako toliko i u Odboru regija. Jedan ministar iz Hrvatske predstavljat će državu u Vijeću guvernera Europske investicijske banke. Po Ugovoru o Euratomu, Hrvatska će kao država članica imati svog predstavnika u Znanstvenom i tehničkom odboru Euratoma.

HRVATSKI JEZIK

Kroz ovo je poglavlje također utvrđeno da će hrvatski jezik biti priznat kao izvorni jezik osnivačkih ugovora Europske unije te da će dokumenti institucija Unije od pristupanja Hrvatske biti sastavljeni i na hrvatskom jeziku. Hrvatski će jezik također biti priznat kao službeni i radni jezik institucija Unije.

Predviđena su daljnja imenovanja nakon pristupanja Hrvatske Uniji, a sukladno uvjetima i u skladu s postupcima utvrđenima za imenovanje članova različitih odbora, skupina, agencija ili drugih tijela Europske unije. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

POGLAVLJE
35

OSTALA PITANJA

Ovo poglavlje uključuje razna pitanja koja se mogu pojaviti tijekom pregovora, a koja nisu obuhvaćena ostalim pregovaračkim poglavljima ili su se pojavila nakon zatvaranja drugih poglavlja. Primjerice riječ je o sudjelovanju Hrvatske u Europskom razvojnom fondu, Istraživačkom fondu za ugljen i čelik te Europskoj investicijskoj banci. Obuhvaćeni su također prijelazni aranžmani za razdoblje između potpisivanja Ugovora o pristupanju i ulaska u Uniju, upravljanje pretpristupnim fondovima i nakon ulaska u Uniju, poseban režim carinskih kontrola pri prolasku kroz tzv. Neumski koridor, pitanje praćenja ispunjavanja preuzetih obveza Hrvatske u razdoblju do pristupanja i tzv. zaštitne klauzule (opća ekonomska klauzula, klauzula koja se odnosi na unutarnje tržište te klauzula koja se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde). U ovom poglavlju dogovoren je i poseban Protokol o Kyotskom protokolu. ★

OSTVARENI PREGOVARAČKI ZAHTJEVI HRVATSKE

Neumski koridor. Uzimajući u obzir zemljopisnu specifičnost i dužinu neumskog koridora (9 km), Hrvatska je osigurala da, po pristupanju Europskoj uniji, može primjenjivati posebni režim koji omogućuje izuzeće za domaću robu koja prolazi kroz neumski koridor od obveze podnošenja ulaznih/izlaznih skraćenih deklaracija (prethodne najave pošiljki elektroničkim putem). Taj će se režim primjenjivati na pošiljke robe čija ukupna vrijednost navedena na računu ili prijevoznoj ispravi ne premašuje 10.000 €. Time je omogućeno neometano kretanje najvećeg dijela domaće robe preko stranog carinskog područja (neumski koridor), što je od prioritetne važnosti za opskrbu dubrovačkog područja.

Kyotski protokol. Europska unija Hrvatskoj je prenijela do 7 milijuna tona CO_2, tj. jedinica dodijeljene kvote izdanih temeljem Kyotskog protokola za razdoblje 2008–2012, ako Hrvatskoj to bude potrebno, uz uvjet da će potrošeni dio ovog iznosa Hrvatska morati vratiti u razdoblju 2013–2020, a kako bi se Hrvatskoj omogućilo da u potpunosti ispuni svoj cilj prema Kyotskom protokolu.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

DODATAK I

PREGLED OSTVARENIH PREGOVARAČKIH ZAHTJEVA HRVATSKE

POGLAVLJE 2: SLOBODA KRETANJA ROBA

Dostupnost lijekova. Za određene lijekove koji su registrirani u Hrvatskoj osigurano je prijelazno razdoblje od 4 godine od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji radi usklađivanja i nadogradnje dokumentacije za stavljanje gotovih lijekova u promet prema europskim propisima. Time je osigurano da lijekovi čija dokumentacija nije u potpunosti usklađena s propisima Europske unije budu i dalje dostupni na hrvatskom tržištu.

POGLAVLJE 3: PRAVO POSLOVNOG NASTANA I SLOBODA PRUŽANJA USLUGA

Priznavanje stručnih kvalifikacija. Stručne kvalifikacije za medicinske sestre za opću njegu koje su stekle srednjoškolsku naobrazbu na području Hrvatske bit će priznate na području Europske unije.

Hrvatska je osigurala da se državljanima država članica Europske unije, što dakako i prije svega uključuje hrvatske državljane, od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, formalne kvalifikacije stečene do 8. listopada 1991. godine na području bivše Jugoslavije, a koje hrvatsko zakonodavstvo izrijekom izjednačava s dokazima o kvalifikacijama stečenim na području Hrvatske, priznaju kao stečena prava, osim u slučaju stručnih kvalifikacija za primalje sa srednjoškolskim obrazovanjem.

POGLAVLJE 4: SLOBODA KRETANJA KAPITALA

Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem. Hrvatska će 7 godina od dana pristupanja Europskoj uniji zadržati postojeća ograničenja na kupovinu poljoprivrednog zemljišta od strane državljana država članica Unije. Budemo li smatrali potrebnim, pod određenim uvjetima moći ćemo tražiti produljenje za još 3 godine.

POGLAVLJE 6: FINANCIJSKE USLUGE

Kreditne unije koje posluju na teritoriju Hrvatske, kao i Hrvatska banka za obnovu i razvitak, trajno su izuzete od primjene propisa Europske unije o kreditnim institucijama.

POGLAVLJE 11: POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVITAK

1. IZRAVNA PLAĆANJA I OSTALE POTPORE U POLJOPRIVREDI

Utvrđeno referentno razdoblje. Hrvatska je osigurala da razdoblje 2005–2007. bude referentno za biljnu i stočarsku proizvodnju. Iznimka je proizvodnja mlijeka, gdje je kao referentno razdoblje određena 2007. godina, i proizvodnja šećera, gdje je referentno razdoblje 2004–2008.

Referentno razdoblje služi za izračunavanje financijske omotnice za izravna plaćanja koja će Hrvatskoj biti dostupna nakon pristupa Europskoj uniji, kao i za izračunavanje kvote za proizvodnju mlijeka i šećera.

Financijska omotnica za minirano poljoprivredno zemljište. Slijedom svoje specifične situacije zbog Domovinskog rata, Hrvatska je osigurala da se u izračun financijske omotnice za izravna plaćanja uključi minirano i minski sumnjivo poljoprivredno zemljište koje se nije moglo koristiti u referentnom razdoblju.

U proračunu Europske unije za minirano i minski sumnjivo zemljište predviđena je rezerva, svota od 9,6 milijuna eura (na temelju podataka o razminiranom zemljištu u razdoblju 2005–2009. i stanju miniranih površina od 1. siječnja 2010).

Korištenje nacionalne rezerve. Hrvatska je osigurala mogućnost korištenja nacionalne rezerve (pod uvjetom da nacionalna rezerva ne iznosi više od 20% vrijednosti nacionalne omotnice), tj. utvrđivanja dodatnih prava na plaćanje u pojedinim osjetljivim sektorima, i to za proizvodnju mlijeka, tov goveda, ovce i koze i proizvodnju duhana, u okviru modela jedinstvenih plaćanja (eng. *single payment system* – SPS) sukladno propisima Europske unije.

SPS-model je sustav izravnih plaćanja koji nije povezan s proizvodnjom, a pravo na potporu ostvaruje se na temelju utvrđenih

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622
Tu pripadamo

prava na plaćanja izračunatih na temelju obujma proizvodnje i ostvarenih plaćanja iz referentnog razdoblja (za Hrvatsku je to, ovisno o proizvodnji, dio plaćanja iz 2011. i dio plaćanja iz 2012. godine). Pritom se u prava na plaćanja ne uračunava moguće povećanje ili do neke mjere smanjivanje proizvodnje u idućem razdoblju. Proizvođači u SPS-modelu imaju slobodu izbora što proizvoditi, a obvezni su zadovoljavati uvjete višestruke sukladnosti (eng. *cross-compliance*), što znači da moraju ispunjavati propisane uvjete povezane sa zaštitom okoliša, zdravljem ljudi, životinja i bilja te s dobrobiti životinja, kao i uvjete povezane s dobrom poljoprivrednom i okolišnom praksom.

Postupno usklađivanje s propisima o višestrukoj sukladnosti. Hrvatska je osigurala postupnu primjenu određenih propisa Europske unije koji se tiču zahtjeva koje su poljoprivrednici dužni ispuniti radi ostvarivanja prava na izravna plaćanja, u skladu s propisima višestruke sukladnosti na način da:

- uvjeti glede zaštite okoliša, javnog zdravlja i zdravlja životinja te označavanja i registracije životinja postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2014. godine;
- uvjeti glede javnog zdravlja te zdravlja životinja i bilja, kao i izvješćivanja o bolestima postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2016. godine;
- uvjeti glede dobrobiti životinja postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2018. godine.

Tim modelom omogućit će se da se kroz prijelazno razdoblje zahtjevi višestruke sukladnosti uvode postupno, posebice zbog potreba provedbe nužne edukacije, informiranja i pripreme velikog broja poljoprivrednih gospodarstava, te funkcionalne uspostave cijelog sustava.

100 eura: minimum godišnjih izravnih plaćanja. Hrvatska je osigurala da se kao minimalni zahtjev ukupnog iznosa izravnih plaćanja u određenoj godini za korisnike izravnih plaćanja u Hrvatskoj utvrdi iznos od 100 €.

Namjera je da se na korisnike izravnih plaćanja u Hrvatskoj primijeni isključivo kriterij vrijednosti ukupnog iznosa izravnih plaćanja, to jest prag od 100 € po korisniku.

Mogućnost primjene dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja do punog iznosa potpore od prve godine članstva. U prvih deset godina hrvatskog članstva u Europskoj uniji izravna plaćanja poljoprivrednicima postupno će prelaziti s nacionalnih sredstava na europske fondove. U skladu s time, nakon što Hrvatska postane članicom Europske unije, iznos kojim će Europska unija iz svojih poljoprivrednih fondova sudjelovati u cjelokupnom iznosu za izravna plaćanja povećavat će se na sljedeći način tijekom desetogodišnjeg razdoblja: 25% od cjelokupnog iznosa za izravna plaćanja prve godine članstva, 30% druge, 35% treće i 40% četvrte godine, a nakon toga desetpostotno povećanje svake naredne godine.

S obzirom na to Hrvatskoj je zbog takvog postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice iz poljoprivrednih fondova Europske unije odobrena primjena dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja do punog (100%) iznosa potpore od prve godine članstva.

To znači da će Hrvatska nakon ulaska u Europsku uniju, od prve godine članstva, zadržati istu razinu izravnih plaćanja koja se danas isplaćuju (oko 373 milijuna eura). Puni iznos potpore od prve godine članstva omogućit će ravnopravnu poziciju hrvatskim poljoprivrednicima na jedinstvenom europskom tržištu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i njihovo uključivanje na to tržište bez naglih šokova izazvanih promjenama razine potpore, odnosno veću stabilnost dohotka od poljoprivrede. Treba također napomenuti da, za razliku od Hrvatske, u prošlom, petom valu proširenja, nijednoj državi nije odobrena tzv. dopuna financijske omotnice sredstvima iz nacionalnog proračuna do 100% tj. do punog iznosa.

Državna pomoć produžena za još 3 godine. Hrvatska je osigurala da joj se u prijelaznom razdoblju od 3 godine od dana pristupanja Europskoj uniji dozvoli primjena mjera državne pomoći koje su bile na snazi prije pristupanja, a koje želi zadržati u statusu postojeće državne pomoći, uz obvezu da u roku od najviše četiri mjeseca od datuma pristupanja dostavi Europskoj komisiji popis postojećih mjera državne pomoći.

Ovo znači da će u razdoblju od tri godine od pristupanja Uniji Hrvatska imati pravo isplaćivati određene mjere nacionalne državne pomoći koje nisu dio zajedničke politike Europske unije. Te se mjere odnose na šećernu repu, ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje, duhan, mliječne krave i rasplodne krmače.

Izravna plaćanja za krave dojilje, ovce i koze. Hrvatska je osigurala mogućnost isplate izravnih plaćanja povezanih s brojem grla za najviše 105.270 grla krava dojilja te za najviše 542.651 grla ovaca i koza.

Hrvatska temelji ovaj zahtjev na broju krava dojilja te ovaca i koza za koje je ostvareno

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

pravo na izravna plaćanja u proizvodnim godinama 2009. i 2010, kao i na očekivanom smanjenju prihvatljivog broja životinja u skladu s planiranim manjim modifikacijama nacionalnih propisa za razdoblje od 2011. godine.

Hrvatska već dugi niz godina primjenjuje plaćanja po grlu za krave dojilje te ovce i koze. Stoga je predviđeno zadržavanje sustava proizvodno vezanih plaćanja za krave dojilje, ovce i koze.

2. TRGOVINSKI MEHANIZMI

Zbog postojećih trendova u razmjeni sa zemljama Europske unije koji ukazuju na mogućnost znatnijeg porasta unosa pojedinih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda iz država članica Unije nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, odnosno pojave ozbiljnijih poremećaja na hrvatskom tržištu tih proizvoda, Hrvatska je zatražila i u pregovorima osigurala pravo primjene zaštitnih mehanizama koji stoje na raspolaganju drugim državama članicama Europske unije, jer bi se u suprotnome našla u neravnopravnom položaju na europskom zajedničkom tržištu. Slijedom navedenog, postignuto je sljedeće:

Izvozne subvencije i posebne zaštitne mjere. Hrvatska je osigurala danom pristupanja Europskoj uniji pravo primjene svih odredaba pravne stečevine Europske unije koje se tiču korištenja izvoznih subvencija i posebnih zaštitnih mjera, kao i drugih trgovinskih mjera koje stoje na raspolaganju državama članicama Unije.

Zaštitne mjere od povećanog unosa proizvoda. Hrvatska je osigurala danom pristupanja Europskoj uniji pravo primjene zaštitnih mjera u slučaju ozbiljnih poremećaja na tržištu, koji bi mogli nastupiti zbog povećanog unosa proizvoda iz drugih država članica Unije.

3. UREĐENJE TRŽIŠTA PO SEKTORIMA

Šećer. Hrvatska je osigurala godišnju proizvodnu kvotu za šećer od šećerne repe u visini od 192.877 tona.

Hrvatska je osigurala za prijelazno razdoblje od tri godine od dana pristupanja Europskoj uniji nacionalnu kvotu za uvoz sirovog šećera za rafinaciju u visini 40.000 tona godišnje uz plaćanje carine od 98 € po toni.

Tražena kvota u visini od 40.000 tona odgovara kvoti za uvoz sirovog šećera koju je Hrvatskoj dodijelila Svjetska trgovinska organizacija.

Hrvatska je osigurala da se kao kriterij za priznavanje statusa tvrtke za rafinaciju sirovog šećera u slučaju Hrvatske ne primjenjuje razdoblje koje je inače predviđeno pravnim propisima Europske unije, već da se uzme u obzir prosječno ostvarena rafinacija u razdoblju 2007–2008.

Sve tri hrvatske šećerane proizvode šećer iz repe i rafiniraju uvezeni sirovi šećer, čime osiguravaju optimalno korištenje svojih proizvodnih kapaciteta. Stoga im treba osigurati mogućnost uvoza šećera, odnosno dobivanja uvoznih licenci, i nakon pristupanja Europskoj uniji.

Mlijeko. Hrvatska je osigurala nacionalnu proizvodnu kvotu za mlijeko u visini od 750.000 tona te dodatnu kvotu za restrukturiranje u sektoru mljekarstva u visini 2% nacionalne kvote koja bi Hrvatskoj bila na raspolaganju od 1. travnja prve kvotne godine nakon pristupanja Europskoj uniji u mjeri u kojoj je u razdoblju 2009–2012. smanjena potrošnja mlijeka i mliječnih proizvoda na gospodarstvima.

Nadalje, s obzirom na promjene u sustavu uređenja tržišta mlijeka uvedene promjenom pravnih propisa Europske unije, Hrvatska je osigurala da joj se prilikom pristupanja Europskoj uniji odobri jednokratno povećanje kvote u iznosu od 2%, sukladno povećanju mliječne kvote od 1% godišnje koje je odobreno državama članicama Unije tijekom razdoblja od 5 godina zaključno s proizvodnom godinom 2013/2014.

Mliječna mast. Hrvatskoj je odobren referentni udio mliječne masti u mlijeku u iznosu od 4,07%, to jest 40,7 g/kg mlijeka.

Zaštićene oznake izvornosti. Hrvatska je osigurala uvrštenje sljedećih zaštićenih oznaka izvornosti za vino u odgovarajuće pravne propise Europske unije:

1. Dalmatinska zagora
2. Dingač
3. Hrvatsko primorje
4. Istočna kontinentalna Hrvatska
5. Hrvatska Istra
6. Moslavina
7. Plešivica
8. Hrvatsko Podunavlje
9. Pokuplje
10. Prigorje-Bilogora
11. Primorska Hrvatska
12. Sjeverna Dalmacija
13. Slavonija
14. Srednja i Južna Dalmacija
15. Zagorje-Međimurje
16. Zapadna kontinentalna Hrvatska.

Uvrštena vinogradarska područja. Hrvatska je osigurala uvrštavanje svojih vinogradarskih područja u odgovarajuće pravne propise Europske unije:

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

- zona B – površine pod vinogradima u podregijama: Moslavina, Prigorje-Bilogora, Plešivica, Pokuplje, Zagorje-Međimurje
- zona CI – površine pod vinogradima u podregijama: Hrvatsko Podunavlje i Slavonija
- zona CII – površine pod vinogradima u podregijama: Hrvatska Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Sjeverna Dalmacija, Srednja i Južna Dalmacija.

Uvrštene tradicionalne oznake. Hrvatska je osigurala uvrštavanje sljedećih tradicionalnih oznaka na Listu tradicionalnih izraza odgovarajućih pravnih propisa Europske unije:

- »kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom« ili »kvalitetno vino KZP« (uz ovaj izraz može stajati »mlado vino«, »arhivsko vino«, »desertno vino«);
- »vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom« ili »vrhunsko vino KZP«; (uz ovaj izraz može stajati »arhivsko vino«, »desertno vino«, »kasna berba«, »izborna berba«, »izborna berba bobica«, »izborna berba prosušenih bobica«, »ledeno vino«).

Hrvatska je osigurala da se u Listu tradicionalnih izraza odgovarajućih pravnih propisa Europske unije uključe tradicionalne oznake:

- »kvalitetno biser vino«
- »vrhunsko pjenušavo vino«.

Opolo, Plavac, Bermet, Mlado vino portugizac. Hrvatska je osigurala da se tradicionalne oznake Opolo i Plavac uključe na Listu tradicionalnih izraza odgovarajućih pravnih propisa Europske unije.

Hrvatska je usto osigurala da se aromatizirano vino Bermet definira u odgovarajućem propisu Europske unije i uključi na spomenutu listu sa svojom zemljopisnom oznakom kao »Samoborski bermet«.

U vezi s tradicionalnom oznakom Mlado vino portugizac Hrvatska je osigurala da se vina stavljena na tržište ili označena tom oznakom prije dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji mogu prodavati do iskorištenja zaliha.

Tradicionalni izrazi za vino. Hrvatska je osigurala da se hrvatski tradicionalno korišteni izrazi za vino uključe u odgovarajuće propise Europske unije, čime se omogućuje njihovo daljnje korištenje i nakon pristupanja Uniji, ali i osigurava njihova zaštita na razini Europske unije.

Financijska omotnica za sektor vina. Hrvatska je osigurala da se za obračun financijske omotnice za vinarski sektor, predviđene za financiranje programa u vinogradarstvu, koriste podaci o proizvodnji vina u referentnom razdoblju 2005–2007. te podatak o površini pod vinogradima u 2007. godini. U skladu s tim Hrvatskoj je odobren iznos od 10,8 milijuna eura za financijsku omotnicu za vinarski sektor.

Vinarski sektor je važan gospodarski sektor s dugom tradicijom u Hrvatskoj. Hrvatskoj je utvrđena financijska omotnica za vinarski sektor sukladno metodologiji izračuna vinske omotnice za sve države članice Europske unije u kojima se proizvodi vino od grožđa iz vlastitih vinograda. Omotnica će se koristiti u skladu s propisima Europske unije, tj. za financiranje programa u vinarskom sektoru.

Jaka alkoholna pića. Hrvatska je osigurala uvrštavanje u odgovarajuće pravne propise Europske unije sljedećih jakih alkoholnih pića: Hrvatska loza, Hrvatska travarica, Hrvatski pelinkovac, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica i Zadarski maraschino.

Marmelada. Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje za stavljanje na hrvatsko tržište, u razdoblju od dana pristupanja Europskoj uniji do iskorištenja zaliha, proizvoda pod nazivima »domaća marmelada« i »ekstra domaća marmelada«. Nakon isteka prijelaznog razdoblja, marmelada će se i dalje moći proizvoditi i stavljati na tržište, ali samo ako je izrađena od citrusnog voća. Marmelade od ostalog, dakle necitrusnog voća će se i dalje moći proizvoditi i stavljati na tržište, ali pod novim nazivom, »džem« i »ekstra džem«.

Na tržištu Europske unije proizvod pod nazivom »marmelada« ima različite parametre kakvoće i proizvodi se isključivo iz citrusnog voća u odnosu na proizvod koji se pod istim nazivom proizvodi u Hrvatskoj. Naime, u Hrvatskoj se proizvod pod nazivom »marmelada« proizvodi i od drugih vrsta voća. Uzimajući u obzir navike hrvatskih potrošača kao i potrebe proizvođača da se usklade s novim zahtjevima, potrebno je prijelazno razdoblje do iskorištenja zaliha za stavljanje na hrvatsko tržište proizvoda pod nazivima »domaća marmelada« i »ekstra domaća marmelada«.

Pekmez. Hrvatska je osigurala mogućnost stavljanja na zajedničko tržište Europske unije tradicionalnog hrvatskog proizvoda pod nazivom »pekmez«, koji do sada nije bio prisutan na tom tržištu.

Proizvod pod nazivom »pekmez« je tradicionalan proizvod u Hrvatskoj. Budući da se takav proizvod ne proizvodi u Europskoj uniji i nije propisan pravnim propisima Europske unije, u interesu potrošača je daljnja proizvodnja ovoga proizvoda. Trend porasta

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622
Tu pripadamo

proizvodnje (sa 297.000 kg u 1998. godini na 662.000 kg u 2007. godini), prepoznatljivost te visoka kvaliteta proizvoda razlozi su zbog kojih se traži mogućnost stavljanja tog proizvoda pod nazivom »pekmez« na hrvatsko tržište i zajedničko tržište Europske unije.

4. POLITIKA KVALITETE

Za poljoprivredne i prehrambene proizvode koji na dan pristupanja Europskoj uniji budu već registrirani i zaštićeni na nacionalnoj razini bilo oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla ili oznakama tradicionalnog ugleda (npr. Istarski pršut i sl.), Hrvatska je postigla da se zahtjevi za njihovu registraciju na razini Europske unije mogu predati i do 12 mjeseci od dana pristupanja.

5. RURALNI RAZVOJ

Potpore samoopskrbnim poljoprivrednim gospodarstvima i potpore za uspostavu proizvođačkih organizacija. Hrvatska je osigurala mogućnost da u prijelaznom razdoblju financira mjere potpore za pretežno samoopskrbna poljoprivredna gospodarstva te za uspostavu proizvođačkih organizacija sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) do 31. prosinca 2017. godine, a s obzirom na strukturne poteškoće u hrvatskoj poljoprivredi.

Financiranje iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Hrvatska je osigurala mogućnost da u novom programskom razdoblju (2014–2020) planira za polovicu manje sredstava za provedbu mjera ruralnog razvoja iz osi IV (LEADER mjere) od trenutačno važećeg obaveznog minimuma, a s obzirom na početak primjene LEADER pristupa u ruralnom razvoju u smislu financiranja rada lokalnih akcijskih grupa i realizacije njihovih projekata sredstvima Europskog fonda za ruralni razvoj (EAFRD).

Nitratna direktiva. Hrvatska je osigurala mogućnost da u novom programskom razdoblju (2014–2020) financira sredstvima Europskog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) većim intenzitetom potpore (do maksimalnih 75%) one projekte koji su povezani s provedbom Nitratne direktive (rukovanje stajskim gnojivom), a s obzirom na potrebu ispunjenja europskih standarda u zaštiti okoliša i činjenicu da takvi projekti ne generiraju dobit u ekonomskom pogledu.

Od IPARD-a do Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Ex-post evaluacija programa IPARD je obveza koja proizlazi iz međunarodnog ugovora, a Hrvatska je osigurala mogućnost financiranja te aktivnosti sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) u novom programskom razdoblju.

Hrvatska je osigurala mogućnost da se sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) tijekom 2014, 2015. i 2016. godine sufinanciraju izravna plaćanja, a s obzirom na činjenicu visoke razine izravnih plaćanja u Hrvatskoj i potrebu rasterećenja državnog proračuna u prvim godinama članstva u Europskoj uniji.

POGLAVLJE 12: SIGURNOST HRANE, VETERINARSTVO I FITOSANITARNI NADZOR

Dobrobit životinja (zabrana držanja kokoši nesilica u neobogaćenim kavezima). Hrvatska je nakon pristupanja Europskoj uniji osigurala mogućnost zadržavanja kokoši nesilica u postojećim kavezima, koji nisu u skladu s pravnom stečevinom Europske unije, do kraja proizvodnog ciklusa koji je započeo prije dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, i to u razdoblju koje neće biti duže od 12 mjeseci od dana pristupanja.

Posebna pravila za proizvode životinjskog podrijetla. Za određene objekte u sektoru mesa, mlijeka i ribe i objekte koji se bave preradom nusproizvoda životinjskog podrijetla, a koji neće biti usklađeni sa strukturnim zahtjevima predviđenima pravnim propisima Europske unije na dan pristupanja Uniji, Hrvatska je osigurala mogućnost korištenja prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2015. godine. Objektima u prijelaznom razdoblju bit će dozvoljeno stavljati proizvode samo na tržište Hrvatske i na tržišta trećih zemalja.

Posebna pravila za pojedina sjemena. Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2014. godine za primjenu pravnih propisa Europske unije, za stavljanje na tržište sjemena sorti repe, žitarica, uljarica i predivog bilja, krmnog bilja, sjemenskog krumpira i povrća. Tijekom prijelaznog razdoblja takvo sjeme stavljat će se isključivo na tržište Hrvatske.

POGLAVLJE 13: RIBARSTVO

Ribarski alati. Hrvatska je osigurala da tijekom prijelaznog razdoblja do 30. lipnja 2014. godine na dubinama manjim od 50 metara zadrži korištenje pridnene povlačne mreže koče na udaljenosti od jedne i pol nautičke milje od obale za plovila koja ribare

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622
Tu pripadamo

uz obalu Istre. Nadalje, tijekom prijelaznog razdoblja omogućeno je i da se duž cijele obale za sva plovila manja od 15 metara na dubinama većim od 50 metara zadrži korištenje pridnene povlačne mreže koče na udaljenosti od jedne nautičke milje od obale. Ovaj režim moguće je trajno zadržati, pod uvjetom izrade planova upravljanja koje mora odobriti Europska komisija. Što se tiče ostalih tradicionalnih ribolovnih alata, Hrvatska nakon pristupanja Europskoj uniji može zadržati u primjeni veliku većinu njih, uz uvjet izrade odgovarajućih planova upravljanja i dostave svih potrebnih dokaza da oni zadovoljavaju kriterijima koje propisuje pravna stečevina Europske unije.

Mali ribolov. Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2014. godine za zadržavanje kategorije malog ribolova za osobne potrebe, uz uvjet postupnog ukidanja i preusmjeravanja današnjih malih ribara u kategorije bilo gospodarskog bilo rekreacijskog ribolova, sukladno relevantnim pravnim propisima Europske unije.

Posebni režim za udaljene otoke. Hrvatskoj je, zbog povećanih troškova proizvodnje i udaljenosti, odobrena stopa sufinanciranja projekata na otocima Mljet, Vis, Dugi otok i Lastovo, u iznosu do 85%. Ovo znači da će, u dijelu javnih sredstava kojima se sufinanciraju projekti iz europskih fondova, na navedena četiri hrvatska otoka Europski fond za ribarstvo sudjelovati s 85%, dok u drugim državama Unije sudjeluje sa 75%. Takav sustav se primjenjuje još samo na grčkim otocima.

Postojeće državne potpore. Hrvatska je osigurala primjenu nekih potpora koje su na snazi prije pristupanja, a koje želi zadržati u statusu postojećih državnih potpora (eng. *existing aid*), u smislu odgovarajućih pravnih propisa Europske unije, uz obvezu da u roku od najkasnije četiri mjeseca od datuma pristupanja dostavi Europskoj komisiji popis postojećih državnih potpora koje namjerava zadržati.

POGLAVLJE 14: PROMETNA POLITIKA

Javni obalni linijski promet. Na području pomorskog prometa, javni obalni linijski pomorski promet između hrvatskih luka do početka 2017. moći će obavljati samo hrvatski brodari.

Kružna turistička putovanja. Na području pomorskog prometa, kružna putovanja turističkim brodovima između hrvatskih luka do početka 2015. bit će rezervirana samo za hrvatske brodare.

POGLAVLJE 16: POREZI

Građevinsko zemljište. Hrvatska može nastaviti s oslobađanjem od plaćanja PDV-a na građevinsko zemljište do 31. prosinca 2014.

Cigarete. U pogledu trošarina na cigarete, Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine za dostizanje razina oporezivanja Europske unije.

Međunarodni prijevoz putnika. Hrvatska je osigurala izuzeće za oslobođenje od PDV-a na međunarodni prijevoz putnika.

Prag za ulazak u sustav PDV-a. Hrvatska je osigurala izuzeće kojim joj je omogućeno da visina praga za ulazak u kategoriju obveznika plaćanja PDV-a iznosi 35.000 €. To znači da fizičke i pravne osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost te koje ostvare godišnji prihod manji od navedenog praga neće biti podložne plaćanju PDV-a.

POGLAVLJE 22: REGIONALNA POLITIKA I KOORDINACIJA STRUKTURNIH INSTRUMENATA

Povoljniji uvjet za provedbu projekata. Hrvatskoj je odobren zahtjev prema kojem se na projekte koji će se provoditi uz sufinanciranje sredstvima Kohezijske politike Europske unije do 31. prosinca 2013. neće primjenjivati važeće pravilo »n+2«, nego pravilo »n+3«, koje se primjenjuje i na projekte sufinancirane sredstvima iz predpristupnog programa IPA.

Pravilo »n+3« znači da Europska komisija automatski povlači neiskorištena financijska sredstva, odnosno sredstva za koja nije primila zahtjev za plaćanjem do kraja treće godine nakon godine utvrđivanja godišnjeg proračunskog izdvajanja. Prihvaćanjem tog pregovaračkog zahtjeva Hrvatskoj je omogućeno da godinu dana duže koristi dodijeljena sredstva za provedbu projekata sufinanciranih sredstvima iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda u okviru trenutačne Financijske perspektive Unije (2007–2013), što izravnim korisnicima projekta pruža dodatno vrijeme za kvalitetno ostvarivanje ciljeva projekta i korištenje cjelokupnog iznosa namijenjenog iz europskog proračuna.

POGLAVLJE 24: PRAVDA, SLOBODA I SIGURNOST

Zajednički granični prijelazi s BiH. Hrvatska je osigurala da, odstupajući od europskih propisa, a do donošenja odluke Vijeća Europske unije o punoj primjeni odredbi

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj, može zadržati granične prijelaze na zajedničkim lokacijama na granici s Bosnom i Hercegovinom na kojima granična policija jedne strane kontrolira ulazak i izlazak na teritoriju druge strane. S tim u vezi Hrvatska će osigurati da odgovarajući dvostrani sporazumi između Hrvatske i Bosne i Hercegovine predvide da se na graničnim prijelazima na zajedničkim lokacijama moraju poštovati načela pravne stečevine Europske unije.

POGLAVLJE 27: OKOLIŠ

1. KAKVOĆA ZRAKA

Planovi za kakvoću zraka. Po pristupanju Europskoj uniji, Hrvatska će iskoristiti dobivenu mogućnost izrade planova za kakvoću zraka i odgodu krajnjih rokova za postizanje usklađenosti s europskom Direktivom o kakvoći okolnog zraka i čišćem zraku za Europu. Hrvatska poduzima mjere smanjivanja razine onečišćenja prema postojećem Nacionalnom planu za zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka za pojedine onečišćujuće tvari za određena područja radi postizanja dopuštenih graničnih vrijednosti tih tvari u zraku sukladno europskim propisima te radi na nadogradnji postojeće mreže za praćenje kakvoće zraka.

Dopuštene razine prisutnosti lebdećih čestica. Radi primjene europskih propisa o smanjenju razine izloženosti onečišćenju iz zraka i izloženosti određenim vrstama onečišćujućih tvari u zraku štetnih za zdravlje ljudi, pri izračunu dopuštene razine prisutnosti lebdećih čestica ($PM_{2,5}$) u zraku, kao početna godina za Hrvatsku uzet će se druga godina od pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. PM je naziv za čestice u zraku, uključujući čestice prašine, prljavštine, čađe, dima i kapljice tekućine. Čestice manje od 2,5 mikrometara u promjeru ($PM_{2,5}$) nazivaju se »fine« čestice te predstavljaju značajan zdravstveni rizik jer zbog svoje male veličine (otprilike 1/30 prosječne širine ljudske kose) mogu prodrijeti duboko u pluća.

2. GOSPODARENJE OTPADOM

Centri za gospodarenje otpadom. Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2018. godine za izgradnju potrebnih centara za gospodarenje otpadom.

Smanjenje udjela biorazgradivog otpada. Hrvatska će tijekom odobrenog prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2020. godine postupno smanjivati udio biorazgradivog otpada na odlagalištima kako bi postigla traženu razinu od 35% masenog udjela biorazgradivog komunalnog otpada.

3. KAKVOĆA VODA

Otpadne vode. Kako bi izgradila sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2023. godine.

Pitka voda. Za ispunjavanje novih ili strožih zahtjeva javne vodoopskrbe kojima se osigurava veća kakvoća vode namijenjene za piće, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2018. godine. Po pristupanju Europskoj uniji, Hrvatska će zatražiti daljnje produljenje roka radi ispunjavanja ovih zahtjeva za dodatne 3 godine.

Površinske i podzemne vode. Hrvatska će najkasnije do pristupanja Europskoj uniji izraditi akcijski program kojim će se uspostaviti razdoblje prilagodbe od 4 godine potrebno za izgradnju spremnika za stajski gnoj na poljoprivrednim gospodarstvima koja imaju stoku, čija primjena počinje nakon pristupanja Uniji. Izgradnja tih spremnika ima svrhu zaštite površinskih i podzemnih voda, osobito onih koje se koriste za piće, na područjima na kojima postoji mogućnost onečišćenja od otpadnih voda s poljoprivrednih gospodarstava.

4. INDUSTRIJSKO ONEČIŠĆENJE I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Okolišne dozvole. Radi prilagodbe europskim propisima o sprječavanju i nadzoru onečišćenja za 67 industrijskih postrojenja koja moraju ispuniti zahtjeve za izdavanje tzv. okolišne dozvole, koja uvodi posebnu odgovornost velikih proizvodnih i energetskih sustava prema okolišu, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine.

Emisija onečišćujućih tvari u zrak. Tijekom prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2017. godine Hrvatska će postupno prilagoditi postojeće velike uređaja za loženje (energane) europskim zahtjevima u vezi sa smanjenjem emisije onečišćujućih tvari u zrak iz tih uređaja.

Emisija hlapivih organskih spojeva. Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2015. godine za usklađivanje s europskim propisima o ograničavanju emisija hlapivih organskih spojeva koji nastaju upotrebom organskih otapala u određenim aktivnostima i postrojenjima (npr. procesi nanošenja ljepila na neku površinu, procesi premazivanja, kemijsko čišćenje robe, površinsko čišćenje, proizvodnja premaza, lakova, boja i ljepila, proizvodnja farmaceutskih

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622
Tu pripadamo

proizvoda, tiskanje, ekstrakcija biljnog ulja i životinjske masti i rafinacija biljnog ulja), i to za 49 takvih postrojenja, te izuzeće za procese premazivanja brodova za šest brodogradilišta do 31. prosinca 2015. godine, uz primjenu najboljih raspoloživih tehnika.

5. KEMIKALIJE

Gospodarenje opasnim kemikalijama. Hrvatska je osigurala 3 razdoblja prilagodbe propisima o sigurnom gospodarenju opasnim kemikalijama od po 6 mjeseci od dana pristupanja Europskoj uniji, radi usklađivanja s propisima o registraciji, čime će se hrvatskim tvrtkama omogućiti vrijeme potrebno za pripremu registracijskih dosjea, te radi usklađivanja s odredbama o jedinstvenom zastupniku, registraciji tvari i informiranju.

6. KLIMATSKE PROMJENE I EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA

Trgovanje kvotama emisija stakleničkih plinova. U odnosu na trgovanje kvotama emisija stakleničkih plinova u sektoru zrakoplovstva, Hrvatska je ishodila izuzeće od primjene propisâ Europske unije kojima se utvrđuje shema za trgovanje kvotama emisije stakleničkih plinova, do 31. prosinca 2013. godine. Pored toga, kako bi se Hrvatskoj omogućilo sudjelovanje u europskom sustavu trgovine emisijama, provest će se prilagodbe niza europskih propisa, unošenjem odredbi koje se odnose na Hrvatsku.

Ograničenje emisija stakleničkih plinova. Što se tiče ograničenja emisija stakleničkih plinova država članica u sektorima koji nisu u sustavu trgovanja emisijama za 2020. godinu u odnosu na razine emisija stakleničkih plinova 2005. godine, za Hrvatsku će ograničenje iznositi +11%.

Što se tiče ukupne količine emisijskih kvota stakleničkih plinova Europske unije u sustavu trgovanja emisijama, a kao rezultat pristupanja Hrvatske Uniji, ukupna kvota za Hrvatsku za razdoblje 2013–2020. bit će 9.080 gigagrama ekvivalenta ugljičnog dioksida (mjere za opisivanje koliko globalno zagrijavanje može prouzročiti određena vrsta i količina stakleničkih plinova).

Za Hrvatsku je određeno povećanje postotka kvote emisija stakleničkih plinova koje države članice mogu prodavati na aukciji u iznosu od 26%.

7. ZAŠTITA PRIRODNIH STANIŠTA

Europski propisi o zaštiti prirodnih staništa divlje faune i flore prilagodit će se tako da u odnosu na Hrvatsku obuhvate određene životinjske i biljne vrste te njihova staništa. U svrhu zaštite europski propisi o očuvanju divljih ptica prilagodit će se tako da u odnosu na Hrvatsku obuhvate određene vrste ptica.

POGLAVLJE 35: OSTALA PITANJA

Neumski koridor. Uzimajući u obzir zemljopisnu specifičnost i dužinu neumskog koridora (9 km), Hrvatska je osigurala da, po pristupanju Europskoj uniji, može primjenjivati posebni režim koji omogućuje izuzeće za domaću robu koja prolazi kroz neumski koridor od obveze podnošenja ulaznih/izlaznih skraćenih deklaracija (prethodne najave pošiljki elektroničkim putem). Taj će se režim primjenjivati na pošiljke robe čija ukupna vrijednost navedena na računu ili prijevoznoj ispravi ne premašuje 10.000 eura. Time je omogućeno neometano kretanje najvećeg dijela domaće robe preko stranog carinskog područja (neumski koridor), što je od prioritetne važnosti za opskrbu dubrovačkog područja.

Kyotski protokol. Europska unija Hrvatskoj je prenijela do 7 milijuna tona CO_2, tj. jedinica dodijeljene kvote izdanih temeljem Kyotskog protokola za razdoblje 2008–2012, ako Hrvatskoj to bude potrebno, uz uvjet da će potrošeni dio ovog iznosa Hrvatska morati vratiti u razdoblju 2013–2020, kako bi se Hrvatskoj omogućilo da u potpunosti ispuni svoj cilj prema Kyotskom protokolu. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

DODATAK II

PREGLED OSTVARENIH ZAHTJEVA EUROPSKE UNIJE ZA PRIJELAZNIM RAZDOBLJIMA

POGLAVLJE 2: SLOBODA KRETANJA RADNIKA

Hrvatski će se građani moći slobodno zaposliti u zemljama Unije bez posebnih odobrenja ili radnih dozvola, osim u onim zemljama koje odluče zadržati postojeća ograničenja u svojim nacionalnim pravima najduže u razdoblju od dvije, pet ili sedam godina od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. Za one države koje zadrže takva ograničenja, Hrvatska će također moći primijeniti istovrsna ograničenja pa ni njihovi građani neće moći raditi u Hrvatskoj.

POGLAVLJE 14: PROMETNA POLITIKA

Tijekom dvije godine od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji hrvatski cestovni prijevoznici neće moći obavljati cestovni prijevoz tereta između dvije točke u državi članici Europske unije (kabotaža), ali isto tako, prema načelu uzajamnosti, ni prijevoznici iz država članica Unije, u tom razdoblju, neće moći obavljati iste usluge na hrvatskom teritoriju. Na načelu uzajamnosti dvogodišnje prijelazno razdoblje pojedine države članice mogu produljiti za najviše još dvije godine ili mogu u svakom trenutku dozvoliti obavljanje takvih usluga na svom teritoriju. ★

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

DODATAK III

FINANCIJSKI PAKET ZA PRISTUPANJE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI

Prema Financijskom paketu za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji, izrađenom na temelju datuma pristupanja 1. srpnja 2013. godine, ukupno odobrena sredstva Europske unije za Republiku Hrvatsku za drugu polovicu 2013. godine iznose 687,5 milijuna eura. Najveći dio tog iznosa obuhvaća sredstva iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda (449,4 milijuna eura) i Europskog fonda za ribarstvo (8,7 milijuna eura). Nadalje, u taj su iznos uključena sredstva predviđena u okviru privremenih instrumenata za nove države članice: riječ je o »schengenskom instrumentu« za financiranje mjera na novim vanjskim granicama Europske unije, odnosno za pripremu za provedbu schengenske pravne stečevine (40 milijuna eura), »prijelaznom instrumentu« za jačanje administrativnih i pravosudnih sposobnosti (29 milijuna eura), te »instrumentu za jačanje novčanog toka« za poboljšanje neto proračunske pozicije Republike Hrvatske u prvoj godini članstva (75 milijuna eura).

Tim se sredstvima mogu pribrojiti i sredstva za određene poljoprivredne mjere koja su predviđena u proračunu Europske unije za 2013. godinu, a čije će se isplate početi realizirati od 2014. godine (riječ je o potpo-

FINANCIJSKI PAKET ZA PRISTUPANJE REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI (prema datumu pristupanja 1. srpnja 2013.)	
ODOBRENA SREDSTVA HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE 1. SRPNJA – 31. PROSINCA 2013. (u milijunima eura, u tekućim cijenama)	
SUDJELOVANJE U INICIJATIVAMA I PROGRAMIMA EU[1]	**47,4**
STRUKTURNI FONDOVI I KOHEZIJSKI FOND	**449,4**
Kohezijski fond	149,8
strukturni fondovi[2]	299,6
POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ	**20,4** (bez izdataka u kurzivu)
tržišne mjere	9
potpora sektoru vina[3]	*3,159*
izravna plaćanja poljoprivrednicima[4]	*93,25*
tzv. minska omotnica	*2,4*
potpora ruralnom razvoju (IPARD)[5]	*13,85*
Europski fond za ribarstvo	8,7
ostale mjere, inicijative i programi EU u ovom području	2,7
GRAĐANSTVO, SLOBODA, SIGURNOST I PRAVDA	**73,3**
Schengenski instrument[6]	40
Prijelazni instrument[7]	29
ostale mjere, inicijative i programi EU u ovom području	4,3
ADMINISTRACIJA[8]	**22**
INSTRUMENT ZA JAČANJE NOVČANOG TOKA[9]	**75**
UKUPNO	**687,5**
UKUPNO (uključujući izdatke u kurzivu)	**800,16**
PROCJENA UPLATA REPUBLIKE HRVATSKE U PRORAČUN EU[10]	**267,7**

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

rama u sektoru vina, izravnim plaćanjima poljoprivrednicima, tzv. minskoj omotnici i nastavku korištenja programa IPARD do kraja 2013. godine).

Ostala sredstva iz Financijskog paketa namijenjena su za sudjelovanje Republike Hrvatske u aktivnostima i programima u okviru različitih unutarnjih politika Europske unije.

Prema procjenama Europske komisije, ukupne procijenjene moguće isplate Republici Hrvatskoj u drugoj polovici 2013. godine mogle bi iznositi 374,3 milijuna eura, dok će dinamika isplata ostatka sredstava ovisiti najvećim dijelom o apsorpcijskim sposobnostima Hrvatske, pri čemu je krajnji rok isplate sredstava iz Kohezijskog fonda, strukturnih fondova i Europskog fonda za ribarstvo 31. prosinca 2016. godine.

Uplate Republike Hrvatske u proračun Europske unije u drugoj polovici 2013. godine procijenjene su u iznosu od 267,7 milijuna eura, što bi, uzimajući u obzir odnos tog predviđenog iznosa i iznosa procijenjenih mogućih isplata Republici Hrvatskoj iz proračuna Europske unije tijekom druge polovice 2013. godine, trebalo osigurati da Republika Hrvatska u navedenom razdoblju bude neto primateljicom sredstava iz proračuna Europske unije.

Od 2014. godine za Republiku Hrvatsku će, kao i za ostale države članice Europske unije, biti predviđena odgovarajuća sredstva u okviru Višegodišnjeg financijskog okvira Europske unije za razdoblje 2014–2020, o čijoj se strukturi, sveukupnom obujmu, iznosima po pojedinačnim proračunskim glavama te izvorima i metodologiji prikupljanja proračunskih sredstava trenutačno vode rasprave i pregovori unutar Europske unije. ★

[1] Riječ je o inicijativama i programima Europske unije koji imaju za cilj jačanje konkurentnosti za rast i zapošljavanje unutar Europske unije (npr. financiranje transeuropskih prometnih i energetskih mreža, znanosti i istraživanja, cjeloživotnog učenja, konkurentnosti, inovacija, itd.).

[2] Strukturnim fondovima zajednički se nazivaju Europski fond za regionalni razvoj i Europski socijalni fond.

[3] Zbog kratkoće preostalog programskog razdoblja od samo šest mjeseci u tekućem financijskom okviru Europske unije 2007–2013. Hrvatska će s provedbom programa u sektoru vina započeti u novom financijskom okviru Europske unije 2014–2020. Navedeni će iznos biti pridodan redovitim godišnjim alokacijama tijekom 2014, 2015. i 2016. godine (godišnje povećanje od 1,053 milijuna eura).

[4] Navedeni izdaci za izravna plaćanja poljoprivrednicima i minsku omotnicu utvrđeni su pristupnim pregovorima između Hrvatske i Europske unije, ali se, slijedom uobičajene prakse Europske unije, njihove isplate uvijek realiziraju u idućoj godini.

[5] Hrvatska će do kraja trenutačnog financijskog okvira Europske unije 2007–2013. nastaviti provoditi pretpristupni program ruralnog razvoja IPARD. Alokacija za Hrvatsku za program IPARD za cijelu 2013. godinu iznosi 27,7 milijuna eura (utvrđeno proračunskim planiranjem programa IPA u Europskoj uniji).

[6] Riječ je o privremenom instrumentu namijenjenom novim državama članicama u prvim godinama članstva kao pomoć u financiranju mjera na novim vanjskim granicama Europske unije i pripremama za provedbu schengenske pravne stečevine.

[7] Riječ je o privremenom instrumentu namijenjenom novim državama članicama u prvim godinama članstva kao pomoć u financiranju mjera za razvoj i jačanje nacionalnih administrativnih i pravosudnih sposobnosti za provedbu i primjenu zakonodavstva Europske unije.

[8] Izdaci su namijenjeni pokrivanju troškova prevođenja na hrvatski jezik unutar institucija Europske unije i plaća hrvatskih državljana zaposlenih u institucijama Europske unije.

[9] Riječ je o privremenom instrumentu namijenjenom novim državama članicama u prvim godinama članstva kao pomoć u poboljšanju novčanog toka u nacionalnom proračunu.

[10] Navedeni iznos procijenile su nadležne službe Europske komisije temeljem standardne metodologije za izračun doprinosa država članica proračunu Europske unije.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

KONTAKTI

Vlada Republike Hrvatske

Trg Sv. Marka 2
10000 Zagreb
Telefon: 01 4569 222
Telefaks: 01 6303 023
E-adresa: predsjednica@vlada.hr
www.vlada.hr

Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije

Ulica grada Vukovara 284 (objekt C)
10000 Zagreb
Telefon: 01 459 1245
Telefaks: 01 459 1075, 459 1133
E-adresa: info@safu.hr
www.safu.hr

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

Trg Nikole Šubića Zrinskog 7–8
10000 Zagreb
Telefon: (+385) 1 4569 964
Telefaks: (+385) 1 4551 795
E-adresa: mvpei@mvpei.hr
www.mvpei.hr

Agencija za mobilnost i programe Europske unije

Gajeva 22
10000 Zagreb
Telefon: 01 5005 635
Telefaks: 01 5005 699
E-adresa: info@mobilnost.hr
www.mobilnost.hr

Ured glavnog pregovarača

Trg Sv. Marka 2
10000 Zagreb
Telefon: 01 4569 333
Telefaks: 01 4569 325
E-adresa: glavni.pregovarac@mvpei.hr
www.eu-pregovori.hr

HIDRA – Hrvatska informacijsko--dokumentacijska referalna agencija

Siget 18c
10020 Zagreb
Telefon: 01 4855 827
Telefaks: 01 4855 655
E-adresa: ured@hidra.hr
www.hidra.hr

Misija Republike Hrvatske pri Europskoj uniji

Avenue des Arts/Kunstlaan 50
B-1000 Bruxelles/Brussel
Telefon: +32 2 507 54 11
Telefaks: +32 2 646 56 64
E-adresa: cmbrux@mvpei.hr
eu.mvp.hr

Hrvatska gospodarska komora

Rooseveltov trg 2
10000 Zagreb
Telefon: 01 45 61 555
Telefaks: 01 48 28 380
E-adresa: hgk@hgk.hr
www.hgk.hr
Besplatni info-telefon: 0800 1852

Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije

Radnička cesta 80/V
10000 Zagreb
Telefon: 01 4569 179
Telefaks: 01 4569 187
E-adresa: strategija@strategija.hr
www.strategija.hr

Hrvatska obrtnička komora

Ilica 49/II, p.p. 166
10000 Zagreb
Telefon: 01 4806 666
Telefaks: 01 4846 610
E-adresa: hok@hok.hr
www.hok.hr

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

Delegacija Europske unije u Republici Hrvatskoj

Trg žrtava fašizma 6
10000 Zagreb
Telefon: 01 4896 500
Telefaks: 01 4896 555
E-adresa:
delegation-croatia@eeas.europa.eu
www.delhrv.ec.europa.eu

Informacijski centar Europske unije

Trg žrtava fašizma 6
10000 Zagreb
Telefon: 01 45 00 110
E-adresa: info@euic.hr

Središnji internetski portal Europske unije

europa.eu

SVE INFORMACIJE NA JEDNOM MJESTU

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija kao nositelj komunikacijskih aktivnosti za informiranje o pristupu Hrvatske Europskoj uniji nudi građanima informacije na više načina.

Sva pitanja možete nam uputiti pozivom na besplatni info-telefon **Halo EU! 0800 622 622.** Naš info-telefon možete nazvati radnim danom od 10 do 18 sati, a snimljene informacije o Europskoj uniji možete preslušavati svaki dan od 0 do 24 sata. Naši operateri odgovorit će vam odmah ili će vam uzvratiti poziv ako je posrijedi složenije pitanje. Odgovor također možete primiti elektroničkom poštom.

Pozivamo vas također da nam se obratite elektroničkom poštom na adresu

mvpei@mvpei.hr,

da nam pišete na poštansku adresu

Trg N. Š. Zrinskog 7–8, 10000 Zagreb

te da sve dodatne informacije potražite na našoj internetskoj stranici

www.mvpei.hr.

Za vas smo usto pripremili niz besplatnih publikacija o Hrvatskoj i Europskoj uniji. One su dostupne na našim internetskim stranicama, ali i u papirnatom obliku. Publikacije možete zatražiti telefonom ili elektroničkom poštom.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
BESPLATNI INFO-TELEFON HALO EU! 0800 622 622

Tu pripadamo

Nakladnik:

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija
Republike Hrvatske

Uredništvo:

Ured državnog tajnika za europske integracije

Uprava za potporu procesu pristupanja Republike Hrvatske
Europskoj uniji

Priredili:

Uprava za potporu procesu pristupanja Republike Hrvatske
Europskoj uniji

Uprava za koordinaciju prilagodba pravnom sustavu Europske unije
i praćenje provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

Ured glavnog pregovarača

Pregovaračka skupina za vođenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske
Europskoj uniji

Misija Republike Hrvatske pri Europskoj uniji
i pri Europskoj zajednici za atomsku energiju

Resorna ministarstva i tijela državne uprave
uključena u pristupne pregovore s Europskom unijom

Oblikovanje i slog:

KaramanDesign
www.karaman-design.com

Tisak:

Radin Print
Gospodarska 9, Sveta Nedelja

Zagreb, listopad 2011.

ISBN: 978-953-7859-00-8

Tu pripadamo

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

Trg Nikole Šubića Zrinskog 7–8, 10000 Zagreb

Telefon: (+385) 1 4569 964

Telefaks: (+385) 1 4551 795

E-adresa: mvpei@mvpei.hr

www.mvpei.hr

Besplatni info-telefon Halo EU!
0800 622 622